

SCIENCE
FICTION



ТРИЛЪР

13

1956

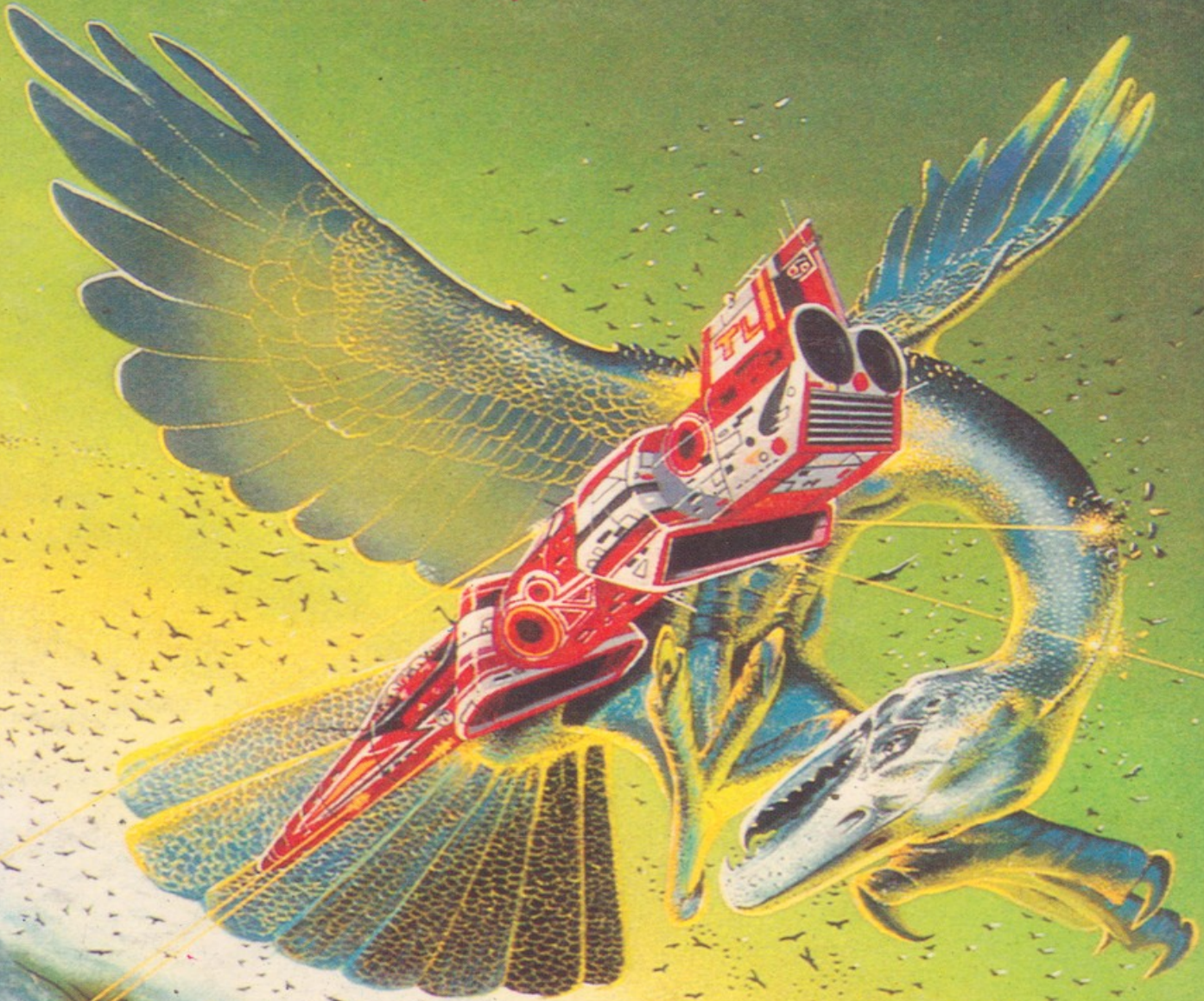
1963

1968

ФАНТАСТИКА

НАГРАДИ "ХЮГО"

ОТ ДРАКОНИТЕ ДО КОМПЮТРИТЕ



**ОТ ДРАКОНИТЕ ДО
КОМПЮТРИТЕ
ПРОИЗВЕДЕНИЯ, НОСИТЕЛИ
НА НАГРАДИ „ХЮГО“**

Превод: Красномир Крачунов

chitanka.info

**МЪРИ ЛЕЙНСТЪР
ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯТ ОТРЯД**

I

Най-близката луна премина зенита. Формата ѝ бе неправилна и краищата назъбени. Изглежда, това бе населен астероид. Хейджънс го бе виждал неведнъж и затова дори не повдигна глава. Спътникът пресече небето със скоростта на експрес на въздушна възглавница, като закри доста звезди по пътя си. А човекът продължи да се рови в разпръснатите книжа — това за него бе доста необичайно, защото от юридическа гледна точка той бе един престъпник и следователно присъствието му на Лорен II бе също престъпление. Странно бе да се занимава с подобна дейност в стая с метални щори в обществото на огромен плешив орел, който благородно дремеже върху тридюймовата тръба, стърчаща от стената. Единствения му помощник бе отвлечен след схватката с „нощния скитник“, корабът на Кодиус Къмпани и най-вероятно бе замъкнат в някое тяхно тайно скривалище. И сега трябваше да работи за двама. Разбираше добре, че е единственият човек в тази система.

Долу в „конюшната“ спяха мечките. Ситка Пит тежко се изправи и тръгна към легена си и жадно започна да гълта студената вода, след което изведнъж се разкиха шумно. Това събуди Сурдо Чарли и той недоволно засумтя. От там, долу, се разнесе ръмжене и резки движения.

— Тихо! Ей, вие там, тихо! — извика Хейджънс и продължи работата си. Той свърши отчета за климата и включи компютъра си. Докато той се справяше с данните, човекът прегледа записките си и пресметна оставащите припаси. После отново се захвана с отчета.

„Ситка Пит“ — записа той, — „изглежда се справи с проблема за борбата с отделните особи на сфиксовете. Той разбра, че не бива да ги души, защото ноктите му не са в състояние да пробият дори горния слой на кожата им. Днес Семпър съобщи, че стадо от тези същества е надушило пътя към станцията. Ситка се скри от страната на вятъра и започна да чака идването им. Когато го отминаха той нападна сфикса и нанесе два силни удари по главата му, чиято сила се равняваше на два

двадесетдвоймови снаряда, изстреляни едновременно от противоположни посоки. Черепът на сфикса се сплеска като яйце и звярът се строполи веднага мъртъв на земята. После мечока с подобни мощни плесници се справи с още два сфикса. Сурдо Чарли наблюдаваше с ръмжане схватката, но когато на Ситка Пит се нахвърлиха останалите сфиксове, той се намеси. Аз не можех да стрелям, тъй като се страхувах да не го улуча и скоро би станало доста зле, ако на помощ не бе дошла Фаро Нел. Появата и отвлече вниманието на сфиксовете и даде възможност на Ситка да приложи нова техника. Като се изправи на задните си крака той започна да нанася ужасни удари. Битката свърши бързо. Семпър още известно време викаше и летеше над биещите се, но както обикновено не се присъедини към нея.

Забележка: мечето Найджът затича да вземе участие в схватката, но майка му с ритник го изгони. Сурдо и Ситка, както им е навика, не му обърнаха никакво внимание. Аз стигам до извода, че гените на мечките от Кодиак са много устойчиви.“

Вън се разнасяха нощните звуци. Сред тях ясно се различаваха гласовете на пойни гущери, приличащи на звуци от орган, хиленето на „нощните скитници“, нещо приличащо на удари с чук, който забива гвоздеи и скърцането на врати. От всички страни се чуваше чирикание в различни тоналности — рожба на съвсем миниатюрни същества, които на Лорен II заместват насекомите.

Хейджънс продължи да пише:

„Ситка продължи да се пери след края на битката. Реши да покаже на Сурдо новите си хватки, повдигаше главите на ранените и мъртви сфиксови и нанасяше от две страни удари с лапите си. Мечките ревяха страшно, докато мъкнаха труповете към пещта за изгаряне на смет. И ми се стори, че...“

Изведнъж се раздаде сигнал за повикване. Хейджънс вдигна глава и погледна скалата. Семпър поотвори студеното си око, погледна стопанина си и отново го затвори. Човекът се заслуша. От долу се носеше спокойно хъркане. Нещо пронизително завика в гъсталака. Последва заекване, истеричен смях, чукане, звуци на орган...

Звънецът отново се обади. Това означаваше, че някакъв кораб е уловил сигналния лъч, за съществуването на който знаеха само корабите на Кодиус Къмпани и този кораб съобщаваше, че се

приземява. Но Хейджънс знаеше, че сега в системата не би трябвало да има никакви кораби.

Лорън II бе единствената обитаема планета и тя официално бе обявена за необитаема, поради вредоносната фауна (сфиксовете, разбира се). Колонизацията бе забранена, а Кодиус Къмпани следователно вършеше нарушение на закона. Едва ли имаше по-тежко престъпление от самоволното настаняване на нова планета.

Звънецът задействува трети път. Хейджънс изригна гръмка ругатня, протегна ръка да изключи светлинния лъч и веднага реши, че е напълно безмислено. Радиолокаторът бе фиксирал вече неговото местоположение на планетата. Корабът спокойно можеше да открие това място и през деня да се приземи.

— Дяволите да ги вземат! — изруга Хейджънс. Той не се помръдна, докато звънецът не проговори още един път. Корабът на Кодиус Къмпани трябваше да даде двоен сигнал. Но вече дълги месеци в тази част на Галактиката нямаше нито един кораб на компанията.

Звънецът заби отново.

Мембраната на космофона слабо просветна и глас, изкриван от разстоянието, отчетливо заговори:

— Викам планетата! Викам планетата! Корабът на Крит Лайн „Одисей“ вика Лорен II. Спускаме един пътник в ракетния катер. Включете насочващите огньовете.

Хейджънс замръзна на мястото си от изненада. Той с радост би приветствувал кораб на Кодиус Къмпани, но гост от Колониалната Служба съвсем не бе желан. Той сигурно би унищожил колонията, Ситка, Сурдо и дори малкия Найджъл, а него биха дали под съд за незаконно заселване на планетата. Но появата тук на нелегално съществуващата станция на търговски кораб, просто с нищо не можеше да се обясни.

Хейджънс включи огньовете и видя, колко ярко е осветена пистата за кацане. После се изправи. Трябваше да вземе всички мерки след като са разкрили обежището му. Събра записите си в специалния сейф и отдели настрана документите, свидетелстващи, че Кодиус Къмпани поддържа тази станция. Той заключи стоманената врата. Оставаше му само да натисне едно копче и съдържанието на касата да се превърне в чиста пепел, но засега реши да изчака. Ако бе сигурен, че това е кораб на Колониалната служба не би се колебал да поеме

отговорността и да поседи доста години в затвора, но кораб на Крит Лайн, ако е истина, не е опасен.

Но появата му тук е просто невероятна. Той поклати глава, навлече комбинезона, взе оръжието си, спусна се долу, където се намираха мечките и завъртя превключвателя. Зверовете се събудиха от ярката светлина и учудено га загледаха. Ситка Пит седна и замига смешно. Сурдо Чарли легна на гръб и размаха крака, сякаш така бе доста по-хладновато. После шумно се обърна и замърка в знак на приятелско разположение към влезлия човек.

Фаро Нел се заклати към вратата на отделната си килия, направена специално малкият Найджъл да не се пречка на възрастните мечки и да не ги дразни.

Хейджънс, единственият човек на тази планета, огледа четириногите си земляци, своята основна работна и бойна сила. Всички те бяха видоизменени потомци на Шампиона на Кодиак, в чест на който се наричаше компанията. Ситка Пит, най-големият sameц, тежеше над две хиляди фунта, Сурдо почти го достигаше, Фаро Нел, в която майчината доброта се съчетаваше със страшна свирепост тежеше хиляда и осемстотин фунта, а мечето което показваше любопитната си муцунка, беше стигнало шестотин фунта. Зверовете с очакване гледаха Хейджънс. Те добре знаеха, какво значи, когато на рамото му се намирал Семпър.

— Да вървим! Вече е тъмно. Някой се приземява. Страхувам се, че нещата ще тръгнат на зле.

Той свали резето от външната страна на обора. Ситка Пит се измъкна, клатушкайки се, Сурдо го последва и всички изглеждаха спокойни. Ситка се изправи на задните си крака и пое въздух с носа си. Сурдо също задуши. Последна се появи Фаро Нел. Тя заръмжа на Найджъл, който се въртеше около нея. Хейджънс приготви нощното си оръжие. Чувствуваше се до известна степен неловко, защото бе пратил напред животните. Нужно бе да минат през два гъсталака, а вече нощта бе настъпила. Зверовете прекрасно усещаха опасностите, но човек не притежаваше тяхното обоняние и зоркия им поглед.

Фенери осветяваха пътеката, която водеше към площадката за кацане, с някаква тайнствена светлина и наоколо се виждаха огромни сплетени арки на гигантски папрати, стройни колони дървета над тях и интересни на вид стреловидни храсти. Лампите бяха поставени на

нивото на земята и листата отчетливо се очертаваха на нощния фон. Навсякъде контрастът светлина-сянка бе поразителен.

— Напред! — изкомандува Хейджънс и махна с ръка. — Хоп!

Той затръшна със сила вратата на обора и цялата процесия тръгна към площадката за кацане през ивицата осветена гора. Двете грамадни мечки Кодиак се поклацаха добродушно отпред. Ситка на четирите си крака престъпваше предпазливо по пътеката. След него извъртайки се от една страна на друга вървеше Сурдо Чарли. Хейджънс след тях напрегнато се вслушваше в тъмнината. Фаро Нел и Найджел завършваха шествието.

Те представляваха отличен боен отряд, добре приспособен за предвижване по тази изпълнена с опасности дива гора. Ситка и Чарли винаги оформяха авангарда. Фаро Нел защитаваше тила. Найджел я следваше. Той непрекъснато се нуждаеше от грижи и затова майка му, бе винаги нащрек. Хейджънс бе основната ударна сила. Дум-дум куршумите поразяваха дори сфиксовете, а светеция конус на фенера на пушката, който веднага се включваше, щом докосваше спусъка, добре осветяваше целта. Оръжието му съвсем не приличаше на обикновена ловна пушка. Но и обитателите на Лорен II не бяха обикновени зверове. „Нощните скитници“ се страхуваха от светлината. Те можеха да нападнат в състояние на истерия предизвикана от прекалено ясно осветление.

Отрядът бързо вървеше към площадката. Хейджънс беше разярен. Станцията на Кодиус Къмпани на Лорен II съществуваше съвършено секретно. Причините компанията да я създаде, бяха достатъчно сериозни, но тя бе изградена тайно. По металния глас в космофона не можеше да се определи реакцията на пътника от кораба на нелегарното положение на станцията. Но поне в случай на нужда Хейджънс ще успее да се върне и да унищожи сейфа и така да спаси тези, които са го пратили тука.

Намирайки се още във фантастично осветената част на гората той чу далечният груб рев на кацащия катер. Ясно бе, че това не е рев на моторите на кораб. И колкото повече доближаваха ракетодрума, рева ставаше по-силен. Двете мечки внимателно душеха въздуха и продължаваха да се придвижват напред.

Отрядът се приближи до площадката. Тя бе залита от ослепителна светлина. Мощните лъчи бяха насочени нагоре под ъгъл,

така че приборите на кораба леко да извършат кацането. Някога подобни ракетодруми бяха върха на модата, но сега ги бяха сменили решетки за кацане, които с необикновена лекота издигаха и спускаха звездолетите.

А остарелия тип площадки се срещаха на планети, където се извършваха изследователски работи, най-вече по биология или екология, или на току-що основани колонии, където не бяха успели да изградят типов ракетодрум.

Когато Хейджънс стигна края на площадката, нощните обитатели обикаляха източниците на светлина подобно на земните насекоми. Въздухът бе премрежен от въртящите се същества: едно безкрайно множество от всевъзможни видове и размери, от малките бели нощни мушици и многокрили летящи червеи до непрекъснатото сновящите и достатъчно големи голи твари, които биха могли да минат за оципани летящи маймунки. И всички те бръмчаха, пляскаха, кръжаха лудо във въздуха и издаваха особени свистящи звуци. Те бяха така много, че почти образуваха таван над площадката за кацане и забулваха небето. Като погледна нагоре, през завесата от тела и крила веднага видя синьо-белия пламък на ракетния катер.

Пламъкът видимо растеше. Един път се отклони настрана. Изглежда пилотът бе регулирал посоката, а после ракетата се върна в нормалното си отвесно положение. Светещата точка се превърна в голяма звезда, после в много ярка луна и накрая в безмилостно заслепяващо кълбо. Хейджънс се извърна и затвори очи. Тромавият Ситка Пит последва примера му и се загледа в тъмната гора. Сурдо, изглежда не забелязваше нищо и само отвреме на време внимателно помирисваше въздуха. Фаро Нел натисна с огромната си лапа главата на Найджъл и старателно го излиза преди появата на гостите. А той се държеше като капризно дете и непрекъснато се дърпаше. Ревът се превърна в чудовищен гръм. От площадката повя горещ вятър. Катерът се спусна на земята и пламъкът и си проби път през живата завеса. Дигна се облак прах. Средата на полето ярко избухна и нещо бързо се плъзна в огъня, измачка го и седна в него. Пламъкът веднага изчезна и Хейджънс дидя ракетния катер. Той се бе изправил на опашката си с остър нос към звездите, откъдето се бе появил.

След бурята настъпилата тишина изглеждаше абсолютна. И постепенно започнаха да се появяват нощните звуци — свиренето на

орган и някакво плахо и приличащо на хълцане проплакване. Звуците ставаха нормални и изведнъж Хейджънс започна да чува нормално. Страничната врата на катера се отвори с трясък и от нея излетя някакъв предмет, който започна да се развива. Това бе стълбата и тя прехвърли изгорялата площадка.

От вратата излезе човек. Той се обърна към кабината и се ръкува с някого. Спусна се на стълбата и премина над димящото поле. В ръката си имаше малко куфарче. Като стигна края на изкуствената пътека, той ловко скочи на земята и бързо се отправи към края на площадката за кацане, след което махна с ръка на пилота в катера. Металната стълба веднага се изправи нагоре, нави се и изчезна в корпуса на корабчето. От опашката се изтръгна пламък и мигновено се издигнаха стълбове задушлив прах. Отново избухна ярка ослепителна светлина, съпроводена от непоносим шум. Пламъкът бързо надмина димната завеса... Когато Хейджънс възвърна слуха си, той чу само приглушено мърморене. Малката светла точка се стопи в небето, където я чакаше големия кораб.

От гъсталаците отново се понесоха нощните звуци. Животът на Лорен II протичаше независимо от човешките работи. На димящата площадка стоеше малък човек с куфарче в ръка и удивено се оглеждаше наоколо. Щом огънят започна да загасва, Хейджънс тръгна към него. Ситка и Сурдо по навик вървяха отпред, а Фаро Нел като предано куче подтичваше след стопанина си и не изпускаше от грижовните майчини очи палавото си детенце.

Човекът на площадката изплашено гледаше този парад. Никак не е приятно да кацнеш на непознатата планета, да прекъснеш и последната си връзка с останалия космос, след отлитането на катера и да се окажеш лице в лице с такова семейство гигантски мечки. Самотната човешка фигура в подобна компания изглежда съвсем нереална.

Пристигналия объркано разглеждаше приближаващия отряд. Когато мечките го заобиколиха, той изплашено се дръпна.

— Здравейте! Не се страхувайте от мечките. Те са мои приятели — извика Хейджънс.

Ситка се приближи плътно до пристигналия и внимателно го помириса. Миризмата бе удовлетворителна, на човек и мечката се изтегна право във калта, като не махаше дружелюбни очи от непознатия. Сурдо усилено изучаваше с нос края на площадката.

Приблѳжи се Хейджънс и веднага забеляза, че пристигналия носи униформата на офицер от Колониалната Служба. По знаците на отличие се виждаше, че чинът му е висок. И това не вѳщаеше нищо добро.

— Да — произнесе непознатият, — а къде са вашите работи? Какво, по дяволите, правят те? И защо сте преместили станцията? Казвам се Рон. Дошъл съм да направя отчет за вашата колония.

— Каква колония — учуди се Хейджънс.

Рон започна да се дразни:

— Робот-пункт на Лорен II. И не се опитвайте да ме убеждавате, че онзи идиот, пилотът, не е уцелил планетата. Това нали е ЛоренII? А това площадката за кацане? Но къде са роботите? Вие би трябвало да започнете изграждането на решетката. Какво е станало тук? И какви са тези животни?

Хейджънс се усмихна.

— Тук — каза той вежливо, — се намира нелегално и незаконно селище, следователно аз съм престъпник, а тези зверове са мои съучастници. Ако не искате да имате работа с престъпници, можете да си вървите, но аз не ви гарантирам, че ще доживеете до утрото, затова ви съветвам да се възползвате от моето гостоприемство. Аз ще обмисля, какво да правя с вас пред това време. Честно казано имам всички основания да ви убия.

Фаро Нел се изправи на задните си крака до Хейджънс. Найджъл забеляза новия човек и понеже бе още дете дружелюбно се отправи към него с малки крачки, като стеснително заскимтя и дори се разкиха от смущение. Майката скочи до него и с един плесник го отпрати назад. Мечето отчаяно запищя и този вик от тялото с тежина шестотин фута зазвуча внушително.

Рон прескочи ниската ограда на площадката за кацане.

— Аз предлагам — каза той нерешително, — че най-добре ще бъде да си поговорим за всичко. Но ако това е нелегална колония, то вие сте арестуван и всичко което кажете може да бъде използвано против вас.

Хейджънс отново се усмихна.

— Вие сте прав — каза той. — Но сега се дръжете близо до мен и само така можем да се върнем на станцията. Аз бих заповядал на Сурдо да носи куфарчето ви, той обича да мъкне разни неща, но се

страхувам, че могат да ни потрябват зъбите му. Ние ще трябва да вървим цяла миля пеш.

Той се обърна към мечките:

— Ей, да тръгваме! Към станцията! Хоп! Хоп!

Ситка Пит се разръмжа, изправи се и зае обичайното си място в челото на малката колона. След него се надигна нехайно Сурдо.

Хейджънс и Рон вървяха един до друг пред Фаро Нел и Найджъл. Само така човек на Лорен II спокойно можеше да върви през гората на половин миля от къщи. По пътя се срещнаха с „нощен скитник“, който бе в състояние на истерия от ярката светлина. С безумен смях се понесе през гъстата гора. Сурдо с удар на лапата си го свали на земята и крайниците му се заблъскаха на десетина крачки от Хейджънс. Найджъл настръхна при вида на умиращия звяр и понечи да го нападне, но грижовната мама го прогони.

II

Отдолу се разнесе умиротворено ръмжане. Зверовете дълго се настаняваха, преди да се успокоят. Светлината на площадката за кацане загасна. Изчезна и светлата ивица. Хейджънс въведе госта си в стаята, където спеше. Чу се шум на крила. Орелът вдигна глава и студено изгледа влезлите хора.

— Това е Семпър — представи го Хейджънс. — Семпър Тиранис. Той е коренен жител на Земята, но не е нощна птица и затова и не излетя да ви посрещне.

Рон изплашено гледаше огромната птица, която не помръдваше от мястото си на пръта забит в стената.

— Орел? — запита той. — Виж ти, първо мечки, е видоизменени, но мечки, а сега орел. Да, вие притежавате добър боен отряд.

— Освен това те изпълняват ролята и на товарни животни — поясни Хейджънс. — Могат да мъкнат на гърба си стотина фунта и същевременно не губят нищо от бойните си качества. И храната за тях не е проблем: търсят я в гората. Но не ядят сфиксовете, които не стават за храна.

Той извади бутилка и две чаши и покави Рон на масата. Гостът остави куфарчето си на земята и взе пълната чаша.

— Интересно — запита той, — защо Семпър Тиранис? Разбирам откъде са имената Ситка Пит или Сурдо Чарли. Очевидно произлизат от родните места на прадедите им. Но откъде се е появил Семпър?

— Обучавали са го за лов като сокол — поясни Хейджънс. — Както обучават кучетата за определен дивеч, така са постъпили и с орела. Той е прекалено голям да седи на ръката ми, но спокойно се помещава на рамото ми. Той е летящ разузнавач. Научил съм го да предупреждава за приближаването на сфиксовете. По време на полета носи миниатюрна телевизионна камера. Ползата от него е доста, но още е далече от мечките.

Рон стана и отпи от чашата.

— Любопитно... колко любопитно. Нелегална колония. А аз съм инспектор на Колониалната Служба. Работата ми е да изготвя отчет за хода на работите съгласно плана, но освен това съм длъжен да ви арестувам. Вие струва ми се, казахте, че се каните да ме застреляте?

Хейджънс каза с упорит тон:

— Опитвам се да намеря някакъв изход. Попаднах в мръсна и неприятна история, ако се вземе под внимание и наказанието, което ме очаква за незаконната колонизация. Най-логично е да ви убия.

— Напълно те разбирам — проговори бавно Рон. — Но ако става дума за това, то дулото на моя взривател е насочено от джоба ми към корема ти.

Хейджънс повдигна рамене.

— Напълно е възможно моите съучастници да се появят преди вашите приятели. И се боя, че ще се окажете в незавидно положение ако ви видят да седите до трупа ми.

Рон кимна в знак на съгласие.

— Това също е истина. Сигурно, вашите земляци няма да ми се зарадват. Виждам, че вие не сте от хората, които губят самообладание, дори когато срещу тях е насочен взривател. Но от друга страна лесно бихте ме убили, когато идвах насам. Аз тогава нищо не подозирах. Но ми се струва, че това не влиза в намеренията ви.

Хейджънс отново вдигна рамене.

— Както знаете — продължи Рон, — Секретът на добрите отношения между хората се крие в отлагането на кавгите. Нека засега да отложим обсъждането на въпроса, кой кого ще убие. Казвам съвсем честно, при първа възможност ще ви изпратя на топло в затвора. Незаконната колонизация е лоша работа. Но вие също имате намерение да предприемете нещо против мен. На ваше място бих направил същото. А засега предлагам да сключим примирие.

Хейджънс продължи да мълчи.

— Тогава аз ще започна първи — в гласа на Рон се прочете раздражение. — И така... — Той извади ръката си от джоба и постави на масата джобния взривател. После погледна предизвикателно Хейджънс.

— Дръж го при себе си — каза той. — Лорън II не е място, където може дълго да се живее без оръжие. — И той се обърна към шкафа и попита: — Искате ли да хапнете нещо?

— С истинско удоволствие.

Хейджънс извади от шкафа два пакета и ги сложи в нагревателя. После постави на масата две чинии.

— Но поне знаете ли какво е станало със законната колонизация? — поинтересува се Рон. — Разрешението им е дадено преди осемнадесет месеца. Кацнали са с всички необходими съоръжения и запаси. Оттогава на Лорен II са били четири кораба. Тук трябва да има няколко хиляди работи, които би трябвало да очистят и подготвят няколко стотин квадратни мили и да построят площадка за кацане, съоръжена с решетка, а аз не забелязах дори сигнален маяк, който да сочи мястото за кацане. От високо не се забелязват изсечените участъци. Корабът на Крит Лайн бе на орбита цели три дни в търсене на място, където да ме спуснат. Представяте ли си само състоянието на пилота — беше бесен! Вашият сигнален лъч е единствения на тази планета и на него се натъкнахме случайно. Какво ли е станало?

Хейджън продължи мълчаливо да готви вечерята и след малко сухо отвърна:

— На тази планета може да има стотици колонии и никоя да не подозира за съществуването на другите. Може само да се досещаме, какво е станало с роботите. Подозирам, че са се сбъскали със сфиксовете.

Рон застина с вилица пред устата.

— Аз много четох за тази планета, когато се готвех за доклада. Сфиксовете са представители на местната фауна, свирепи, хладнокръвни месоядни с особени гени, които се различават от тези на нашите гуцери. Ловуват на глутници. Възрастните екземпляри тежат от седемстотин до осемстотин фунта. Могочислени са и смъртоносно опасни. И затова на хората досега не е давано разрешение за заселване. Тук могат да преживеят само работи, тъй като са машини. А какво животно ще напада на машина?

Хейджънс запита на свой ред:

— А какви машини могат да нападат животни? Сфиксовете, разбира се, не ще закачат роботите, но нима роботите могат да безпокоят сфиксовете?

Рон задъвка и преглътна хапката си.

— Съгласен съм с вас, че не може да се създаде робот за ловуване. Машината може да различава, но не може да решава. Затова

нас не ни заплашва опасност роботите да се разбунтуват. Те не са способни на действия без предварителни указания. Но тази колония е планирана, като са взети под внимание всички възможности на роботите. Когато участъка са изчистили, него са го заградили със електрическа стена, която би изпекла всеки сфикс, който би се опитал да премине през нея.

Хейджънс мълчаливо нарязваше месо. Замисли се за миг преди да каже:

— Заселниците са кацнали през зимата. Мисля, че е така, щом колонията е успяла да просъществува известно време. И се хващам на бас, че последния кораб е бил тук преди пролетното топене на снеговете. Годината тук продължава осемнадесет месеца, това го знаете.

— Да — отговори Рон, — кацането е било през зимата. Последният звездолет наистина се е спуснал преди да започне пролетта. Идеята им е била, да пуснат рудниците, да очистят нивята и да заградят всичко с електрическа мрежа преди завръщането на сфиксовете от тропиците. Както разбирам те там зимуват?

— А вие някога виждали ли сте сфиксове? поинтересува се Хейджънс и веднага добави: — Не вие, разбира се, вие не бихте могли да ги видите. Ако вземете отровна кобра и я кръстосате с дива котка, мелеза покриете с рижав и син цвят и го наградите с водобоязън и маниакална жажда за убийства, то ще получите сфикса, но само като индивид. Много по-страшна е глутницата сфиксове. Освен това те прекрасно лазят по дърветата и никаква ограда не може да ги спре.

— Но ако оградата е електрическа? — възрази Рон. През нея никой не може да пролази.

— Нито едно животно. Но сфиксовете са особена категория. Миризмата на мъртав сфикс кара цялото стадо да тича с кръвясали очи и да търси неговия убиец. Оставете на полето трупа и около него след шест часа ще се немират десетки негови събратя. А след два дни там ще се съберат стотици. Те ще вият над трупа и после ще започнат да обикалят наоколо.

Хейджънс мълчаливо задъвка известно време преди да продължи:

— Затова така си представям, какво е станало с колонията. През зимата роботите са почистили участъка за лагер и са направили

оградата. С настъпването на пролетта са се завърнали сфиксовете. Трябва да добавя, че те са адски любопитни. Съмнително ми се струва, че сфикс би минал край оградата и да не се качи да погледне, какво има вътре. И такава особа е била убита от тока. Миризмата на трупа е привлякла други сфиксове, разярени от смъртта на събрата си. Някои от тях са се опитали да изкачат оградата и са загинали. И отново край мъртвите са се събрали сфиксове... и така докато оградата не е рухнала под тежестта на висящите на нея тела, а може от телата да се е образувал мост и ордата обезумяли чудовища се е нахвърлила на лагера и с писъци е тръгнала да търси жертви. Очевидно те там са били много.

Рон престана да яде и приbledня.

— Там, в материалите които четох, имаше изображения на сфиксове. Мисля, че те всичко могат да обяснят... — Той взе вилицата си, но веднага я остави обратно на масата. — Не мога да ям! — произнесе възбудено.

Хейджънс нищо не каза. Мълчаливо завържи вечерята си. Изправи се и сложи чиниите в машината за миене. Заслуша се в шумоленето и след минута прибра чистите съдини.

— Ще ми покажете ли материалите? — запита той мрачно. — Интересно ми е от какъв тип е селището на роботите.

Преди да отвори куфарчето си и да извади микропроектора с няколко ленти, Ржон се поколеба известно време. Избра касетата с надпис: „Инструкция по строителните работи. Колониална Служба“. Това бяха подробно разработени планове и описание на необходимото оборудване за колонията работи, започвайки от строителния материал и суровините и стигайки до организацията на управленческия апарат. Но Хейджънс затърси друга лента и когато я намери, започна бавно да превърта регулатора, спирайки се само да прочете надписите. Накрая намери това което търсеше и с интерес зачете текста.

— Роботи, навсякъде работи — измърмори той. — Защо не ги държите в големите градове, където им е мястото и да вършат там мръсните работи. Още може да ги ползват на безатмосферни планети, където нищо неочаквано не може да стане. Роботите не са подходящи за освояването на нови светове. Помислете си само! Защитата на заселниците е била възложена на тези машини! Та ако човек живее по-дълго в подобно метално общество, мирогледа му ще стане също така

ограничен, като на тях. Ето подробния план на управляемата защита — възмути се той. — Ама че самодоволни и безмозъчни идиоти!

— Роботите не са чак толкова лоши — опита се да възрази Рон. — Без тях ние не бихме могли да създадем цивилизацията.

— Но едва ли ще можете с тях да завладеете пустинята — прекъсна го Хейджънс. — Към тях изпитвам същото чувство, което древните гърци и римляните са изпитвали към робите. Те са извършвали работа, която всеки може да прави за себе си, но не би вършил за друг. И това е била унижителна работа!

— Възгледа е напълно аристократичен — насмешливо подхвърли Рон. — Доколкото разбирам мечешкия обор се чисти от работи.

— Не! — отсече Хейджънс. — Това правя сам. Мечките са мои приятели. Те се бият за мен, но често не разбират, какво е нужно да се прави. Нито един робот не би им изчистил добре помещението.

Той отново се намръщи. Вън от стените на къщата нощния концерт продължаваше — хъцане, звуци на орган, чукане с чук и отвратително скърцане на врати. Понякога в нестройния хор се намесваше виенето на ръждясала помпа.

— Аз търся — каза Хейджънс и завъртя регулатора, — записите за мините. Ако са открити шахти, то няма нужда повече да говорим. Но ако са успели да изкопаят тунел и там е имало хора, които са наблюдавали роботите, то има някаква надежда, че са оцелели.

Рон изведнъж впи поглед в него.

— И тогава... — продължи Хейджънс.

Рон рязко го прекъсна:

— Да върви по дяволите! Сега знам... Ако те са могли да оцелеят... — Той повдигна вежди. — Аз съм инспектор на Колониалната Служба. Вече ви казах, че мога да ви вкарам в затвора. Вие рискувате живота на милиони хора, като сте в безкарантинен контакт с планетата и незаконно сте я заселили. Ако някой се спаси от колонията на роботите, той ще се окаже нежелателен свидетел за присъствието ви тук. Това не ви ли е минавало през главата?

Хейджънс продължи да върти диапроектора, изведнъж се спря и измърмори:

— Те са прокарали тунел — и продължи високо, — а за свидетелите ще приказваме, когато се появят.

Той отвори шкафа и измъкна сандъче пълно с различни неща. Там се мъдреше цял набор проводници, винтове, боолтове, гайки, въобще вещи необходими на човек в стопанство, което е едно единствено в системата.

— Е, какво мислите да правим нататък? — рязко попита Рон.

— Ще опитам да разбера, дали някой е останал жив. Бих го направил и по-рано, ако знаех за съществуването на колонията. Аз не мога да докажа, че са загинали, но мога да докажа, че някой още е жив. До тях пътя е около седмица и половина. Странното е, че две колонии са избрали местата си така близо едно до друго.

Той избра нужните му инструменти.

— Как можеш да узнаеш — запита Рон, — останал ли е някой жив. Растоянието до тях е хиляди мили. А само преди половин час не си знаел, че те съществуват?

Хейджънс натисна едно копче и част от дървената обшивка на стената се спусна и откри купчина монтирани платки с електронна апаратура. Започна да бърника в нея с отверка.

— Някога замисляли ли сте се, какво е това търсене на изгубени при катастрофа? — запита той без да си извъръща главата. — Има планети с плащ от милиони квадратни мили. Известно ви е, че някъде се е приземил звездолет, но дори представа нямате, къде е това. Вие считате, че оцелелите имат запас гориво, тъй като без него нито един цивилизован човек не би оцелял от мига, когато хората са се научили да обработват металите. За световия сигнал е нужно точни инструменти и прецизни изчисления. Да ги измайсторят сами е невъзможно. И какво според вас, ще правят претърпелите корабкрушение цивилизовани хора, че спасителите да ги открият на парчето земя от квадратна миля?

Рон започна явно да се дразни от този разговор.

— Човек ще се върне в първобитното състояние — продължи размислите си Хейджънс, — ще пече месо на огън, както са правили неговите прадеди. И ще изгради система от примитивна сигнализация. Повече без микрометри и специална апаратура нищо не може да се направи. Те ще изпълнят пространството със сигнали за помощ, които биха могли да се доловят от търсещите ги хора. Съгласни ли сте с мен, Рон? Те ще направят искров предавател и ще настроят излъчваните вълни на най-късия възможен диапазон, някъде от пет до петдесет

метра. Но те ще се чуват добре. Така ще предават най-примитивни сигнали. Част от вълните ще минат под йоносферата и всеки намиращ се в този обем, може да ги приеме и да открие мястото откъдето се излъчват. И така да се отпрати натам, където нещастниците лежат в легла от клони и посмукват влагата на местните растения. Космофона ми приема само микровълни. Но като сменя няколко елемента, ще го настроя на по-дълги. И ако има сигнали за бедствие, ние ще ги чуем. Но не мисля, че ги има.

Той продължи да работи. Рон мълчаливо го наблюдаваше. Долу се разнасяше равномерното хъркане на Сурдо Чарли. Мечката лежеше на гръб с вдигнати крака. Така смяташе, че е по-прохладно. Ситка Пит се въртеше на сън и нещо сънуваше. В стаята орелът Семпър отвори око, пъкна глава под гигантското крило и отново заспа. Звуците от дебрите на гората проникваха дори през плътните метални щори. Ниската луна, която премина малко преди да зазвъни сигнала за посещението, отново се появи над източния хоризонт. И тази каменна грамада, чиито неравности добре се виждаха, се плъзна по небето с пълна скорост.

— Чуй ме Хейджънс! — сърдито каза Рон. — Ти имаш пълното основание да ме убиеш. Но изглежда няма да го сториш. По-изгодно би било да оставиш на мира колонията с роботите, а вместо това се стремиш да им помогнеш. Но ти си престъпник. Аз знам, че от такива планети като Лорен II са били пренесени ужасни бактерии и това е струвало живота на хиляди хора. И ти продължаваш да рискуваш. Защо го правиш? Нали може да станеш причина за гибелта на други хора?

Хейджънс се усмихна.

— Напразно смяташ, че не са взети необходимите санитарни и карантинни мерки. Всичко е според правилата. А относно останалото, то ти все едно няма нищо да разбереш.

— Наистина не разбирам — съгласи се юрон. — Но това не доказва, че не ще мога да разбера. И въпреки това се считате за престъпник?

Хейджънс с труд пъкна отверката в дървената обшивка и внимателно извади мъничкия електронен блок и започна да завива нов със значително по-голяма мощност.

— Аз съм престъпник, защото тази роля напълно ме задоволява. Всеки човек се държи според преставите си сам за себе си. Ето, ти си порядъчен гражданин и честен служител. Ти принадлежиш към разумно мислещите животни. А се държиш така, както не би трябвало. Например, напомняш ми, че трябва да те убия или да направя нещо подобно. А в същото време, като обикновено разумно същество, би направил всичко аз да забравя за тази възможност. За нещастие, Рон, и ти си само човек като мен. Но аз го разбирам и затова извършвам напълно съзнателно постъпки, на които не би се решило нито едно обикновено мислещо същество. И това защото такива са ми представите за постъпките на човек, който стои много по-високо от разумното животно.

Хейджънс здраво зави всички винтове.

— Това ми прилича на религия — каза с раздразнен тон Рон.

— Просто е самоуважение — поправи го Хейджънс. — Аз не обичам роботите. Те прекалено много приличат на разумни животни. И правят това, което могат и което човек поиска от тях. А простото разумно животно прави това, което обстоятелствата искат от него. Бих уважавал робота повече, ако ми се изплюеше в лицето, когато го накарам да извърши нещо, което не му харесва. Вижте мечките долу. Това не са роботи, а уважаващи себе си зверове. Те биха ме разкъсали на парчета, ако се опитам да ги заставя да извършат нещо, което не им се нрави. Фаро Нел би се нахвърлила на мен, а и на цялото човечество, ако се опитам да обидя Найджъл. От нейна страна това би било неразумно, безмислено и нелогично. Тя естествено би загубила двубоя и би загинала. Но затова и я обичам. И аз ще се бия с тебе и цялото човечество, ако се опитваш да ме заставиш да правя нещо против природата ми. И аз също се държа понякога глупаво, неразумно и нелогично. — После без да извърне глава добави: — И ти също, но не си го признаваш.

Той закрепил регулатора.

— А какво са те заставяли да правиш? — поинтелресува се Рон, който още не можеше да се успокои. — Защо си станал престъпник? Против кого се бунтуваш?

Хейджънс натисна копчето и започна да превърта регулатора на пренастроения си приемник.

— Как какво? — отвърна с насмешка. — Когато бях малък всички се опитваха да ме направят съзнателен гражданин и порядъчен служител. Те исткаха да ме превърнат във високоинтелектуално животно и нищо повече. Разликата между нас двамата е, че аз разбрах това навреме и естествено се разбун...

Той не завърши думите си. Слабо писукане се разнесе от говорителя на космофона, който сега бе настроен да приема вълни, които някога наричаха къси.

Хейджънс повдигна глава и напрегнато се заслуша, като бавно помръдваше регулатора. Рон вдигна показалец и така се опита да привлече вниманието му към някакви звуци, които се промъкваха през непрекъснатия трясък на смущенията. Той кимна и продължи да настройва приемника. Звукът се усили. На фона на шума започна да се оформя някакво бърборене, стана по-ясно и накрая се превърна в последователно жужене. Три отчетливи звуци! Пауза от две секунди и отново трите дълги звука. И така няколко пъти. Последва пауза от пет секунди и отново серията сигнали се повтори отначало.

— Дявол да ме вземе — изруга Хейджънс, — това е сигнал! И несъмнено е получен по механичен път. Това е обичайния сигнал за бедствие. Някога са го наричали СОС, въпреки че понятие си нямам, какво означава това. Някой сред тях изглежда е чел прекалено много приключенски романи, щом знае за него. Значи, във вашата законна, но вече несъществуваща колония работи, има хора. Те молят за помощ. Мисля, че се нуждаят от нея спешно.

Той погледна Рон.

— Най-разумното би било да седим и да чакаме да пристигне кораб с твои или мои приятели. Те ще могат да им помогнат много по-добре от нас. С кораба ще бъде по-лесно да ги открием. Но може би всяка минута им е скъпа на тези дяволи. И затова смятам да взема мечките и да се опитам да стигна до тях. Ти можеш да ни чакаш тук. Каквото и да се говори, разходката по Лорен II никак не прилича на увеселително пътешествие. Ние ще трябва да воюваме за всеки изминат фут. Ой, колко много има тук от тъй наречената „вредна“ фауна!

— Не се прави на глупак! Разбира се и аз идвам. За кого ме смяташ? И ние двамата имаме четири пъти по-голями шансове да стигнем — разсърди се Рон.

Хейджънс се усмихна.

— Не е напълно така. Забравяш Ситки Пит, Сурдо Чарли и Фаро Нел. Ако тръгнеш и ти ще бъдем петима, а не четирима. И Найджъл ще трябва да вземем с нас. Помощта от него няма да е голяма, но затова пък Семпър ще лети над нас. Ти не отчиташ пълните ни възможности, Рон, но щом искаш да бъдеш глупав, неразумен и нелогичен, аз ще се радвам да дойдеш с нас.

III

Огромната каменна стена с обратен наклон надвисна над речната долина. Долу широк ручей стремително носеше водите си към морето на запад. На двадесет мили източно право на фона на небето издигаха гръд стройни планини. Върховете им, разположени почти на едно ниво, образуваха плътна стена. И навсякъде, докдето стигаше погледа, се простираше издълбана земя.

Точката в небето бързо се приближи. Запляскаха огромните крила. Стоманените очи оглеждаха местността. Семпър най-последно се приземи и като рязко извърна глава впи немигщ поглед в скалната повърхност. Малкото камера бе закрепена с ремъци към гърдите му. Той закрачи по гладкия камък към върха на навеса и там застина като горда и самотна фигура на пустинния фон.

Чу се трясък, ръмжане и накрая сумтене. Ситка Пит с привичната си походка се показва от завоя. На гърба си носеше товар. И той бе привързан със сложна система ремъци, които не трябваша да пречат и по време на сражение, когато предните лапи влизаха в действие. Мечката се приближи до отвеса и погледна надолу. Явно нещо бе забелязал. А когато се приближи до Семпър, орелът разтвори извития си клюни с негодуване издаде презрителен крясък. Ситка не му обърна никакво внимание. После звярът въздъхна и с удоволствие седна. Задните му лапи се раздалечиха смешно.

С шум и пуфтене се появи Сурдо Чарли, който също носеше тежък товар. Следваха го Рон и Найджъл, който майка му често подгонваше с плесници и детето с писъци изтичваше напред. Към гърба на Фаро Нел бе завързано тялото на някакво животно, приличащо на земен елен.

— Избрах това място по направените снимки — каза Хейджънс. — От тук ще определим направлението на движение. Аз ще поставя знак.

Той хвърли на земята раницата си, извади приемника и го постави пред себе си. Обтегна антената, закопа края ѝ в почвата и

разгърна малката насочена антена. Рон също се освободи от багажа си и внимателно наблюдаваше движенията на Хейджънс, който надяна наушниците.

— Рон, наблюдавай мечките — каза той. — Вятърът духа в посоката на движението ни. Животните по миризмата усещат, дали някой не върви по следите ни. Те ще заръмжат ако открият нещо.

Той извади още инструменти и отново се зае с приемника. От апарата се разнесоха свистящи и пропукващи звуци, които всъщност бяха сигналите. Хейджънс нагласи малката антена и шума се усили. Импровизираният портативен приемник се оказа по-ефективен от прецизния космофон. Ясно се чуваха трите кратки сигнала, после трите дълги и отново кратките. Три точки. Три тирета. Три точки... Отново отново. СОС, СОС, СОС...

Хейджънс отбеляза силата и отмести насочената антена на внимателно измерено разстояние. После отново извърши същата процедура и записа показанията на приемника. После се премести на ново място. Като свърши той провери посоката на сигналите по сила с максималната възможна точност на която бе способна примитивната му апаратура.

Сурдо тихо заръмжа. Ситка Пит задуши въздуха и се изправи. Фаро Нел плесна сина си и той мръщейки се, се запъти към най-далечния край на площадката. Майката бе настръхнала и гледаше пътеката по която се бяха изкачили.

— Дяволите да ги вземат! — изруга Хейджънс.

Той се изправи и махна с ръка на Семпър. Орелът пронизително и съвсем не по орловски закряска, скочи от скалата и след миг бе при хората. Докато Хейджънс вземаше пушката си, Семпър отлетя на стотина фута и започна да описва във въздуха причудливи фигури. Когато се приближи близо до земята, Хейджънс започна да гледа малкия екран на дланта си и в него се виждаше, през камерата на телевизионния апарат на гърдите на орела, парче клатеца се земя по която между дърветата се мяркаха някакви фигури.

— Това са сфикси — мрачно каза Хейджънс. — Цели осем парчета. И не ги търсете по пътя, Рон. Те се движат паралелно на нас, от двете страни на пътеката. Нападат винаги във фланг и неочаквано. Слушай внимателно, Рон! Мечките прекрасно ще се справят със сфиксовете, които ги нападнат. Нашата задача е да застреляме

останалите. Целете се в туловището. Куршумите ще се пръскат в тях. — Той вдигна предпазителя на пушката си.

Фаро Нел с гръмко ръмжене застана между Ситка и Сурдо. Ситка я погледна някак си презрително, сякаш се надсмиваше над страшните ѝ викове, от които кръвта замръзваше в жилите. Те двамата със Сурдо се дръпнаха настрана от Нел.

Наоколо продължаваше да бъде спокойно. Тишината се нарушаваше само от пеенето напойните „птички“ на Лорен и заканителното ръмжане на Фаро Нел. Прещрака затвора на оръжието на Рон.

Семпър отново закряска и запляска с крила. После полетя ниско над дърветата следвайки отблизо пъстрите чудовища. Осем синьочервеникави дяволи в тръст излязоха от храстите. Насочените рога и острите шипове ги караха да приличат на същества изкочили от ада. Като заразпръскваха лигите си, сфиксовете се нахвърлиха с писък на мечките. Хейджънс вдигна пушката си. Куршумът плясна в кожата на един сфикс и той се търкулна на земята. Фаро Нел като страшно превъплъщение на яростта се хвърли в боя. Рон също стреля, но не уцели и засегна невинно в случая дърво. Ситка Пит се изправи на задните си крака и зарадва мощни удари. Рон стреля отново. Сурдо Чарли изръмжа яростно и налегна с цялото си тяло на двуцветното чудовище, с което се затъркаляха по земята, като го дереше с ноктите си. Кожата на корема бе по-чувствителна и сфикса, като записка от болка побърза да отпълзи настрана. Един от глутницата нападатели се опита да се метне на гърба на Ситка, но Хейджънс с един изстрел го свали. Два сфикса атакуваха Фаро Нел. Единият бе достигнат от куршума на Рон, другият бе разкъсан на две от разярената майка. Ситка изведнъж се изправи. На него се бяха закачили няколко чудовища едновременно. Сурдо се затече на помощ, сграбчи едно и мигновено го задуши. Така се справи и с останалите. Пушките непрекъснато гърмяха. Изведнъж хората видяха, че повече няма с кого да се сражават.

Зверовете се разхождаха между труповете. Ситка със сумтене повдигна безжизнената глава на един сфикс. Раздаде се удар, втори, трети. Така той се разправяше с противниците си и се успокои едва, когато се увери, че те всички лежат напълно неподвижно. Семпър с пляскане на крилата си долетя долу. По време на битката ги бе

окуражавал от непристъпното си място. Хейджънс по ред отиваше при мечките и ги успокояваше. Най-трудно му бе с Фаро Нел, която със страстна свирепост облизваше Найджъл и не преставеше да ръмжи.

— На работа! — заповяда Хейджънс. Той бе видял, че Ситка се кани да седне. — Хвърлете трупове от скалата! Ситка! Сурдо! Хоп!

Той погледа как грамадните мечки вдигат мъртвите сфиксове и ги мъкнат към отвесната стена. Като се превъртаха във въздуха пъстрите чудовища полетяха към долината.

— Сега — обясни Хейджънс, — Най-близките им роднини ще се съберат там около тях и ще подеват такъв противен плач, че ще ни настръхнат косите, освен ако не открият следите ни. Ако се намирахме до река, щях да ги пусна по течението и тогава нека роднините си търсят сами подходящо място за оплакване. Край станцията винаги горя трупове.

Той развърза чувала на Сурдо и измъкна памучна вата и няколко галона антисептична течност. После проми всички рани и драскотини на мечките и изми козината им на местата, където би могло да има следи от отровната кръв на сфиксовете.

— Това средство е добро, защото унищожава миризмата на кръвта — поясни той, — иначе всички сфиксове ще тръгнат по следите ни. Когато тръгнем, ще намажа и лапите на мечките.

Рон мълчеше и се сърдеше на себе си за неточния изстрел. Наистина едно ново оръжие не може веднага да се усвои добре и в края на битката вече стреляше безпогрешно и въпреки това чувството на досада не го напущаше. Той каза тъжно на Хейджън:

— Ако възнамеряваш да ме инструктиращ, в случай че загинеш, знай, че си губиш напразно времето. С нищо няма да ми помогнеш.

Хейджънс се порови в раницата си и извади цяло тесте със снимки на онази част на планетата, по която вървяха сега. Той се ориентира и после внимателно прокара черта през всички нужни фотографии.

— Сигналът за помощ се излъчва от колонията на роботите или по-точно близо до тази колония — обясни той. — Струва ми се, южно от колонията. Може би от шахтата, която са изровили на края на платото. Виж нези две отмятания на картата. Едната е направена от нашата станция, другата от тук. Нарочно се отклоних от пътя, определих посоката и силата на сигнала и така получих двете линии

към преподавателя. Ако преди това можех да предполагам, че те идват от другата страна на планетата, сега вече не е така.

— Нелепо ми се струва да предполагаме, че сигналите не идват от колонията на роботите — подхвърли Рон.

— Но защо — възрази Хейджънс. — Нали в колонията на роботите също са идвали кораби. Някой от тях е могъл да претърпи катастрофа. И освен това и аз имам приятели, които...

Той опакова апаратурата и направи знак на мечките. Когато излязоха във полето на битката Хейджънс внимателно и грижливо измаза лапите им с антисептичната течност, после повика летящия над скалите орел.

— Да вървим! — каза на Кодиациите. — Напред! Хоп!

Отрядът се спусна от планината и навлезе в гората. Сега бе ред на Сурдо да върви напред. Ситка се поклащаше зад него. Фаро Нел и синчето ѝ вървяха зад хората. Тя не спускаше очите си от мечето, което независимо от шестотинте си фунта бе още съвсем малко.

Над главата им пляскаха грамадните крила и орелът извършнаше обширни кръгове и спирали по небето. Но никога не отлиташе надалече. Хейджънс понякога проверяваше на екранчето изображенията, които се снимаха с апарата на гърдите на Семпър. Те не винаги бяха достатъчно ясни, често се смесваха, преобръщаха, изчезваха, но това бе най-добрият начин на въздушно разузнаване в този момент.

— Отклонили сме се на дясно — каза по едно време Хейджънс. — Но да се върви в тази посока е опасно. Изглежда глутницата сфиксове е хванала някаква плячка и сега я разкъсва.

— Натрупването на толкова количество месоядни — каза Рон, — противоречи на всички правила на науката. Та нали те са само малка част от другите тревопасни животни. Ако се размножат в толкова количество, те ще унищожат дивеча и сами ще загинат от глад.

— Те си тръгват през зимата — отвърна Хейджънс. — А тя тук съвсем не е така сурова, както би ни се сторило. Животните се размножават, когато сфиксовете отиват на юг. А през хубавия сезон не стърчат тук. Има някакъв пик на присъствието им, а после цели седмици не можете да срещнете и един сфикс. И ето изведнъж отново гората гъмжи от тях. Те сега се придвижват на юг. Очевидно зверовете се преселват и е неизвестно защо в тази посока.

— Но на планетата досега почти не е имало натуралисти. Нали планетата е изпълнена с вредоносна фауна — подхвърли Хейджънс ядовитото.

Рон започна да се сърди. Той бе старши офицер от Колониалната Служба и не веднъж досега бе кацал на непознати планети за обследване на колонии, които се създаваха на новите територии съобразно предварителен план. Но за първи път попадеше в такава враждебна обстановка. Животът му зависеше единствено от благоволението на незаконния заселник. Сега офицерът се оказа вмъкнат в някакво не особено ясно предприятие, само защото механическата сигнализация на искровия предавател продължава да действа, след като създателите му са загинали. Привичните му представи за нещата се промениха. Самият той оцеля единствено благодарение на трите гигантски мечки и плешивия орел. И дори да успеят да стигнат колонията на роботите, едва ли ще съумеят да се справят с глутниците разярени сфиксове.

Да, разбиранията на Рон за възможностите на цивилизования човек се преобърнаха. Роботите бяха великолепно изобретение за изпълнение на предварително замислен план по точно изработени инструкции, но явно и те си имаха определени недостатъци. Най-важният бе, че те съвършено не са готови да се срещат със случайностите, ако се сблъскат с нещо непредвидено преди и се оказват направо безпомощни. Цивилизация създадена от роботи, би просъществувала само в среда, където животът протича по набелязан план и където от роботите не се иска нищо ново. Рон беше изплашен. Той също не беше се сблъсквал никога досега с нещо непредвидено.

Той забеляза, че до него през цялото време бяга Найджъл. Мечето присви ушите си и размърда лицето си, когато Рон га погледна. И си помисли, че то е получило като награда и с възпитателна цел не по-малко тежки удари от самия него.

— Напълно те разбирам, приятелю — каза той тъжно.

Найджъл се зарадва и козината му се изправи с надеждата, че човекът ще си поиграе с него. Дори когато се движеше на четири крака той достигаше четири фута височина.

Рон протегна ръка и поглади мечето по главата. За първи път през живота си усещаше допир да животно. Отзад се разнесе ръмжене. Полазиха го тръпки. И се дръпна от Найджъл. На десетина крачки от

него се намираше Фаро Нел и го гледаше право в очите. Рон усети по челото да го избива студена пот. Но погледа на мечката бе странно спокоен и тя не ръмжеше така, както бе преди малко на отвесната стена, когато бе усетила, че рожбата и е заплашена от опасност. Като постоя така миг или два, тя се обърна и започна да разглежда някакъв предмет на скалата.

Отрядът продължи пътя си. Найджъл сега не отстъпваше и на крачка от Рон. Понякога го буташе с муцунката си по краката и го гледаше с предан и пълен с обожание поглед, в който се отразяваше цялата сила на внезапно избухналите чувства, така подхождащи на ранната възраст. Рон уморено се мъкнеше след мечките. Понякога се спираше и погалваше новия си приятел. Фаро Нел сега спокойно можеше да остави за известно време мечето без надзор. Тя изглежда бе доволна, че има на кого да го предостави и повече не се дразнеше.

Рон викна на Хейджънс:

— Виж! Фаро Нел ме превърна на бавачка на Найджъл.

Хейджънс се обърна.

— Наплескай го — предложи той, — и мечето ще се върне при майка си.

— И защо? — възпротиви се Рон. — Това ми харесва.

Те продължиха упорито пътя си. Когато падна нощта се спряха и постоиха нещо като лагер. От страх, че нощните обитатели на Лорен II могат да бъдат привлечени от пламъците не запалиха огън. Но и тъмнината не беше безопасна, тъй като „нощните скитници“ още с приближаването на тъмнината се отправят на лов.

Хейджънс направи преграда от затъмнени лампи. Тялото на еленовидното същество им послужи за храна. Те си приготвиха постели и легнаха да спят, но на сън се отдадоха само хората. Мечките спяха леко, често се събуждаха и отново започваха да хъркат. Семпър стоеше неподвижно на един клон, като бе скрил главата си под крилото. Някак си съвсем неочаквано настъпи чудесна и пълна с утринна прохлада тишина и светът се събуди под утренните лъчи на слънцето, които си пробиха път през гъсталака.

Те бързо се приготвиха и тръгнаха на път. През деня те трябваше да спрат за два часа и де се отърват от сфиксовете, които бяха захванали следите на мечките. Хейджънс поде разговор за необходимостта да имат средство, което да премахва миризмата и с

него да се намазват подметките на обувките и лапите на животните, така че сфиксовете да не могат да ги проследяват по миризмата.

Рон предложи да се изобрети някаква течност, която да има такава отвратителна миризма, че просто да прогони чудовищата от хората.

— Ако се намери подобно средство, то ние ще можем безгрижно да се придвижваме по планетата — каза той.

— Прилича ми на нещо, като средство от въшки — разсмя се Хейджънс. — Великолепна идея, Рон! Можете само да се гордеете.

През нощта се спряха и едва на третия ден достигнаха подножието на платото, което отдалеч напомняше планинска верига. То се оказа пустинна равнина. Учуди ги, че тя се намираше така високо над морското ниво и докато в низината дъждовете се редуваха един след друг, тук почти не падаше капка вода. Но на следващия ден им стана ясна причината за това явление. Далеч пред себе си видяха да се издига огромна каменна грамада, която приличаше на нос на ракета. Хейджънс веднага съобрази, че тази планина се намира на пътя на ветровете и ги разделя като вълнорез на морски кораб. Носещите влага въздушни потоци измиваха двете страни на платото, а средата палещите лъчи на Слънцето бяха превърнали в изгорена местност. Цял ден им бе необходим да изкачат половината от склона. Семпър на два пъти летя над стада сфиксове, които пробягваха паралелно на пътя им и от едната и от другата страна.

Събираха се до стотина чудовища в глутница и Хейджънс спомена, че преди не е виждал подобно струпване на особи. Обикновено в едно стадо нямало повече от десетина сфикса. На екранчето се виждаше добре това, което Семпър също виждаше на разстояние до пет мили. Пълчища сфиксове в дълги вериги се движеха нагоре към платото. Петдесет, шестдесет, седемдесет... лазурно-червеникави обитатели на местния ад.

— Ужасявам се от мисълта, че тази глутница може да се нахвърли върху нас — изрече Хейджънс. — Страх ме е, че тогава положението ни няма да бъде блестящо.

— Най-добре би ни подхождало да се придвижваме с нещо като танк, който да бъде управляван от роботи — отвърна Рон.

— Да, трябва ни нещо бронирано — съгласи се събеседника му. — Дори сам човек може да оцелее, когато се намира в моята станция.

Но ако той убие сфикс, пиши, че е пропаднал. Той ще бъде обсаден и дълго ще трябва да се зарови в дупката си, докато миризмата на трупа не изветрее. И не трябва да убива повече чудовища, защото ще му се наложи да седи като затворник до зимата.

Те изкачиха склона, който се издигаше под ъгъл почти петдесет градуса. Мечките се придвижваха с лекота. Хейджънс не свалеше поглед от екрана.

— Ама че дяволско изкачване — каза той, като дишаше тежко по време на кратката почивка, която си позволиха. Мечките търпеливо ги чакаха.

— Зверовете ти, Хейджънс, са добре възпитани. Аз влизам в положението на Семпър, който няма нужното търпение да чака.

— Аз не съм ги дресирал — отвърна Хейджънс и продължи да гледа екранчето. — Те са видоизменена порода и качествата им се предават по наследство. Хората на моята планета разумно са отчели психологията, когато са отглеждали новата порода. Нужни са им били животни, които да се бият като дяволи, да живеят далеч от родните места, да мъкнат тежки багажи и да са предани на стопанина си като верни кучета. Хората отдавна са се опитвали да постигнат необходимата степен на физическо развитие на животните, притежаващи висока духовна организация. Така са получили гигантските кучета. А при нас подобни опити направили с мечките. И те се оказали успешни. Първият подобен звяр, нарекли го Шампионът на Кодиак, притежавал всички качества, което ти виждаш в потомството му.

— Но те на вид са напълно нормални мечки — учуди се Рон.

— Те са абсолютно нормални — в гласът на Хейджънс се усетиха топли нотки. — И с нищо не отстъпват на честното куче. Тях няма нужда да ги обучаваме като Семпър. Сами се учат на всичко.

Той отново погледна екрана, на който се виждаше горната част на склона.

— Семпър е учена, но безмозъчна птица, тренирана единствено за разузнавач и за нищо друго. А мечките се стараят да се сприятелят с хората. И зависят от нас в емоционално отношение като кучетата. Ако Семпър е просто един слуга, те са помощници и приятели. Орелът ни служи, защото такива са обстоятелствата, а те ни обичат. Семпър не би се колебал да ме напусне, ако сметне, че сам може да се оправя, Но

засега е уверен, че може да яде само това, което му дават хората. А мечките не биха ме напуснали. И аз също ги обичам. И затова те са така привързани към мен.

— И защо трябваше така да се разпростираш, Хейджънс? — каза Рон. — Та аз съм офицер от Колониалната Служба. Все едно, дали порано или по-къдно, но аз съм длъжен да те арестувам. А ти ми разказа нещо, по което лесно мога да открия тези, които са те изпратили. Веднага щом мога, ще направя справка на коя планета са отгледали видоизменена порода мечки и къде са останалите потомци на Шампиона на Кодиак. Сега знам откъде си дошъл, Хейджънс!

Упрекваният само повдигна до очите си екрана, на който ритмично в такт с размахването на крилата се поклащаше миниатюрното изображение.

— Нищо страшно няма — засмя се той добродушно. — Там също ме смятат за престъпник. Официално е записано, че съм отмъкнал зверовете и съм изчезнал някъде с тях. А на родината ми, това е най-страшното престъпление, което човек може да извърши. Дори се смята за по-страшно от конекрадството на Земята в древните времена. Роднините на моите мечки се ценят много. Така че и там в къщи съм престъпник.

Рон го изгледа внимателно.

— Откраднал ли си ги? — поинтересува се той.

— Казано откровено — отбеляза Хейджънс, — не съм ги крад. Но опитай се да докажеш на някого това — намигна на Рон и допълни: — погледни екрана и виж какво става на края на платото.

Рон погледна нагоре, където Семпър описваше плавни кръгове. Той вече знаеше, че орелът кряска само при вида на приближаваща опасност. Изведнъж птицата полетя към края на платото. На екрана, с размери четири на шест дюйма, изображението се размърда и запроебръща, тъй като камерата на орела също се разклащаше. За миг се мярна стръмния склон и черни фигури по него. Това бяха хората и мечките. После се появи върха на платото и по нея се виждаха сфиксове. Поне двеста особи в тръс бягаха по пустинята. Апаратът се премести и Рон видя нова глутница. Орелът се вдигна нагоре. По края на платото се движеха нови и нови заплашителни орди.

Те се измъкваха през малка образувана от изветряването долчинка. Околността навсякъде кипеше от дяволските изчадия. Трудно

можеше да се представи, че те си намират тук по някакъв начин храна. Но отдалеч приличаха на стада тревопасни, разпиляли се по пасищата.

— Те се преселват — каза Хейджънс. — И отиват на определено място. Не съм сигурен, че сега ще ни бъде удобно да пресечем платото, когато по него шарят толкова сфиксове.

Рон изруга и настроението му рязко се промени.

— Сигналите още идват — каза той. — Някой е жив в колонията. Можем ли да чакаме, докато те изчезнат?

— Ние наистина нищо не знаем за условията при които живеят — каза Хейджънс, — и докога могат да издържат. — той посочи екрана. — Едно е ясно: Нужна им е помощ! И ние трябва да направим всичко, което е по силите ни, да стигнем при тях. Но в същото време... — погледът му се спря на Сурдо и Ситка, които търпеливо чакаха хората да отдъхнат. Големият мечок дори се бе изхитрил да намери място и да седне, като се придържаше с лапа за склона. Хейджънс махна с ръка и посочи нова посока. — Да вървим! — завика към мечките. — На път! Напред! Хоп!

IV

Те се движеха по склона, без да смеят да се изкачат на най-високите части на платото, по което сновяха сфиксовете, което значително ги затрудняваше. На хората им се струваше, че са забравили да ходят по равна земя. Семпър през целия ден кръжеше над тях и не отлиташе надалече. Когато се спусна мрака, той кацна за хранене и Хейджънс измъкна парчета месо от денка.

— За мечките остана съвсем малко храна — каза по едно време Хейджънс. — За тях това е съвсем недостатъчно. Но те проявяват благородство спрямо нас. Докато това при Семпър го няма. Той е прекалено тъп и затова са успели да го приучат да получава храна само от ръката на човек. Мечките това добре го разбират, но продължават да ни обичат безкористно. Затова и ми харесват.

Успяха по някакъв начин да се разположат за почивка на върха, който високо стърчеше над покритата с гора каменна стена. Едва се намери място за всички. Фаро Нел се развълнува и започна да бута Найджъл към най-безопасната част на площадката. Тя бе готова да блъсне хората, само и само да подреди чедото си. Но изведнъж детето започна да гримасничи и започна да скимти за Рон. Той отиде при него, пошляпна го нежно, мечката остана доволна и се дръпна, като заръмжа нещо на Ситка и Сурдо. Те се стесниха и я пропуснаха до самия край на скалата.

Това бе тъжна почивка. Всички бяха гладни. Често досега бяха срещали малки ручейчета с бистра вода. Мечките се напиваха, а хората напълваха матерките си. Но вече трета нощ не срещнаха никакъв дивеч и Хейджънс нищо не можеше да направи да намери храна за себе си или за Рон, който просто мълчеше. И също започна да усеща онова особено духовно родство между хората и мечките, което ги правеше не роби, а нещо съвсем друго. И в него имаше някаква новост и предизвикваше двойствено чувство.

— Струва ми се — каза мрачно Рон, — че ако сфиксовете не ловуват тук по върховете, то наоколо трябва да се крие дивеч. СМятам,

че те не обръщат внимание на нищо, когато се движат в подобни вериги.

Хейджънс се замисли. Рон бе прав. Обикновено по време на бой сфиксовете се построяват във верига и се опитват да обкръжат жертвата, която се опитва да избяга. Ако противника се съпротивлява, те го обкръжават по фланговете. Но този път те изкачваха планината в нещо като колони един зад друг, очевидно следвайки по навик уверено пътя си. Вятърът духаше от върха надолу и миризмата на мечките сигурно стигаше сфиксовете, но те не се отклоняваха от набелязания път. Дългата процесия синьо-червеникави дяволи упорито се изкачваше нагоре. Да се мисли за тях като определен вид месоядни животни, които се делят на самци и самки бе трудно, особено ако трябваше да се причисляват към обширното семейство на гущерите и змиите на другите планети.

— По този път са минали хиляди сфиксове. Изглежда така се движат няколко дни или дори цяла седмица. На екрана видяхме поне десетина хиляди. Просто не сме в състояние да ги преброим. Първите групи са изiali всичко, което са срещнали по пътя си, а останалите...

Рон възрази.

— Не може да има на едно място толкова месоядни. Аз ги виждам, знам колко са тук, но въпреки това не може.

— Не забравяй, че са студенокръвни — каза Хейджънс. — И не са им нужни калории за поддържане на температурата на тялото. Освен това тези животни дълго време издържат без храна. Например мечките изпадат в зимен сън...

Той в тъмнината започна да настройва приемника. Рон не разбираше защо го прави. Предавателя бе на другата страна на платото, което пъкаше от най-свирепите и опасни обитатели на Лорен II. Всеки опит да се отиде там бе равносилен на успешен опит за самоубийство.

Чуха се шумовете от смущенията. После се появи сигналът: три точки, три тирета... И така без край. Хейджънс изключи приемника.

— Защо не отговорихте на техния сигнал преуди да тръгнем — попита Рон. — Така щяхме малко да ги ободрим.

— Не се съмнявам, че нямат приемник. Те не чакат отговор в продължение на много месеци. И ако живеят в тунели, то не могат непрекъснато да слушат. Навярно те, понякога правят опит да излязат,

когато искат да си доставят някаква храна. Не мисля, че имат достатъчно време да се занимават с разни сложни схеми и релета.

Рон го изслуша мълчаливо и после каза:

— Ние трябва да намерим храна за мечките. Найджъл е престанал да суче и сега е гладен.

— Да — съгласи се Хейджънс, — трябва да опитаме. Може и да греша, но ми се стори, че сфиксовете стават по-малко от вчера. Когато излезем вън от границите на обикновените им маршрути, ще се опитаме да потърсим нещо от вида на „нощните скитници“. Страхувам се обаче, че те са унищожили всичко по пътя си.

За щастие оказа се, че не е съвсем прав. През нощта го събуди ръмженето на мечките. В мрака се раздаваха звуци на пошляпвания. Лек порив на вятъра като нежно перце премина през лицето му. Той затърси фенера закачен на колана му. Наоколо бе само беловата димна завеса, която изведнъж се стопи. Нещо черно се метна настрани. После се видяха звездите и нощната пустота. Няколко големи летящи бели същества се спуснаха към него. Ситка Пит изрева с пълно гърло и към него се присъедини баса на Фаро Нел, която изведнъж подскочи нагоре и хвана нещо. Светлината изчезна преди Хейджънс да разбере, какво е станало. Той си позволи да каже само:

— Рон, не стреляй!

И те се заслушаха. В мрака се чу пращенето на работещи яко челюсти. После стана тихо.

— Виж! — прошепна Хейджънс.

Рон отново запали фенера си. Някакво същество със странна форма, бледо като човешката кожа, леко поклащайки се, започна да се приближава към него. Следваха го други. Четири, пет, десет. Огромна мъхеста лапа се появи в осветения кръг и отмъкна от него летящото „привидение“. Последва втора огромна лапа. Хейджънс вдигна фенера. Трите огромни Кодиака изправени на задните си крака, гледаха странните нощни гости, които препереха и не можеха да преодолеят притеглянето на светещата лампа. Те се въртяха с необикновена бързина и не бе възможно да се разгледат. Бяха долетели тези най-отвратителни нощни същества, които приличаха на оскубани маймуни.

Мечките не ръмжаха. Те спокойно и с удивителна ловкост хващаха „маймунките“ и ги отправяха в устата си. В краката на всяка мечка се бе образувало вече малко хълмче остатъци. Изведнъж всичко

изчезна. Хейджънс изгаси фенера. Мечките доволно преживяха в мрака.

— Тези същества са месоядни кръвопийци — спокойно каза Хейджънс, — изсмукват кръвта на жертвата си, като вампири които се изхитряват да не я събудят и когато тя умре, цялото това братство се нахвърля на трупа ѝ. Но мечките имат гъста козина и се събуждат от най-малкия допир. Освен това са всеядни и нападат всичко, без сфиксовете. Те дойдоха да се нахранят. Но обратно няма как да си тръгнат. Сами се оказаха лакомо ястие за нашите мечки.

Рон извика. Включи малкия си фенер и видя, че ръката му е цялата в кръв. Хейджънс почисти раничката и го превърза. И едва сега Рон забеляза, че Найджъл нещо дъвче. Когато запалиха ярката светлина, мечето привършваше с гълтателните движения. То очевидно бе хванало и изяло „вампира“, който бе смукал кръвта на човека. За щастие, раничката се оказа дребна. На сутринта те отново поеха по стръмния склон. Рон не можеше да се успокои и няколко пъти произнесе:

— Роботите не биха се справили с „вампирите“.

— Така е, но би могло да се конструират специални роботи, които да ги следят. Тогава сам би трябвало да ядеш тези кръвопийци. Аз предпочитам да се осланям на мечките — отвърна Хейджънс.

Той вървеше начело. Тук не бе нужно да се спазва строя, необходим за пътешествието през гората. Зверовете лесно се изкачваха по възвишенията, тъй като дебелите възглавници на стъпалата им помагаша да се задържат по хлъзгавите скали. Но хората с труд влачеха краката си. Два пъти Хейджънс се спираше и оглеждаше с бинокъла местността в подножието на планината. Високият връх, стърчащ като връх на ракета, забележимо се бе приближил. По пладне го видяха над хоризонта на петнадесет мили от мястото на последното лагеруване. Друго не направиха.

— Проходът е свободен. Долу няма сфиксове — оповести весело Хейджънс. — Дори по склоновете не се виждат. Сега да се възползуваме от паузата, преди да се е появила следващата тълпа. Струва ми се, че ги изпреварихме. Да видим, какво ще ни предложи Семпър. — махна с ръка на орела и той веднага се дигна във въздуха...

Изображението на екрана започна по познатия начин да се върти и преобръща. След няколко минути орелът бе над края на платото. Там

вече се забелязваше растителност. Ново завъртане и се появиха разни храсталаци. Семпър се дигна високо. Появи се пустинята в средата на платото. Никъде не се забелязваха сфиксове. Само веднъж, когато орелът се наклони рязко и апаратът засне цялата равнина, Хейджънс видя някакви синьо-червеникави точки. Пробягаха тъмни петна и те приличаха на събрало се стадо. Но това явно не бяха сфиксове, тъй като те никога не се скупчваха така.

— Тръгваме право нагоре — отсече Хейджънс и изглеждаше доволен. — Ние тук ще пресечем платото. Мисля, че по пътя към колонията ще узнаем нещо интересно. — той направи знак на мечките и те послушно започнаха да се изкачват нагоре.

След няколко часа, малко преди залез слънце, хората достигнаха върха. Тук видяха дивеч. Наистина не беше много, но все-пак бе истински дивеч бягащ по зелената и покрита с трева и храсти покрайнина на пустинята. Хейджънс застреля някакво животно, космато и преживящо, което никак не приличаше на коренен жител на това плато. През нощта стана студено. Тук температурата спадна значително по-ниско от тази на склона. Въздухът бе доста разреден. На Рон изведнъж му „просветна“. В носовата част на планината атмосферата бе напълно неподвижна. Там не се виждаше нито едно облаче. Топлината излъчваща се от земята изчезваше в празното пространство. Там през нощта, изглежда бе ужасно студено. Каза това на Хейджънс.

— Да, така е — съгласи се той. — а през деня много горещо. Слънцето се развихря с пълна сила там, където въздухът е разреден, а в планините винаги има силен вятър. През деня повърхността се нагорещява, като на безатмосферна планета. И температурата би трябвало да достига сто и четиридесет-сто и петдесет градуса, а през нощта е много студено.

Те скоро се убедиха в това. Още преди да се смрачи напълно Хейджънс запали огън. Температурата падна под нулата и можеше спокойно да се спи, без да се страхуват от неканени гости.

Сутринта хората се бяха вкоченели, докато мечките спокойно продължаваха да хъркат и бодро се задвижиха, когато Хейджънс ги събуди. Те изглежда се наслаждаваха на утринната прохлада. Двамата едри мъжкарци се развеселиха и започнаха да се борят, като се налагаха с удари, които на всеки друг биха разбили с лекота черепа.

Найджъл се наслаждаваше на гледката и дори закиха от възбуда. Докато Фаро Нел чисто по женски ги осъждаше, но си мълчеше и не се намесваше.

Скоро потеглиха на път. Семпър изглеждаше някак си вял. След всеки извършен полет дълго си почиваше на денка на гърба на Ситка. Седеше с обичайната си гордост и оглеждашеменящата се картина. Зелените стръкове се превърнаха в унила пустинна растителност. Орелът упорито отказваше да се издигне във въздуха. Планиращите птици не обичат да летят в безветрието, когато няма какво да им облекчава движението.

Хейджънс показва на Рон увеличената фотография на пътя, по който сега вървяха и мястото откъдето идваха сигналите за помощ.

— Май всичко това ми обясняваш в случай, че нещо стане с тебе, нали? — запита Рон. — Би имало смисъл, но с какво бих могъл да им помогна, след като не съм сигурен, че ще стигна сам до тях?

— За това ще ти помогнат знанията, които придоби за сфиксовете — отвърна Хейджънс. А и мечките са добри помощници. Аз оставих бележка на станцията. Всеки, който се приземи на площадката за кацане, а сигналните огньовете са включени, ще намери указания как да открие колонията на роботите.

Рон вървеше до Хейджънс и с труд успяваше да го следва. Тясната зелена ивица на покрайнината на платото остана зад тях и сега стъпваха по прахообразен пясък.

— Да се върнем отново на един нерешен въпрос! — каза Рон. — Интересува ме една работа. Ти каза, че те смятат за похитител на мечките от родната си планета, но ти си наясно, че това не е така и е само лъжа, която да предпази приятелите от преследване на Колониалната Служба. А сега си рискуваш живота, като ме оставяш жив. А още по-опасно е, да помагаш на хора, които ще свидетелствуват срещу теб, че си престъпник. Защо постъпваш така?

— Защото не обичам роботите — изсмя се Хейджънс. — Просто ми е противно да гледам, как заповядват на хората и ги подчиняват на себе си.

— Е, и какво следва? — нетърпеливо произнесе Рон. — Не разбирам, как тази твоя антипатия спрямо роботите би могла да те подтикне към престъпление. Още повече това не е истина. Хората не се подчиняват на роботите.

— Не, подчиняват се! — възрази упорито Хейджънс. — Аз съм човек, естествено с някакви особености, но съм щастлив, че мога да живея на тази планета по човешки и да ходя там, където ми се прииска и да правя, каквото ми хрумне. Мечките са мои помощници и приятели. Кажете ми честно, Рон, ако опитът за създаване тук на колония работи бе успял, нима хората биха могли да живеят тук така както им се иска? Едва ли! Те биха строили живота си под диктовката на онази железария. И вечно щяха да се крият зад оградите, построени от роботите, и винаги да се хранят с храната отгледана от роботите. Човек дори няма да се вдига от кревата и да поглежда през прозореца, само защото домашните работи са престанали да вършат работата си. Роботите добре обслужват хората, както би трябвало да го вършат, но затова и хората трябва да се занимават само с това да служат на роботите.

Рон предпочете да поклати недоволно глава.

— Е, какво пък! Това е заплащането за удобството. Докато хората се ползват от услугите на роботите, те трябва да се задоволяват с това което им предлагат. А щом ти се отказваш от техните услуги...

— Аз искам да решавам сам, а не да търпя ограниченията на избора, от възможностите, които те ми предлагат. — На родната ми планета някога почти постигнаха с помощта на оръжието и кучетата правото самостоятелно да взимат решения. После започнали да отглеждат мечките, които частично ни избавили от услугите на роботите. Но когато настъпила опасността от пренаселване и места за хора, кучета и мечки едновременно няма да има, човекът все повече и повече попадал под властта на роботите и е бил принуден да се ползува от това което предлагала цивилизацията на роботите. Колкото сме по-зависими от тях, толкова е по-ограничен избора ни. И ние не искаме децата ни да зависят от машините и да страдат, че те не им осигуряват всичко необходимо. Ние искаме те да израснат пълноценни мъже и жени, а не проклети автомати, които са обхванати от една цел през живота си: да натискат копчетата за управление на роботите, без което не могат да съществуват. И ти продължаваш да смяташ, че това не е подчинение на машините?

— Но тези доводи са чисто субективни — не се съгласи Рон. — Ни всички чувствуват нещата така.

— Аз ги чувствавам точно така — отсече Хейджънс. — И не съм сам. Галактиката ни е голяма и пълна с неочаквани неща. Мога със сигурност да твърдя, че човек, управляван от роботите, е съвсем неподготвен да преодолява непредвидените обстоятелства и да се справя с последствията им. Близко е часът, когато ще потрърбват хора способни да преодоляват всякакви препятствия. На моята планета много хора молеха да им се разреши да заселят Лорен II. Отказаха ни. Смятаха, че това било прекалено опасно. Но хората, ако са истински хора, могат да освоят всяка планета. Аз се заселих тук, с цел да изуча местните условия. Особено ме интересуват сфиксовете. След време ние се каним да поискаме за втори път разрешение, но вече след като имаме доказателства, че може да се живее на тази планета и дори с тези чудовища човек да се справя. Аз постигнах някакви успехи. Колониалната Служба даде разрешение да се построи колония от работи. Но аз питам: Къде е тя?

Рон не се предаваше.

— Начинът не е правилен, Хейджънс. Построили сте нелегална станция. Изследователската ви страст, естествено, не може да не предизвиква възхищение, но за съжаление той не е насочен, където е нужно. Аз добре зная, че такива като тебе пионери, за първи път са напуснали Земята и са тръгнали по звездите, но...

Сурдо изведнъж се изправи на задните си крака и задиша напрегнато. Хейджънс стисна пушката си и дори Рон свали предпазителя, но тревогата се оказа лъжлива. Наоколо беше прекалено тихо. — Собствено казано — продължи Рон с раздражение, — ти говориш за свободата и равенството, неща, за които се счита, че са от областта на политиката. Ти твърдиш, че те са дори повече от политика. По принцип съм съгласен с тебе, но усещам нещо като религиозно звучене...

— По скоро, самоуважение — уточни Хейджънс.

— Може би, ти...

Този път заръмжа Фаро Нел и започна да тика с носа си Найджъл към Рон. Тя подсвирна нещо на човека и в тръст се спусна при Ситка Пит и Сурдо Чарли, които се бяха построили с лице към платото, на което се тълпяха множество сфиксове.

Хейджънс постави длан към челото си и започна да гледа в същата посока, където се вираха и мечките.

— Те нещо са усетили! — каза той тихо. — Но за щастие, не духа вятър. Там пред нас има някакъв хълм. Да вървим там, Рон!

И той побягна напред. Рон и Найджъл го следваха по петите. Те бързо се изкачиха не нисък, обрасъл с кактусообразни храсталаци хълм, който стърчеше не шест фута от пясъчната равнина. Хейджънс заразглежда с бинокъл местността.

— Само един сфикс — процеди той. Само един единствен. Това е още по-странно в сравнение с огромните глутници, които видяхме. — Той наплюнчи пръста си, вдигна го и каза: — никакъв вятър. — После продължи да гледа през бинокъла. — Сфиксът не знае, че сме тук. Отдалечава се. И повече никой друг не се вижда. — Хейджънс стоеше в нерешителност и хапеше устните си.

— Слушай, Рон — каза той накрая. — Искам да убия този самотен сфикс и да изясня една работа. Петдесет процента сигурност, че ще направя важно откритие. Аз ще опитам, но ще се наложи после да бягам насам. Ако се окажа прав... — той погледна часовника си, — но не бива да губя нито минута. Всичко трябва да стане много бързо. Затова ще възседна Фаро Нел. Ситка и Сурдо ще ме последват. Но Найджъл не може така бързо да бяга. Ще останеш ли с него, Рон?

Рон усети да спира дъха му, но отвърна спокойно:

— Ти най-добре знаеш, как трябва да постъпваш, Хейджънс.

— Отваряйте си очите на четири. Ако нещо забележите в далечината, стреляй и ние веднага ще се върнем. Не чакай опасността да се приближи, стреляй незабавно.

Рон кимна в знак на съгласие. Трудно му бе да каже нещо. Хейджънс отиде при готовите за бой животни, качи се на Нел и здраво се хвана за гъстата ѝ козина.

— Хей, давай! — извика той. — Хоп! Хоп! Хоп!

Трите мечки се понесоха с бясна скорост. Човекът се тресеше на гърба на Фаро Нел. Неочакваното тръгване извади Семпър от вцепенението и той запляска с крила, издигна се нагоре и неохотно последва мечките, като летеше над самата глава на Хейджънс.

Следващите събития се развиха много бързо. Кодиците, когато това е нужно, бягат като състезателни коне. Мечките почти за миг преодоляха половината миля. Сфиксът ги посрещна с ръмжане. Хейджънс стреля от гърба на мечката. Изстрелът и избухването на

куршума се сляха в едно. Огромното рогато чудовище се преметна и предаде богу дух.

Хейджънс скочи на земята и почна да върши нещо около сфикса. Семпър направи лупинг във въздуха, наклони се и започна да се снижава. И както бе извил глава любопитно гледаше действията на човека.

Рон също не откъсваше очи от Хейджънс. Двата мечока безгрижно се разхождаха наоколо, докато Фаро Нел с любопитста наблюдаваше непонятната операция над безжизнения труп. На хълма Найджъл тихо прописка. Рон го поглади по главата. Но мечето поовиши глас. Рон видя, как Хейджънс се изправи и тръгна към Фаро Нел и се качи на нея. Ситка Пит погледна към Рон. Изглежда бе подушил нещо подозрително. После отрядът тръгна към малкия хълм. Семпър бясно пляскаше с крилата си и крясъците му изпълваха пространството, въпреки че въздухът бе съвсем неподвижен. И като се преобърна няколко пъти, орелът се спусна на рамото на човека и се вцепи в него с нокти. Найджъл изведнъж истерично зави и се притисна до човека, като кученце, което при опасност се старае да бъде до майка си. Рон падна и повлече със себе си мечето. И само видя как се мярна плочкообразната кожа и въздуха се изпълни с пронизителните писъци на сфикса, който бе извършил гигантски скок към Рон. Но звярът не бе разчел точно разстоянието и не уцели. Рон и Найджъл веднага се изправиха на крака.

Човекът още не бе осъзнал напълно, какво бе станало и какво означаваше дяволското посещение, когато Ситка и Сурдо се понесоха обратно с ракетна скорост. Фаро Нел гръмогласно зави и мечето с всички сили се хвърли към майка си. Рон хвана пушката си. Сфикса бе съвсем близо. Като се бе приготвил да скочи, той фиксираше с поглед бягащото мече и се готвеше да го преследва. Рон размаха оръжието си пред носа на сфикса, а после яростно го удари. Животното се завъртя и го събори. Трудно е да се задържиш прав, когато адско чудовище, тежко почти сто фунта изпълнено с яростта и злобата на дива котка с всички сили те удря в гърдите.

Но за щастие тогава се приближи Ситка Пит. Животното се изправи на задните си крака и със силен рев, като древен герой, предизвикващ врага на двубой се запъти към сфикса. Приблужи се и Хейджънс, но не стреля, защото Рон се намираше наблизо до

чудовището. Фаро Нел мятеше бясно глава, раздирана от противоречиви чувства, от една страна да успокои Найджъл, а от друга да разкъса натрапника, който се бе осмелил да нападне чедото ѝ.

А седейки на гърба на Фаро Нел с орела на рамо, който по идиотски начин продължаваше да стои на рамото му, Хейджънс безпомощно наблюдаваше, как сфиксът се нахвърля и плюе Ситка. Достатъчно бе той да протегне лапа и от Рон нищо не би останало.

V

Те побързаха да се отдалечат от това място, въпреки че Ситка не искаше да се откъсне от поваления противник. Той здраво захапа със зъбите си и се опита с пълен замах да го удари в земята. Мечокът бе два пъти разярен, веднъж сфикса се бе осмелил да обиди човека с който всички Кодиаци са в духовно родство и втори път защото поиска да погуби детето на Нел. Но Рон почти не пострада. Няколкото леки драскотини само го накараха смешно да подскача и да ругае. Хейджънс го вдигна на гърба на Сурдо и му заповяда да се държи здраво. Но Рон сърдито се възпротиви.

— Дявол да го вземе, Хейджънс. Ситка Пит има дълбоки рани. Тези страшни нокти може да са отровни. — но вместо отговор Хейджънс само викна на мечките и те продължиха пътя си.

Изминаха най-много две мили и Найджъл отчаяно зави. Би така изморен, че повече не можеше да върви. Фаро Нел решително спря и започна да го ближе.

— Трябва да си починем — каза Хейджънс. — Няма вятър, а и основната част от тези същества са на платото. Може би те са с нещо доста заети и дори са намалили бдителността си. Но... — той се плъзна по гърба на Ситка, стъпи на земята и потърси превързочния пакет и стъкленицата с лекуващата течност.

— Почни със Ситка — каза настойчиво Рон. — Аз мога да изчакам.

Хейджънс проми раните на мечока, които се оказаха съвсем незначителни. Ситка бе изпитан боец. После намаза драскотините по гърдите на Рон. Лекарството замириса на озон и така силно защити раните, че Рон зомижа от болка, но мъжествено изтърпя всичко.

— Аз съм виновен, Хейджънс — каза той. — Наблюдавах ви, вместо да се оглеждам на всички страни. Дори не разбрах, какво направи.

— Бърза аутопсия — отвърна Хейджънс. — За щастие, първият сфикс се оказа самка, както предполагах. Тя се канеше да снася яйцата

си. Сега аз знам, къде отиват и защо те всички не ловуват. — Той постави лейкопласт на гърдите на Рон и те скоро пое на изток, като остави след себе си мъртвите сфиксове. Семпър летеше над главите им и с пляскането на крилата си, изказваше пълното си възмущение от факта, че не му разрешиха да седи на гърба на Ситка.

— И преди бях поглеждал вътре в тях — каза Хейджънс. — За тях почти нищо не е известно. А трябва да се научат толкова много неща, преди хората да се заселят тук.

— Заедно с мечките ли? — запита насмешливо Рон.

— Разбира се — отвърна Хейджънс. — Работата е там, че сфиксовете идват в тази пустиня да снасят яйцата си. Това е тяхното заветно място. Нали и тюлените на Земята се събират на едно любовно място. Самките през това време нищо не ядат. Рибата кета за размножаването си се връща в родната река и също гладува и след хвърлянето на хайвера умира. А змиорките, аз соча примери от Земята, нима не проплуват стотици мили до Саргасовото море, където създават потомството си и умират. За нещастие сфиксовете не загиват, но е очевидно, че те също имат определено от предците им място за размножаване и те идват тук на платото да снасят яйцата си.

Рон продължи да върви и се сърдеше на себе си, за това, че си позволи елементарна непредпазливост. Той се чувствуваше и тук в чуждия свят прекалено спокоен, както бе свикнал в условията създавани от роботите. И дори не трепна, когато мечето усети опасността.

— А сега — изведнъж каза Хейджънс, — Никак не би ми попречило да имам оборудване, което притежават вашите работи. С помощта на техниката, сигурен съм в това, ние ще направим първите стъпки за овладяването на тази планета и създаването на нормални условия за живот.

— С помощта на какво? — изненадано запита Рон.

— На техниката — каза нетърпеливо Хейджънс. — Ние ще намерим много машини в колонията на роботите. Те се оказаха беззащитни, защото не можеха да се борят активно със сфиксовете. И в бъдеще едва ли ще се държат по-добре. Но ако роботите бъдат махнати, машините могат да се използват с успех. Те не са чувствителни към температурните изменения.

Рон вървеше мълчаливо.

— Така и не предполагах, че ще ти потрябват машини направени от роботи — произнесе замислено той.

Хейджънс се обърна и го погледна.

— И какво е страшното? — запита той. — Аз нямам нищо против хората да заставят машините да изпълняват желанията им. И роботите, когато се използват по предназначение, не са чак толкова лоши. Но има неща с които те не могат да се справят. Само човек трябва да управлява огнететните оръдия и стерилизаторите на почвата и както се следва да изгори и унищожи семената на отровните и вредни растения. Ние тук ще се върнем, Рон, и ще унищожим инкубаторите на тези адски създания. Ако всяка година обработваме почвата на платото, то с течение на времето ще изтрием сфиксовете от лицето на планетата. Сигурен съм, че има и други места, където снасят яйцата си. Ние ще ги намерим и ще превърнем Лорен II в прекрасно място за обитаването на хората.

Рон язвително се усмихна.

— Ако унищожите сфиксовете, ще направите планетата безопасна за роботите.

Хейджънс се разсмя.

— Ти досега си видял само „нощните скитници“ — каза весело той. — И си забравил за обитателите на планинските склонове. Те така успешно могат да ти пуснат кръвчицата и после да вдигнат весел пир над трупа ти. Признай си честно, Рон, ти би ли започнал пътешествие с роботи в ролята на телохранители? Съмнявам се. Хората не могат да оцелеят на тази планета, ако защитата им зависи само от роботите. Ще дойде време и ти ще си спомниш думите ми.

Едва след десет дни откриха колонията. През това време им се наложи често да се сражават със сфиксовете. Те убиха няколко еленоподобни животни и някакви непознати тревопасни.

Щом се оказаха на територията на колонията веднага започнаха да търсят останалите живи хора. Когато паднала електрическата преграда двама души се намирали в тунела, където монтирали нов пулт за управление на роботите, които трябвало да работят в шахтите. Трети надзиравал рудните разработки. Обезпокоени от прекъсването на връзката с колонията те тръгнаха с бронираната кола към лагера. За щастие нямали със себе си оръжие и това им спасило живота. Те видяли само безброй беснеещи сфиксове. Зверовете през бронята

усетили хората, но не могли да я пробият. Заселниците решили да прекратят добива на руда и да използват роботите за борба с живата напаст. Но машините не успели да се справят с непознатата задача. Нещастниците измайсторили малки ръчни гранати и ги напълнили с ракетно гориво. Единственият ефект бил, че няколко сфиксове побягнали опърлени с неистов писък. Но тези гранати не могли да убият нито едно такова чудовище. Най-лошото било това, че почти изчерпали напълно запаса от гориво. Останало им само едно и те се барикадирали в тунела. Остатъците гориво запазили за сигнализацията в случай, че дойде кораб да ги търси. Те били заключени като в затвор. Разделили останалите запаси храна на порции и търпеливо зачакали спасение, без особени надежди, като с ненавист съзерцавали неподвижните фигури на механическите роботи, които без енергия не могли да изпълняват и единствената работа, на която били способни.

Когато колонистите видяха Хейджънс и Рон направо заплакаха. роботите и всичко свързано с тях предизвикваше в тях по-голямо отвращение отколкото сфиксовете. Хейджънс им даде оръжие и те тръгнаха към мъртвата колония. По пътя убиха шестнадесет сфикса, а на разчистената от роботите площадка намериха още четири трупа. В най-различни места откриваха останките на загиналите хора. В бараките и складовете намериха известно количество храна. Нападателят бяха унищожили почти всички пакети с пластмасови обвивки, но не бяха докоснали металните кутии.

Горивото за щастие се бе запазило. Навсякъде стояха или лежах проблясващите тела на роботите, готови след миг да се заемат с работата си. Но те не помръдваха и около тях се надигаха зелените стръкове на свежа трева. Хората дори не погледнаха умните машини. Преработиха така огнетметните коли, че да ги управляват без помощта на роботите и ги напълниха докрай с горивна смес. После намериха и ремонтираха гигантския стерилизатор, специално предназначен за унищожаване на растения, с които роботите не можеха да се справят. И като завършиха тези неща, те се отправиха към платото.

През тези няколко дни хората съвсем изглежиха Найджъл. Те с радост се възхищаваха от всичко, което сега или в бъдещето би могло да се обърне против сфиксовете и затова непрекъснато го хранеха и галеха.

По следите на сфиксовете се изкачиха до най-високата част на платото. Семпър им помагаше да откриват чудовищата. Сфиксовете с вой и отвратителен писък нападаха отряда. Мечките ловко отразяваха напора им, докато Хейджънс и Рон действуваха с новите оръжия. Стерилизаторът се оказа способен да унищожава яйцата на сфиксовете — диатермичните лъчи безпогрешно улучваха целта. В ръцете на хората тази машина се превърна в бойно оръдие. Нито един робот не би съобразил кога, как и против какво може да се използва тази машина.

Купищата изгорени трупове привличаха сфиксовете от цялото плато, дори когато нямаше вятър. Те идваха да издадат печалния си вой над мъртвите родственици. Оцелелите заселници ги чакаха с готово оръжие край купищата мъртви изчадия на ада и с огнени потоци унищожаваха новопристигналите. Хейджънс пресметна, че те са ликвидирали повечето особи в тази част на пустинята. Разбира се, доста са останали на други места, но на очистената територия можеше вече спокойно да се живее, без страх от нови нашествия, тъй като лъчите на стерилизатора проникваха през дебелия слой пясък и обезвреждаха смъртоносните яйца. А когато работата в основни линии бе завършена, Хейджънс и Рон издигнаха лагер на края на платото и се заселиха там с мечките, като предоставиха на колонистите възможността да продължат с отмъщението за загиналите им другари.

Една вечер Хейджънс навика Найджъл, който се навърташе около печачото се месо на огъня. Мечето жално засумтя и отиде да потърси закрила от Рон.

— Хейджънс — с усилие се реши той. — Време е да поговорим за нашите работи. Аз съм инспектор на Колониалната Служба, а ти нелегален заселник. Моят дълг ми налага да те арестувам.

Хейджънс го изгледа с любопитство.

— Ще ми предложиш ли сделка, ако ти предам съучастниците си? — гласът му бе съвсем тих. Или ще трябва да доказвам, че не съм длъжен да говоря против съвестта ми?

— Недей с този тон, Хейджънс — раздразни се Рон. — През целият си живот аз съм бил честен човек, но повече не вярвам, че роботите са приложими при всички условия. Тук не е място за тях. Нещата са били грешни още отначало. Сфиксовете са унищожили колонията, защото роботите не са могли да се справят с тях. Тук трябва

да живеят само хора и мечки. В противен случай хората ще си кротуват цял живот зад сфиксонепроницаемата ограда и ще се задоволяват с това, което роботите произвеждат. А тук има толкова много интересно и хората ще бъдат лишени от него. Струва ми се, че да се живее на подобни планети като Лорен II в пълна зависимост от роботите, означава да проявяваме неуважение към себе си.

— Надявам се, че не ставаш религиозен? — сухо запита Хейджънс. — Ти преди използваше този термин за определянето на самоуважението.

Семпър изкряска, тъй като Ситка се приближи до огъня и едва не го настъпи. Мечката вдъхна ароматната миризма на печено, Хейджънс грубо му викна и той отново седна, като не сваляше очи от парчето месо и непрекъснато се облизваше.

— Ти така и не ми даде възможност да завърша — сърдито каза Рон. — Като инспектор в задълженията ми влиза и проверка на това, което е направено на планетата преди пристигането на основната част заселници. Първата ми работа е да съставя подробен доклад за колонията работи, за което всъщност пристигнах, а тази колония фактически е унищожена. И както разбирам, това не е случайност. Планирането е било неправилно. Колонията не би могла да издържи тук.

Хейджънс се усмихна в настъпващия мрак. Нощта започваше. Той заобръща шиша на който се печеше месото.

— В случай на нужда заселниците имат пълното право да се обърнат към всеки преминаващ наблизо кораб. Естествено, че... Аз винаги съм бил честен човек, Хейджънс и затова ще напиша, че колонията създадена според плана, се е оказала нежизнеспособна и е била унищожена. Загинали са всички, освен трима, които са се скрили и са сигнализирали за помощ. Всъщност, така беше. Сам го знаеш.

— Е, продължавай — подхвърли с насмешка Хейджънс.

Рон отново изпита раздразнение.

— И съвсем случайно, забележи това, кораба, на който си бил ти с мечките и орела, е уловил сигнала за помощ. Ти си се приземил с цел да помогнеш на заселниците. Така всъщност си беше. И твоето присъствие тук е напълно законно. Единственото незаконно е, че си бил тук в момента, когато е потрябвала твоята помощ. Но ние ще се направим, че те е нямало тук.

Хейджънс извърна глава и започна да се взира в сгъстяващия се мрак. После произнесе спокойно:

— Аз не бих повярвал на подобна история. И не мисля, че в Колониалната Служба има подобни глупаци.

— Те не са глупаци — рязко отвърна Рон, — и естествено няма да повярват. Но когато прочетат в доклада ми, че в резултат на невероятните събития, заселването на планетата става осъществима възможност, те ще погледнат на нещата по друг начин. Аз ще им докажа, че колония от работи на Лорен II без наличието на хора е чиста идиотщина и само с помощта на мечките може да се направи планетата способна да поеме пристигането на стотици заселници всяка година. И когато това се осъществи...

Тялото на Хейджънс някак си странно се затръска. Чакащият близо до огъня Сурдо с надежда поемаше въздух през носа си. Около пламъците вече се въртяха махащи същества без козина, които мечките с лекота сваляха на земята и апетитно ги изяждаха.

— В отчета ми — продължи Рон, — Ще има прекалено много примамливи предложения и те ще натезат. Организаторите на колонията ще трябва да се съгласят, иначе ще фалират. А вашите приятели ще ги подпомогнат.

Хейджънс се тресеше от смях.

— Рон! Ти си долен лъжец! — успя да каже по едно време. — Та нали е доста неразумно от твоя страна да поставяш такова петно на безупречната си досега репутация, само и само да ме спасиш. Ти не се държиш като разумно животно, Рон. Но аз знаех, че от тебе няма да стане разумно животно, когато настъпи труден момент.

Рон се смути.

— Но това е единственият изход от възникналата ситуация и той е напълно приемлив и възможен.

— Приемам го — каза с усмивка Хейджънс, — и ти благодаря, тъй като това ще даде на няколко поколения хора да живеят по-човешки на планетата. Приемам го, защото, ако искаш да знаеш истината, това ще спаси Ситка Пит, Сурдо Чарли, Фаро Нел и Найджъл, които съм докарал тук незаконно.

Нещо меко и приятно се допря до колената на Рон. Мечето го блъскаше и искаше да се приближи до лакомото парче. Накрая успя да

стигне огъня. Рон се изтърколи на земята, но детето нищо не забелязваше и с упоение задиша благоуханната миризма.

— Плесни го, както трябва — посъветва Хейджънс, — и веднага ще се дръпне.

— За нищо на света — възмути се Рон без да помръдне, — за нищо на света. Той е мой приятел!

ДЖАК ВАНС
ГОСПОДАРИТЕ НА ДРАКОНИТЕ

ГЛАВА 1

Жилището на Джоз Бенбек, издълбано в сърцето на варовиковите скали, се състоеше от пет главни стаи, разположени на пет различни етажи. Най-отгоре се намираха реликварият и залата за съвещания: в първият — тъмна мрачна стая — се съхраняваха архивите, трофеите и реликвите на рода Бенбек; а втората — тясна и дълга стая с висока до гърдите ламперия и измазан в бяло сводест таван — пробиваше напълно канарата, като единият и вход поглеждаше Долината на Бенбек, а другият — Пътя на Керген.

По-долу се разполагаха личните помещения на Джоз Бенбек: гостна и спалня, под тях — кабинета му и накрая, на самото дъно — работилницата, където освен господаря, никой друг нямаше достъп.

Да се влезе в тези помещения бе възможно само през кабинета — голяма Г-образна стая с украсен сводест таван, от който висяха четири полюлея. Сега тук бе тъмно, стаята се осветяваше с водниста сива светлина, идваща от четирите стъклени пластинки, в които по подобие на камера обскура се помещаваха изгледи от Долината на Бенбек. Стените бяха облицовани с плетена тръстика, а подът бе покрит с килим на разноцветни — кестеняви, кафяви и черни — кръгове и квадрати.

В центъра на кабинета стоеше разсъблечен човек с дълги кафяви коси, падащи свободно на гърба му, и златна огърлица на шията. Ъгловатото лице имаше резки черти. Сякаш той се прислушваше към нещо и размишляваше. твreme на време поглеждаше кристалното кълбо, намиращо се на близката лавица, и устните му се мърдаха така, сякаш се опитваше да запомни трудна фраза.

В далечният край на кабинета безшумно се отвори тежка врата и в стаята погледна цветуща млада жена с насмешливо изражение на лицето. Като забеляза голия човек тя с труд сдържа да не възкликне от удивление. Мъжът се обърна, но вратата бе вече хлопнала.

Няколко мига той стоя неподвижен, погълнат от мислите си, после бавно тръгна към стената. Отвори капака на шкафа за книги и

пъкна вътре ръка. Шкафът неочаквано се измести настрана. По спирална стълба гостът се спусна в личната работилница на Бенбек. В центъра на това помещение се намираше голяма маса, затрупана с различни инструменти, метални детайли и парчета от електронни схеми. Очевидно тези неща особено интересуваха господаря на стаята.

Голият човек хвърли поглед на масата, взе един от предметите, небрежно го разгледа и се усмихна. Погледът му остана чист и удивен като на дете. Приглушени гласове от кабинета достигнаха работилницата. Човекът вдигна глава, заслуша се и после се дръпна от масата.

Той вдигна една каменна плоча на пода и се плъзна през образувалия отвор в мазето. Като върна камъка на мястото му, той взе светещия прът и тръгна по тесния тунел, който скоро премина в естествена пещера. През различни промеждутъци на времето прътът излъчваше слаб поток светещи частици, едва-едва нарушаващи мрака. Голият бързо вървеше напред, сребристите му коси пламаха след него, като ореол...

* * *

В кабинета по това време спореха момичето-менестрел Фейд и престарелият сенешал.

— Но аз го видях! — настояваше тя. — С очите си видях Свещения, намираше се така близо до мен, както ти сега. — Тя гневно хвана стареца за лакътя. — Мислиш си, че съм мръднала или изпаднала в истерия, а?

Вайф, сенешала, повдигна рамене, като не се съгласи нито с едното, нито с другото.

— Нещо не го виждам — той се изкачи нагоре по стълбата и погледна в спалнята. — Празна е. Къде е той? Аз през цялото време бях на поста си пред вратата.

— Ти спеше. Когато дойдох, хъркаше.

— Грещиш, само кашлях.

— Със затворени очи, нали, и отметната назад глава, а?

Вайф още веднъж повдигна рамене.

— Дали съм спал или не, работата не се променя. Ако той е влизал в кабинета край мен, то как си е отишъл? Събудих се веднага щом ме извика, нали?

— Тогава, стой на поста си, докато не намеря Джоз Бенбек.

Фейд побягна по тунела, който скоро се превърна в Прохода на птиците, наречен така заради причудливите птици от лазур, злато, циновар и малахит, вложени в мраморните стени. През арка от зелен и сив нефрит премина в Пътя на Керген — естествено дефиле, образуващо главния вход на Селището на Бенбек. Като достигна повърхността, момичето извика двама младежи, които работеха на полето.

— Бягайте в конюшната и намерете там Джоз Бенбек! Изпратете го веднага насам, аз трябва да говоря с него.

Младежите захвърлиха работата си и побягнаха към niskия цилиндър от черен кирпич, разположен на миля от селището — обора на драконите. Над тренировъчните площи се вдигаше прах и пепел; проблясваха люспи; донасяше се звън на оръжие. Грумовете — ездачите на драконите, облечени в черни кожи, се занимаваха с обичайните си работи.

Фейд чакаше опряла се на стобора. Постепенно момичето започна да се съмнява в срочността на съобщението си и дори в правдоподобността му.

— Не! — яростно зашепна тя. — Видях го! Видях го!

Склен ослепително ярко блестеше на зенита. Времето беше чудесно. Долината от двете си страни бе заобиколена с бели скали. Хребета на Бенбекови се очертаваше на фона на тъмните планини. От полетата се носеше приятен аромат на цъфтяща вики.

Фейд въздъхна и наполовина се убеди, че е сбъркала. Още веднъж, но вече не така страстно, се увери в обратното. Никога тя не бе виждала Свещените, защо тогава си въобрази, че е срещнала един от тях?

Младежите дотичаха до оборите. След миг оттам изкочи Бенбек, възседнал тънконогия висок Паяк и в тръс се насочи към Селището на Бенбек.

Несигурността на Фейд нарастваше. Може би, Джоз ще се разсърди или ще посрещне съобщението и с недоверчив поглед? С напрежение тя чакаше приближаващия се ездач.

Преди месец дойде в Долината на Бенбек и още не беше уверена в положението си. Наставниците и прилежно я бяха учили в усамотената малка долина на юг, където се бе родила, но несъответствието между обучение и реална действителност често я поставяше в задънена улица. Учили я бяха, че хората се делят по своето поведение на строго определени групи. Но Джоз Бенбек не даваше признаци, че принадлежи към някоя от тях и поведението му бе непредсказуемо.

Тя знаеше, че е сравнително млад, но по външния му вид трудно можеше да се съди за възрастта му. Той притежаваше строго бледо лице, сиви проблясващи като кристали очи и тънки прави устни. Движеше се вяло, в гласа му не се усещаше страстност и не претендираше за изкуството да владее сабята и пистолета. Изглеждаше, че доброволно бе отхвърлил всичко, което би могло да предизвика възхищение или преклонение пред него, но Фейд, която отначало го смяташе за студен, постепенно си промени мнението. Тя реши, че е самотен и скучаещ човек със спокоен хумор, ставащ често мрачен. Към нея се отнасяше подчертано вежливо и Фейд, изпробвала на сто и два приема кокетството си, така и не успя да предизвика съответната искра.

Джоз Бенбек се спеша и заповяда на Паяка да се върне обратно. Фейд неловко приближи господаря и той я погледна въпросително.

— Защо бе нужна тази припряност? Ти спомни ли си деведнадесетия раздел?

Фейд пламна от смущение. Някога тя простодушно бе разказала за строгото си обучение и сега Джоз и напомни една от класификациите, за която бе забравила.

— Отворих вратата на кабинета ти — каза тя бързо, като се възбуждаше непрекъснато, — и го видях. Гол Свещен! Той не ме забеляза. Бързо затворих вратата и побягнах за Вайф. Когато се върнахме, там беше пусто!

Джоз удивено повдигна вежди.

— Странно — и след миг запита: — Ти сигурна ли си, че не те е забелязал?

— Да, но когато се върнах с Вайф, той бе изчезнал. Истина ли е, че владеят магията?

— Не знам.

Те влязоха в Пътя на Керген и през множество изсечени в скалите тунели и коридори отидоха в чакалнята. Вайф отново дремеше на стола си. Джоз със знак заповяда на Фейд да спре и внимателно влезе в кабинета си. Огледа се на всички страни и ноздрите му затрептяха от ловджийска страст. Стаята бе празна. Бенбек изтича по стълбата и огледа спалнята. Нямахше никой. Ако се е минало без магии, значи Свещеният е намерил тайния вход. С тази мисъл стопанинът се спусна в работилницата и тук усети едва доловимата сладко-кисела миризма на Свещения. Следа ли беше? Възможно.

Сантиметър по сантиметър Джоз оглеждаше стаята под различни ъгли. И накрая до стената намери едва виждаща се цепнатинка, образуваща на пода правоъгълник.

Джоз кимна със задоволство, стана и се върна в кабинета си, където внимателно огледа лавиците. Какво бе привлякло тук Свещения? Книгите ли? Но нима те владеят изкуството на четенето? „Когато следващия път срещна Свещен, ще го запitam за това“ — вяло си помисли Джоз, — той ще ми каже истината“. Но веднага разбра, че въпросът му е нелеп. Та нали Свещените са варвари.

Той погледна жълтото мраморно кълбо, което считаше за най-ценното от своите вещи — изделие от митичния Едем. Май не е докосван. На съседната лавица се намираха моделите на драконите му — ръждиво червената Мегера, Дългородия Убиец и братовчед му Крачещия Убиец, Синия Ужас, Дявола с невероятно силната опашка, завършваща със стоманена топка, и страхотния Джагър с полиран като бяло яйце череп. До тях се намираше родоначалникът производител на цялата група — бисерно-бледо същество на два крака с два гъвкави крайника в центъра на туловището и два хрилни отвора на шията. Тези статуйки бяха изработени прекрасно, но с какво са могли да привлекат вниманието на Свещения? Той без никакви пречки би могъл да изучава оригиналите.

Тогава, може би работилницата? Джоз потърка брадата си. Нямахше никакви особени илюзии за ценността на работата си. Просто интересни занимания, нищо повече. Реши да престане с догадките. Свещеният е дошъл без никакви научни цели, възможно бе, посещението да е част от продължаващо разузнаване. Но защо?

Силно чукане по вратата го стресна.

— Джоз Бенбек, послание от Ървис Карколо от Щастливата Долина. Желает да се срещне с тебе и чака отговора на билото на Хребета на Бенбек.

— Добре. Ще се срещна с него.

— Тук или на билото?

— На билото, след половин час.

ГЛАВА 2

На десет мили от Долината на Бенбек сред изветрялите диви скали, канари, пропасти и каменни плочи, осеяни с камъни, лежи Щастливата Долина. Тя е също толкова широка, колкото и владенията на Бенбек, но е наполовина по-къса, и дъното и е покрито с наноси донесени от ветровете, които не са достатъчно плодородни.

Вожд на Щастливата Долина беше Ървис Карколо, дебел късокрак човек със свирепо лице и труден характер, редуващ мигновено преходите от шегите към гнева. По-голямата част от времето си прекарваше в драконовия обор, където изливаше на грумовете потоци кресливи указания, упреци и насмешки.

Този енергичен човек най-много на света желаше да върне на Щастливата Долина властта, която тя бе имала преди дванадесет поколения. В онези жестоки времена, преди появата на драконите, жителите на неговата родина се отличаваха със смелост, ловкост и безжалостност.

Долината на Бенбек, Голямата Северна Цепнatina, Крюховен, Долината Сардо и Фосфорната Клисурa — всички признавали властта на клана Карколо.

Краят дошъл от далечния космос с кораба на Основните или Графовете, както ги наричали в онези години. Пришълците взели в плен и унищожили цялото население на Крюховен, после нападнали Голямата Северна Цепнatina, но успяли само наполовина. Като отмъщение за неуспеха космическия кораб бомбардирал останалите селища. Когато оцелелите се върнали обратно, господството на Щастливата Долина било само скръбна фикция.

Поколение по-късно, във века на Влажното Желязо, дори тази фикция рухнала. В решителната битка Гос Карколо бил пленен от Керген Бенбек и принуден да се кастрира със собствения си нож.

Минали само пет години мир и се върнали Основните. Като унищожил населението на Долината Сардо огромният кораб се спуснал в Долината на Бенбек, но обитателите и били предупредени и

успяли да се скрият в планините. Надвечер трима Основни направили излаз под прикритието на свои грижливо обучени войници. Отрядът бил от няколко взвода тежко въоръжени редници, взвод следотърсачи и взвод оръженосци, които най-приличали на жителите на Ерлит.

Но над долината се разразила слънчева буря, която направила флайерите на кораба безпомощни и това позволило на Керген Бенбек да извърши най-поразителния подвиг, превърнал името му в легенда.

Вместо да се спасява с хората си във Високите Скали, той подбрал шейсет смелчаци и като ги въодушевил с насмешки и язвителни подигравки, нападнал на врага от засада. Удало му се да разгроми един от взводовете тежковъоръжени войници и пленил всички Основни.

Противникът така се объркал от дързостта на нападателите, че не посмяли да пуснат в действие страшното си оръжие, да не засегнат господарите си. Когато се решили да атакуват, Керген Бенбек заповядал да убият първия Основен...

Врагът се объркал напълно и започнал да отстъпва, а Бенбек и хората му се скрили в мрака.

Минала дългата Ерлитска нощ, бурята на настъпващата зора бушувала на изток, отстъпвайки величествено на запад. Изгрял Скен.

Три души излезли от кораба на Базовите — оръженосец и двама следотърсачи. Изкачили скалите на Хребета Бенбек и потеглили на юг към района с хаотично смесване на сенки и светлини, разцепени камъни и отломки, натрунани една връз друга. Това било традиционното скривалище на бежанците — Високите Скали. Съпровождал ги малък флайер, подмятан от вятъра като лошо балансирано хвърчило.

Така започнали най-странните преговори в историята на Ерлит. Оръженосеца с труд изговарял човешките думи, говорният му апарат бил приспособен за словото на Основните.

— Вие трябва да освободите двадесет и трима наши Преподобни. Необходимо е покорно да ги върнете.

Той говорил спокойно с вежлива меланхоличност, без да моли, но и без да заповядва.

Керген Бенбек, висок и слаб човек с зализани черни коси, оформени в пет плитки, високо се разсмял.

— Какво ще стане с убитите от вас хора на Ерлит? А с пленниците?

Оръженосецът, човек с изразителна външност и благородна орлова глава, пристъпи напред. Той беше плешив, кожата му блестеше като обгорена, а на мястото на ушите имаше малки клапани. Облечен бе просто, в тъмносини дрехи. Със себе си не носеше никакво оръжие, ако не се смята миниатюрен многоцелеви ежектор. Уравновесено и спокойно отвърна на въпросите на Бенбек.

— Убитите хора на Ерлит не могат да се възкресят. Тези, които се намират на борда, ще бъдат преместени на долното ниво, където е необходима свежа станична кръв.

Керген с презрителна баявност огледа оръженосеца. В някои отношения, помислил той, този уравновесен и надменен, но създаден по изкуствен начин, човек напомнял Свещените от неговата собствена планета, с особено резките си черти на лицето, дългите ръце и крака. Възможно е, да действа и телепатията, но до него се донесла кисела миризма със сладък отенък.

Керген обърна глава и видял на петнадесетина метра от себе си стоящата сред скалите гола фигура на човек със златна огърлица и дълги кафяви коси. В съответствие с древния етикет Бенбек гледал през него и правел вид, че нищо там не съществува.

Оръженосеца, хвърлил бърз поглед на Свещения и постъпил по същия начин.

— Искам да освободите хората на Ерлит — казал Керген Бенбек с равномерен глас.

Оръженосецът се усмихнал и поклатил глава.

— Съдбата им не подлежи на обсъждане — той с труд подбирал думите си, като се опитвал да бъде разбран. — Съдбата им е... определена. Установена. Повече за това няма да говорим.

Усмивката на Бенбек преминала в цинична гримаса, но не казал нищо. Просто мълчал.

— Нужно е да разбереш — продължил оръженосецът, — че съществува определен ред. На функцията на такива като мен, съответствува определена форма, определен образ, който се изгражда изкуствено.

Той се навел и с грациозно движение на ръката взел един камък.

— По същия начин по който мога да придам на тези парчетии формата на тапа за шишета.

Бенбек направил крачка напред, измъкнал камъка от ръката му и го захвърлил далече в скалите.

— С този камък никога не ще можеш нищо да запушиш.

Оръженосецът неодобрително поклатил глава.

— Винаги ще се намерят други камъни.

— И винаги ще се намерят по-големи отвори — заявил Бенбек.

— Да се върнем на въпроса — казал оръженосецът. — Предлагам да дадем на преговорите правилна насока.

— Какво ще ни дадете в замяна за Графовете?

Оръженосецът тежко повдигнал рамене. Мислите на този човек са така диви и варварски капризни, както косите на неговата прическа.

— Ако поискаш, щя ти дам инструкции и съвети, така че...

Керган Бенбек рязко го прекъснал.

— Поставям три условия.

През цялото време на разговора им Свещеният бавно се приближавал към тях и сега се намирал само на три метра.

— Първо — гаранции срещу бъдещи нападения над Ерлит. Петима Графа ще живеят постоянно при мен като заложници. Второ — главно да потвърдите вашите гаранции — вие ще ми предоставите космическия кораб и ще ме научите как да го ползвам. Трето — да освободите всички пленници.

Оръженосецът замигал и казал удивено нещо на следотърсачите с хрипящ глас. Те погледнали Бенбек така, сякаш бил не само варварин, но и безумец.

Оръженосецът хвърлил поглед нагоре, към реещия се флайер и изглежда отново придобил увереност. Обърнал се отново към Бенбек и заговорил така, сякаш досега не си били разменили нито дума.

— Аз дойдох да ти кажа, че двадесет и тримата Преподобни трябва да бъдат незабавно освободени.

Бенбек отново потвърдил исканията си.

— Вие трябва да ми предадете космическия кораб, да се въздържате от нападение на Ерлит и да освободите пленниците. Съгласни ли сте?

Оръженосецът се смутил.

— Предложението е странно, неопределено и съмнително.

— Ти разбираш ли или не? — креснал раздражено Бенбек.

Той погледнал Свещения, а после извършил нещо нечувано, нарушаващо всички традиции и правила.

— Свещени, как може да се говори с онези на които главите им са като запечатани? Той, изглежда, нищо не чува.

Свещеният направил още една крачка, а лицето му си оставало все така равнодушно. Като се ръководил от доктрината, предписваща безразличие към работите на хората, той можел да даде само специфичен и ограничен отговор.

— Той те чува, но между вас няма разбиране. Мисловната му структура, получено от господарите му, е несъпоставима с твоята. А как да говориш с него, аз не мога да ти кажа.

Бенбек отново погледнал оръженосеца.

— Ти чу ли, какво те питам? Ти разбра ли условията ми за освобождаване на Графовете?

— Чувам те ясно — отвърнал оръженосецът. — Твоите думи нямат никакво значение, те са абсурдни и парадоксални. Изслушай ме внимателно. Редът на нещата е такъв, че ти няма да имаш кораб. Ти трябва да освободиш Преподобните. Същото се отнася и до останалите ти искания.

Бенбек почервенял. Обърнал се към хората си, нокато се справил с гнева си, заговорил бавно и отчетливо:

— Аз имам това, което ти е нужно. Ти имаш това, което ми е нужно. Нека се пазарим.

Известно време двамата се гладали в очите, после оръженосеца въздъхнал дълбоко и казал:

— Ще се опитам да ти обясня така, че да разбереш. Съществуват определености в този свят. Има обединения на тези определености, от които се образуват необходимостта и реда. Съществуването е съотношение на всички определености, дошло до нас по един или друг начин. Активността на Вселената може да бъде изразена с отношенията към такива обединения. Неправилността, абсурдът — това са като хора с половин мозък, половин сърце и останалите органи. Неправилността не може да съществува. Това че си пленил двадесет и три Преподобни е абсурд, неправилност. Това е нарушение на реда във Вселената.

Бенбек стиснал юмруци и отново се обърнал към Свещения.

— Как да спрем тази глупотия? Как да го заставим да ме разбере?

— Той не говори глупотии — отвърнал Свещеният, — но ти не разбираш езика му. Ти можеш да го заставиш да те разбира, само като изтриеш от мозъка му всички знания и навици и ги замениш с привычните ти.

Керген Бенбек се борил с чувството на раздразнението. ако искаш да получиш точен отговор от Свещения, нужно е да зададе точен въпрос. Като внимателно обмислил, той запитал:

— Какво трябва да направя?

— Освободи всички Графове — Свещеният докоснал двойното удебеление на златната си огърлица, ритуален жест, означаващ, че той е извършил постъпка, която може да измени неговото бъдеще, — и той ще си отиде.

Керген Бенбек гневно завикал:

— На кого служиш? На хората или на Графовете? Отговаряй!

— Кълна се в моя Танд, служа само на себе си!

Свещеният се обърнал към Планината Хетрън и бавно си тръгнал. Вятърът подмятал дългите му коси. Бенбек със студена решителност го наблюдавал, докато не се скрил от погледа, а после се обърнал към оръженосеца.

— Думите ти за определеността и абсурда са много интересни. Чувствам, че може да се споразумеем. Няма да освободя Графовете, докато не приемете условията ми. Опитате ли се да ме нападнете, ще заповядам да ги насекат на парчета, и така ще илюстрирам твоите разсъждения. Това ще те убеди, че абсурдността е възможна.

Оръженосецът със съжаление поклатил глава.

— Послушай ме, ще ти обясня. Някои събития са немислими, те не съответствуват на реда на Вселената.

— Изчезвай по-бързо! — загърмял Бенбек. — Иначе и ти ще се присъединиш към господарите си; тогава аз ще ти покажа, как немислимото става мислимо!

Оръженосецът и двамата следотърсачи, като заломотили нещо, се запускали от Билото на Бенбек към долината. Над тях като падащ лист се въртял флайерът.

След половин час от завръщането им на кораба, от него се изсипали всички: И оръженосци, и следотърсачи, и тежковъоръжени

войници и останалите осем Графа — те викали, подскачали и се мятали насам-натам. Илюминаторите на кораба проблясвали с различни светлини, а отвътре се донасял грохота на рушащи се машини.

— Те са се побъркали! — замърморил Керган, наблюдавайки ставащото. След известно колебание заповядал: — Всички да се съберат! Ние ще ги нападнем!

Надолу по Големите Скали се затъркаляла лавина от хората на Бенбек. В същия миг от кораба изкочили пленниците от Долината Сардо и се пръснали на всички посоки. Раздал се взрив, съпроводен от ярко избухване. Корабът изчезнал в пламъци. На мястото му се образувал огромен кратер, а отломките се посипали по главите на настъпващите воители.

Бенбек бил потресен от тази сцена на разрушение. Навел глава, повикал хората си и ги повел по опустошената долина. В тила на отряда му, строени в една причудлива линия, вървели двадесет и тримата Графа, вързани един за друг.

Ходът на събитията във Вселената е неминуем и ставащото вече не касаело двадесет и тримата Преподобни. Механизмът на Космоса е длъжен да осигурява спокойния ход на развитието. Така пленниците престанали да бъдат Преподобни и от този миг станали други създания. Какви? — питали се те един друг с печални и тихи гласове, покорно точейки се по Долината на Бенбек.

ГЛАВА 3

В течение на цялата история на Ерлит съдбата на Щастливата Долина и Долината на Бенбек се променяли в зависимост от хода на борбата между родовете Карколо и Бенбек.

Холдън Бенбек, дядото на Джоз, бил принуден да освободи Щастливата Долина от данъци, когато Агърн Карколо, този хитроумен развъждач на дракони, създал първия Дявол. В отговор се появили Джагърите, но противниците избягвали да влизат в открита борба помежду си.

Годините минавали. Илдън Бенбек, синът на Холдън, крехък и нерешителен човек, загинал, след падане от непокорния Паяк. Понеже Джоз бил още дете Гроуд Карколо решил да си опита щастието в борбата. Но претърпял съкрушително поражение в решителната битка от Хендъл Бенбек, чичо на Джоз, Главен Господар на Драконите на Долината на Бенбек. Войската на Щастливата Долина била натикана в една клисура, Гроуд Карколо бил убит, а младият Ървис осакатил Убиеца. По различни причини Бенбекови не успяли да използват постигнатото преимущество. Ървис Карколо, губещ съзнание от голямата загуба на кръв изтеглил хората си в относителен ред. Всички следващи години между съседните долини тлеел подозрителен мир.

Джос израстнал и се превърнал в млад, но мрачен човек, който не предизвиквал в подчинените си пламенен възторг и ентусиазъм. Същевременно не възбуждал и явна неприязън. С Ървис Карколо взаимно се презирали. При споменаването за кабинета на Джоз, с книгите му, инструментите, моделите и чертежите, със сложната наблюдателна система на Долината Бенбек (разпространяваха се слухове, че оптиката е дело на Свещените), Карколо с отвращение просто разпервал ръце.

— Да се уча ли? Пфу-у! Ама че удоволствие да се ровиш в минали повръщания! И до какво ще ни доведе това? Трябвало е да се роди Свещен, този кисел слабак, който витае някъде в облаците!

Някой си Дуге Алфонсо — търговец на деца, менестрел, знахар и хиромант — предал тези думи на Джоз, който само повдигна рамене.

— Ървис Карколо постепенно ще се изроди в един от своите Джагери — казал той. — Собствената му непробиваема глупост го прави свършено непристъпен.

Тази забележка по същия път се върнала обратно в Щастливата Долина и засегнала предводителя и по болното място. Той отдавна и тайно се опитвал да създаде в оборите си нова порода дракони, мощни като Джагерите, но притежаващи свирепостта и бързината на Сините Ужаси. Но в работата си повече се облягал на интуицията си, отколкото на съветите на Главния си Стопанин на Драконите — Баста Хейвън.

Яйцата били продупчени и десетина дракончета оцеляли. Ървис ги гледал по метода на камшика и сладкиша. Постепенно животните израстнали. Надеждата на Карколо да обедини в едно ярост и неуязвимост се осъществила четири вяли и раздразнителни създания, широки в гърдите, но слаби в краката и с ненаситен апетит.

— Как може да се създаде нов вид дракон, само със заповед: „Съществувай!“ — с насмешка казал Баста Хейвън на помощниците си и веднага ги съветвал. — Дръжте се надалеч от тези твари. Умеят само да гълтат и да размахват лапите си.

Времето, усилията и храната, изгубени в безполезни опити, отслабили армията на Карколо. Преуспял само с плодовитите и непретенциозни Мегери. Дългоноги и Крачеци Убийци имал предостатъчно, но тежките и специализирани видове, особено Джагерите, явно не му стигали. Спомените за древната слава на Щастливата Долина не му давали спокойно да спи. Долината Бенбек трябвало да бъде покорена! Често си представял церемония в която Джоз Бенбек изпълнявал ролята на момче за всичко към някой драконов обор.

Претенциите на Карколо се усложнявали и от някои капитални затруднения. Населението на Щастливата Долина се удвоило, но вместо да разширява селищата, да издига нови кули и да копае тунели, Карколо изградил три нови обора за драконите, десетина бараки и огромна тренировъчна площадка. На жителите бил предоставен избор: или да се блъскат в зловонните тунели, или да си построят жалки колиби в подножието на скалите. И водата и продоволствието отивали за драконите. Гладното, болно и жалко население на Щастливата

Долина не споделяло въодушевението на Карколо и това отсъствие на ентузиазъм в народа му, го карало да изпада в ярост.

Във всеки случай, когато скитника Дуе Алфонсо повторил думите на Бенбек, Карколо изпитал изпепеляваща омраза.

— Баста! Какво знае този сополанко за отглеждането на драконите?! Съмнявам се, дали разбира речта на собствените си животни.

Имал предвид секретния жаргон, съществуващ във всяка армия, с помоща на който заповедите и инструкциите се предавали на драконите. Да разбере драконовата реч, била мечтата не всички собственици, тъй като с нея се постигал определен контрол над враждебните сили.

— Аз съм практик и струвам двама като него — продължил Карколо. — Може ли той да планира, да развъжда и обучава дракони? Може ли да ги учи на дисциплина и същевременно да разпалва яростта им? Не! Той е предоставил това на стопаните на драконите, а сам се въргала в кревата, яде на поразия сладкиши и воюва с менестрели-девици в постелята. Казват, че с помоща на астрологията предвижда връщането на Базовите, разхожда се с високо вдигната глава и непрекъснато се взира в небето. Нима такъв човек заслужава власт и благополучие? Казвам — не! А аз, Ървис Карколо от Щастливата Долина? Да! И ще му покажа, че съм прав!

Дуе Алфонсо охлади малко гнева му.

— Не е така просто. Той е по-бдителен, отколкото си представяш. Драконите му са в отлична форма и често ги посещава. А що се касае за Базовите...

— Не ми споменавай за Базовите — разбушувал се Карколо. — Аз не съм бебе, та да се боя от глупости.

Отново Дуе Алфонсо го спрял.

— Послушай. Говоря сериозно и ти можеш да извлечеш някаква полза от думите ми. Бенбек приказва с мен в кабинета си...

— А, знаменития кабинет!

— Той извади от щкафа кристално кълбо, поставено на черна подложка...

— Аха — заръмжа Карколо, — кристално кълбо!

Дуе Алфонсо продължи спокойно, като не обърна внимание на тази реплика:

— Видях това кълбо. Изглежда, действително вмества в себе си целия космос. Вътре се движат звезди и планети. Бенбек ми каза, че е създаден от древните и е попаднал на Ерлит заедно с първите заселници. Тази небесна сфера показва положението на всички близки звезди. Показа ми малко бяло петънце — нашия Скен, а също и червената звезда Керолайн. Това име открил някъде в старинните справочници. Тази зловеща звезда се приближава към Ерлит през неравни промеждутъци от време, като се движи заедно със звездните течения в мъглявините. И сближаването винаги съвпада с нападенията на Базовите. Тук аз си позволих да изобразя изумление, на което Джоз ми изложи теорията си: „В историята на Ерлит има шест нападения на Базови, или Графове, както ги наричали отначало. Изглежда, когато Керолайн се приближава към нашия звезден куп, Базовите запрепускат по близките светове в търсене на хора. Последното нападение станало по време на Кергън Бенбек. Сам знаеш, как е завършило. Сега Керолайн отново се приближава“. Ето какво ми разказа Джоз Бенбек, което исках да ти предам — завърши Алфонсо.

Независимо от раздразнението си Карколо се заинтересува.

— Искаш да кажеш, че вътре в това малко кълбо се намират всички звезди на космоса?

— Не мога да бъда сигурен — отвърна Алфонсо. — Кълбото се намира в едно черно чекмедже и подозирам, че вътре има и механизъм, който проектира и движи светлите петънца на звездните изображения. Във всеки случай това е удивително изобретение и аз бих се гордял, ако го притежавах. Предложих на Бенбек няколко ценни предмети за него, но той отказа категорично.

Карколо презрително сви устни.

— Отвлечени от тебе деца, а? Нима нямаш никакъв срам?

— О, не повече от клиентите ми — засмя се Дуге. — Доколкото си спомням, не веднъж сме сключвали изгодни сделки, нали?

Карколо се обърна, направи вид, че наблюдава двете Мегери, които се упражняваха с криви саби. Двамата се намираха до каменната ограда, зад която няколко дракона се занимаваха с упражнения, като се построяваха в редици и се дуелираха, размахвайки мечове и копия, с учебна цел. Покритите им с костени плочки тела проблясваха, от ударите на тежките им крака се вдигаха гъсти облаци прах и острата им миризма бе наситила въздуха.

— Хитрец е този Джоз — измърмори Карколо. — Той е знаел, че ти ще ми разкажеш всичко.

Дуе Алфонсо кимна.

— Точно така. Той каза... Но може би следва да съм по-благоразумен — той хвърли на Карколо хитър поглед изпод надвисналите бели вежди.

— Говори — мрачно каза Карколо.

— Добре де. Но не забравяй, че само повтарям думите на Бенбек. „Кажи на стария полусляп Карколо, че го заплашва голяма опасност. Ако Базовите нападнат Ерлит, Щастливата Долина ще бъде разрушена една от първите. Къде ще се скрият хората й? Ще ги подгонят към черния кораб и ще ги закарат на нова студена планета. Ако Карколо не е лишен съвсем от сърце, той ще прокара нови тунели, ще си осигури тайни излази, иначе...“

— Иначе, какво? — прекъсна го Карколо.

— „... иначе няма да има повече нито Щастливата Долина, нито Ървис Карколо“.

— Ха! Кучето си лае, вятърът го носи!

— Възможно е, това да е честно предупреждение. Ето следващите му думи... Но се страхувам да не оскърбя твоето самолюбие.

— Продължавай!

— Ето думите... Но не се осмелявам, да ги повтора. Всъщност, той смята усилията ти по създаване на армия за смешни. Смята, че си много по-глупав от него. Предсказва...

— Стига! — изрева Карколо и размаха юмруци. — Той си го бива да съчинява, но защо и ти си се поддал на триковете му?

Алфонсо само поклати глава.

— Аз само повтарям, при това доста неохотно. Сега, когато изсмука всичко от мен, дай ми поне някаква печалба. Искаш ли да купиш наркотици, лекарства или отрови? Имам мехлем за вечна младост, който откраднах от съндъка на самия Деми — Върховния Свещен. Обучил съм момче и момиче, послушни са и красиви, прелестна двойка. Те ще се гришат за тебе, ще ти дават спокойствие и добро настроение. А може би искаш да купиш драконови яйца?

— Нищо такова не ми е нужно — измърмори Карколо. — Особено драконовите яйца, от които ще се излюпят само гущери. А що

се отнася до деца, Щастливата Долина гъмжи от деца. Предложи ми десетина Джагери и можеш да си вземеш стотина по собствен избор.

Дуе Алфонсо печално поклати глава и си тръгна. Карколо мина край оградата, каго гледаше драконите.

Слънцето беше надвиснало над скалите на Маунт Деспойр. Вечерта идваше. Това беше най-приятното време на ерлитския ден, когато вятърът стихва и всичко се успокоява. Светлината на Скен се смекчава и става някак си замъглено-жълта, а той самият надява бронзов ореол. Започват да се събират облаците на приближаващата се нощна буря. Ту се спускат, ту се издигат, ту се раздалечават, ту се сближават и прехвърлят всички отенъци на златистия, оранжевия и виолетовия цветове.

Скен залязваше. Небето стана кафяво и пурпурно. Като черна завеса започна да вали силен дъжд. В конюшните хората удвоиха предпазливостта си, защото в тези часове драконите ставаха непредсказуеми: ту вяли, ту раздразнителни. С преставането на дъжда вечерта преминаваше в нощ, а по долината преминаваше студен вятър. Тъмното небе започваше да искри и свети. Една от най-ярките звезди мигаше ту червено, ту зелено, ту бяло.

Карколо замислено я гледаше. Една мисъл следваше друга и скоро в мозъка му се оформи последователност от действия, които, така му се струваше, биха унищожили кълбото неопределеност, което го преследваше цял живот.

Усмивката му стана мрачна. Той ще започне преговори с онзи негодник — Джоз Бенбек. Щом това е неизбежно, нека стане действителност.

На следващото утро в Долината Бенбек пристигна вестonosец, който покани Джоз Бенбек на преговори с Ървис Карколо.

ГЛАВА 4

Ървис Карколо чакаше на Хребета Бенбек заедно с Главния Стопанин на Драконите Баста Хейвън и двама млади офицери. Зад тях стояха ездитните им животни — четири блестящи Паяка с притиснати хриле и извити под един и същ ъгъл крака. Те бяха нова порода, отгледана от Карколо, който много се гордееше с тях. Иглите по рогатите муцуни на драконите бяха украсени с златна боя, гърдите им се закриваха с черни емайлирани брони, в центъра на които стърчеше остър шип. Хората бяха облечени в традиционните черни кожени панталони и дълги наметала.

Четиримата чакаха или търпеливо, или неспокойно, в зависимост от темперамента и характера си, като внимателно оглеждаха грижливо обработените простори на Долината Бенбек. На юг се виждаха ниви с най-различни посеви. Точно срещу тях, близо до отвора в клисурата на Клибърн, все още се различаваше кратера, възникнал при взрива на кораба на Базовите. На север имаше още обработени площи, следваше драконовия комплекс, състоящ се от черни тухлени бараки, обори и тренировъчен плац. Зад тях се издигаха Канарите на Бенбек, едно безжизнено пространство, където преди много векове скалите се бяха срутили и обазували бъркотия от камъни, приличащи на Високите Канари над Маунт Хейтрън, но къде по-малки по размери.

Един от младите офицери доста нетактично коментираше процъфтяването на Долината Бенбек, като, естествено, подразбираше критика на Щастливата Долина. Карколо мълчаливо слушаше минута две, а после се обърна и хвърли мрачен поглед на приказващия.

— Вижте бента — казваше той в този миг и сочеше с ръка. — като идея никак не е лошо! Учудвам се, защо ние не направим същото, а продължаваме да губим половината от водата си от просмукване в почвата.

Карколо искаше нещо да каже, но премисли и с хъркащ звук от гърлото си се обърна. Баста Хейвън направи знак и офицерите замълчаха.

— Приближава се Джоз Бенбек — съобщи след няколко мига Хейвън.

Карколо погледна по посока на Пътя на Керген.

— Къде ли е свитата му? Нима е сам?

— Изглежда, че е така.

Няколко минути по-късно на хребета се появи Джоз на едър Паяк, облечен в сиво и червено кадифе. Самият Джоз носеше свободен плащ от мека кафява тъкан над сивата си риза и сивите си ботуши. На главата си имаше синя широкопола шапка. Идващият вдигна ръка в традиционния поздрав. Тървис Карколо отговори със същото. После с движение на ръката нареди на Хейвън и офицерите да се отдалечат.

— Ти ми изпрати съобщение чрез стария Алфонсо? — мрачно започна Карколо.

— Надявам се — кимна Джоз, — че той точно е предал думите ми.

Карколо се озъби като вълк:

— Понякога му се налагаше да използва метафори.

— Тактичен е този стар Дуге Алфонсо.

— Даде ми да разбера — каза Карколо, — че ме смяташ за непредвидлив и неумел човек, невнимателен към нуждите на Щастливата Долина.

Джоз вежливо се усмихна.

— Послания от подобен род е най-добре да се предават чрез посредници.

Карколо направи снизходителен жест.

— Очевидно смяташ, че е неизбежно още едно нападение на Базовите?

— Да — потвърди Джоз, — ако моята теория, че живеят на Керолайн, е вярна. В такъв случай, както вече казах на Алфонсо, Щастливата Долина е много уязвима.

— А защо не и Долината Бенбек? — изръмжа Карколо.

Джоз го изгледа с удивление.

— Нима не е очевидно?! Аз взех всички предпазни мерки. Хората ми живеят в голямата си част в тунели, а не в къщи на открито. Имаме и тайни ходове, а в случай на необходимост можем да се изтеглим както във Високите Канари, така и в Канарите на Бенбек.

— Колко интересно — Карколо влагаше всичките си усилия да смекчи тона на думите си. — Ако теорията ти е вярна, сега няма да съдя за това, от моя страна ще е мъдро да взема подобни мерки. Но мисля иначе. Предпочитам активността — нападението — пред пасивната защита.

— Възхитително! — възкликна Джоз. — Виликите деяния се извършват от такива хора като тебе.

Карколо леко почервеня.

— Ти познаваш легендите като мен, а може би и още по-добре. Нашите хора са дошли на Ерлит като бежанци по времето на Десетте Слънца. Изглежда Коалицията на Нощните Кошмари е нанесла поражение на Стария закон, но как е завършила войната... — той махна с ръка. — Кой може да каже?

— Има важно указание — отвърна Джоз. — Базовите отново и отново посещават Ерлит и ни преследват, както им се хареса. Сред тях не виждаме хора, освен тези, които им служат...

— Хора ли? — презрително подхвърли Карколо.

— Считам ги за нещо друго, но малко дедукция не би ни попречило, тъй като не знаем хода на историята. Възможно е Базовите да правят натрупване, възможно е да ни нападат, защото сме слаби и невъоръжени. Може ние да сме последните хора, а може Стария Закон да се връща. Нека не забравяме, колко време измина от последната поява на Базовите на Ерлит.

Карколо направи нетърпелив жест.

— Това са само предположения, които може и да са верни, може и да са грешни. Позволи ми да ти обясня основните неща в моето предложение. Те са прости. Чувствувам, че Щастливата Долина и Долината Бенбек са прекалено малки за нас. Ние заслужаваме повече.

— Бих искал да продължим споровете си — каза Джоз.

— А аз искам да предложа начин за разрешаването им — увери го Карколо, рязко погледна Джоз и се удари по крака с украсената със злато ножница. — Чуй ме. Свещените са населявали Ерлит преди нас. Колко отдавна? Никой не може да каже. Чудото е, че ние всъщност нищо не знаем за тях, или почти нищо. Те ни предлагат метали и стъкло в замяна на храни, живеят дълбоко в пещерите, а вратата им е в мечтата, разделеността, самотата, наричай го както си искаш, но за мен е просто непостижимо. — Той измери с поглед Джоз, който не

отвърна, а само поглади дългата си брадичка. — Те се представят за прости метафизици, а в действителност са един удивителен народ. Някой да е виждал жените им? Какви са тези синкави огньовете? Какви са тези светещи кули! Каква е тяхната магия? Какви са тези диви шествия по нощите, що за странни сенки се движат по небето, а възможно и към другите планети?

— Такива легенди, естествено, съществуват — съгласи се Джоз. — Що се касае истинността им...

— Преминавам към същността на предложението ми — заяви Карколо. — Вярата на Свещените, очевидно забранява срама, съдържането на душевните пориви и страха, независимо от последиците. Те трябва да отговарят на всеки зададен им въпрос. Независимо дали това е вярно или не, те напълно замъгляват смисъла на всяка информация, която някой усърден човек се опитва да измъкне от тях.

— Изглежда, ти си се опитвал да го сториш?

— Да, защо да отричам — кимна Карколо. — Настойчиво разпитах трима Свещени. Те спокойно отвърнаха на въпросите ми, но не казаха нищо съществено. — Той заклати с раздражение глава. — Затова смятам да приложим насилие — завърши накрая.

— Ти си смел човек.

Карколо скромно поклати глава.

— Нямам предвид пряко насилие. Но известни мерки трябва да се вземат. Ако Щастливата Долина и Долината Бенбек се обединят, ние ще можем да приложим много силно средство — глад! Тогава думите им ще станат по-ясни.

Докато Джоз мислеше, Карколо се занимаваше с ножницата си.

— Твоят план е изобретателен, поне на пръв поглед — каза накрая Джоз. — И каква информация очакваш от тях? Накратко, каква е твоята главна цел?

Карколо се приближи до Джоз, тикна показалеца си в гърдите му и заговори:

— Ние нищо не знаем за другите светове. Като заключени сме на тази жалка планета от камък и вятър, а живота си тече ли тече. Ти предполагаш, че Базовите правят струпване. Но да предположим, че грешеш? Че се е върнал Старият Закон? Помисли за богатите градове, за веселите курорти, дворци и острови на насладата! Погледни

нощното небе и си представи щедрите дарове, които могат да бъдат наши! Ти ще запиташ, как да осъществим това желание? Този процес може да е така лек, че затова Свещените не искат да го разкрият.

— Ти твърдиш, че...

— Съобщение с човешките светове! Избавление от самотата на този тесен свят на края на вселената!

Джоз кимна със съмнение.

— Предложението е интересно, но живота свидетелствува нещо друго: че хората са унищожени. Повече не съществува Човешка Империя.

Карколо скръсти ръце и показа порядъчна търпимост.

— Възможно е да си прав. Но защо да не разпитаме Свещените? Предлагам конкретно следното: Първо, сключваме съглашение, за което споменах. Второ, поискваме среща с Деми — Главният Свещен. Задаваме му нашите въпроси. Ако ни отговори ясно, всичко е наред. Ако избяга от отговора, действваме по съглашението. За Свещените няма да има храна, докато не ни отговорят откровено.

— Съществуват и други долини и клисури — замислено поизнесе Джоз.

Карколо направи рязък жест.

— Ние можем да прекъснем търговията с убеждение или със силата на драконите ни!

— Същността на идеята ти ми е ясна, но се страхувам, че няма да е така лесно.

— Защо?

— Първо на първо, Керолайн ярко свети на небето. Това ни е належащата грижа. Ако звездата премине и Базовите не ни нападнат, тогава ще дойде време и за предложението ти. На второ място, и това май е по-важното — не съм сигурен, че с глад ще заставим Свещените да ни се подчинят. Въобще смятам го за малко вероятно. Дори нещо повече — за невъзможно.

Карколо премига няколко пъти.

— И защо всъщност?

— Ходят голи и в дъжд и пек, в бури и снегове. Нима мислиш, че ще се изплашат от глада? При това могат да събират лишеи. Как ще им забраним това? Ти искаш да приложим насилие. Аз — не искам.

Приказките за Свещените може и да са приказки, просто едно суеверие, но могат да се окажат само опростяване.

Карколо въздъхна с отвращение:

— Джоз Бенбек, макар и да те считам достоен човек, ти си пълен с недостатъци.

— Това не са недостатъци, това е път, по който може да предотвратим унищожението си.

— Добре, ти имаш ли някакви предложения?

— Ако Керолайн мине и ние не запълним трюмовете на кораба на Базовите, тогава ще помислим за тайните на Свещените. През това време ти препоръчвам най-настойчиво да подготвиш Щастливата Долина за ново нападение. Ти си изтощен от новите си обори и бараки. Остави ги, копай тунели и стрити излази.

Карколо погледна Долината Бенбек.

— Не обичам отбраната. Предпочитам да нападам.

— Ти със своите дракони ще нападнеш ли лъчевите оръжия?

Карколо недоволно погледна Джоз.

— Всъщност, мога ли да смятам, че си ни съюзник в осъществяването на плана ми?

— В основното — да. Но не искам да се обединявам спрямо Свещените. Принудата с глад и сила може да се окаже не само напразна, но и опасна.

Сега Карколо не успя да сдържи неприязънта си към Джоз и устните му се изкривиха, а ръцете се свиха в юмруци.

— Опасност, а! Ха! Каква опасност от шепа пацифисти?

— Ние не знаем, що за пацифисти са те. Ние не знаем дори що за хора са те.

Карколо стана отново крайно сърдечен.

— Може би ти да си прав... Така че, съюзници ли сме?

— В определена степен.

— Добре, предлагам, в случай на нападение, да действуваме заедно, в съответствие с обща стратегия.

— Това може да се окаже ефективно — кимна Джоз.

— Нека координираме действията си. Да допуснем, че Базовите нападнат Долината Бенбек. Предлагам народа ти да се спаси в Щастливата Долина, а моята армия да се присъедини към твоята, като

прикрива отстъплението. По същият начин, ако нападнат Щастливата Долина, моя народ ще намери убежище в Долината Бенбек.

— Ти за идиот ли ме смяташ? — разсмя се Джоз. — Връщай се в долината си, захвърли манията за величие и гради защитни укрепления. Бързай! Кералайн вече е близо!

— Трябва ли да разбирам, че отхвърляш плана ми?

— Съвсем не! Но не мога да защитавам хората ти и тебе, ако не желаеш нищо да направиш сам. Изпълни желанията ми, убеди ме, че си надежден съюзник, тогава ще си поговорим отново.

Карколо рязко се обърна и направи знак на Хейвън и офицерите. Без да каже дума, без да гледа Джоз, той възседна Паяка си и го подкара в тръс по хребета. Хората му го последваха.

Джоз ги гледаше и печално клатеше глава. Седна сам на своя собствен Паяк и се върна в Долината Бенбек.

ГЛАВА 5

Дългият ерлитски ден вървеше към края си. В Щастливата Долина цареше мрачна активност. Драконите се упражняваха в боен строй, а офицерите даваха заповеди с прегракнали гласове. В арсенала се лееха куршуми, правеха барут и точеха мечовете.

Карколо се държеше с драматично самохвалство, като измъчваше Паяците си с най-различни упражнения. Главната сила на армията му съставяха Мегерите — дребни, но подвижни дракони с червеникави плочки по кожата, тесни глави и остри като саби нокти. Предните им лапи бяха силни и добре развити, като с еднакъв успех си служеха и с копието, и с боздугана. Сражаващият се с тях човек нямаше никакви изгледи за успех, защото природната им броня с лекота отблъскваше куршум, а също и всеки удар нанесен с ръка. От друга страна един единствен мах на нокътя на Мегерата означаваше за човека сигурна смърт. Тези зверове бяха плодовити и студоустойчиви и процъфтяваха дори в условията на оборите на Щастливата Долина, което всъщност обясняваше преобладаването им в армията на Карколо.

Това положение не се харесваше на Хейвън, Главния Стопанин на Драконите. Слабоватият на вид, изморен мъж с плоско лице и гърбав нос притежаваше черни и празни очи, които напомняха на мастилено петно върху празен лист хартия. Въпреки че бе немногословен той красноречиво изказа доводите си против нападението на Долината Бенбек.

— Чуй ме, Ървис Карколо, ние сме в състояние да развърнем орди Мегери с известен брой Крачещи Убийци и Дъгороги Убийци. Но представи си само Сините Ужаси, Дяволите и Джагерите на Бенбек. Ние ще загинем, ако ни спипат на гола местност.

— Не се каня да воювам на открито — каза Карколо. — Ще наложа на Бенбек сражението там, където поискам. Неговите Джагери и Дяволи са безполезни сред скалите, а по количеството на Сините Ужаси сме равни.

— Ти не забелязваш една трудност.

— Каква е тя?

— Съществува вероятност Джоз Бенбек да е предвидил това — кава Хейвън. — Смятам, че той е много умен.

— Това, което знам за него, свидетелствува за нерешителността и дори страхливостта му. Решено е! Ние ще свършим веднъж завинаги с надмените Бенбек!

Хейвън се обърна и поиска да си отиде, но Карколо с раздразнение го извика:

— Нещо не виждам да проявяваш нужното усърдие в тази кампания?

— Аз ли не знам възможностите на нашата армия? — отвърна горчиво Хейвън. — Ако Бенбек е такъв човек, какъвто го считаш, то ние може да постигнем успех, но ако не си прав, то направо загиваме.

С прегракнал от гняв глас Карколо каза:

— Връщай се при твоите Джагери и Дяволи, те са ми по-нужни от Мегерите.

Баста Хейвън си отиде. Карколо скочи на един Паяк и го пришпори. Драконът внезапно скочи напред, още по-рязко спря и като огъна дългата си шия, се взря в лицето на ездача си. Карколо се развика:

— Хей! Хей! Напред! По-бързо! Покажи им бойния си дух и какво е това бързина.

Паякът скочи така стремително напред, че Карколо не се задържа в седлото, падна така, че изкриви шията си и остана да лежи, като изпускаше тъжни стонове. Притичаха ездачите и му помогнаха да седне. Той започна да ругае. Лекарят го прегледа, превърза и го посъветва да лежи известно време.

Карколо бе отнесен в апартаментите до западната стена на Щастливата Долина и предаден на грижите на жена му. Той спа цели двадесет часа.

Когато се събуди, денят бе вече преполовен. Поиска да стане, но откри, че още е прекалено слаб. Тогава извика Баста Хейвън, който се яви и без никакви пререкания изслуша дадените му нареждания.

Настъпваше вечерта. Драконите се прибраха в бараките си. Нищо друго не им оставаше да правят, освен да чакат разсъмването.

През време на дългата нощ Карколо яростно се лекуваше. Изпробва всичко: и масажи, и горещи вани, и вътрешни лекове и

мазила. На сутринта той заяви, че е напълно здрав.

В настъпващата зора на небето сияеше с отровните си цветове Керолайн. Карколо не искаше да гледа звездата, но светлината и просто пробиваше очите му, когато вървеше по долината. Мигането на изток подсказваше приближаването на утринната буря, която още не се виждаше на хоризонта.

Веднага щом драконите бъдат готови, Карколо се канеше да започне похода. С голяма предпазливост изкараха животните от бараките и ги строиха в колона за марш. Имаше почти триста Мегери, осемдесет и пет Крачеши Убийци, стотина Сини Ужаси, петдесет и две приведени към земята, но невероятно силни Дяволи със завършващи със стоманени топки опашки е осемнадесет Джагери.

Всички те ръмжаха, злобно се зъбеха, и не изпускаха случая да се ударят един друг или да захаят за крака някой заляпал се коняр. Настъпващата зора пробуждаше в тях дремещата ненавист към хората, макар те да не помнеха нито своето минало, нито обстоятелствата при които бяха попаднали в робство.

Разсъмването продължаваше. Показаха се мощните върхове на Малхейр. Горещата буря профучаваше с воя на вятъра и дъжда на талази, като се движеше в посока Долината Бенбек. Изтокът се обагри със светло-зелена зора и Карколо даде сигнал да тръгват.

Още чувствуваше слабост, когато тръгна към своя Паяк, качи се на гърба му и го пусна напред.

Но едно нещо не беше пресметнал Карколо — нощната злоба още владееше дракона. Той завърши поредния си скок с рязко извъртане и Карколо отново се оказа на земята. Като падна, почти напълно озверя от облека и раздразнение. Опита се да стане, падна, отново се опита, но така и не успя. Няколко минути лежа без съзнание, после се изправи, сякаш само на едничката си воля.

— Вържете ме на седлото — каза той. — Ние трябва да тръгваме.

Никой не помръдна. Карколо се гневеше, но накрая извика Баста Хейвън.

— Ти продължаваш. Ние не може да спираме сега. Ти ще водиш войската.

Хейван кимна мрачно. Въобще не бе желал да се удостоява с такава чест.

— Ти знаеш плана на сражението — продължи Карколо. — заобиколи Резеца от север и като пресечеш колкото се може по-бързо Сканс, тръгни на север до Синяна Клисуря, оттам на юг по протежение на Хребета Бенбек. На това място може да ви чака Джоз. Ако ви е открил, вие трябва така да се разгънете, че да отразите нападението на неговите Джагери с нашите Дяволи. Избягвай да въвеждаш в сражението нашите Джагери, прогонвай Бенбек с Мегерите, а Убийците пази в резерва и нека ударят, когато сражението достигне преломния си момент. Разбра ли ме?

— Ако нещата тръгнат така, то победата ни е в кърпа вързана — измърмори Баста Хейвън.

— Така ще бъде, ако не сгреша с нещо. О, гърба ми! не мога да мръдна! Докато върви великата битка, аз ще съм принуден да чакам в обора и да гледам как се мътят яйцата. Върви!

Хейвън даде заповед и войската потегли. Напред крачеха Мегерите, следваха ги сребристите Крачещи Убийци, чийто фантастични гръдни пики завършваха със стоманени върхове, тежките Джагери вървяха с рев вой и тракане на зъби, а да тях маршируваха Дяволите, въоръжени с тежки боздугани, носеха железните кълба както скорпионите жилата си. В тила на колоната се движеха Сините Ужаси, масивни и същевременно бързи, които прекрасно лазеха по скалите, но бяха по-несъобразителни от Мегерите. Край колоната вървяха стотина души: собственици на драконите, рицари, офицери и корнети. Те бяха въоръжени с мечове, пистолети и дългоцевни мускети.

Карколо седеше в една носилка, докато войската му не се скри от погледа, а после заповяда да го отнесат обратно към входа в пещерите на Щастливата Долина. Никога преди те не бяха изглеждали така смътни и тъмни. Гледаше накацалите по скалите къщички. Знаеше, че са построени от парчета скали и пластове изсушени лишеи, които бяха заляти със смола. Когато кампанията свърши, ще заповяда да издълбаят нови тунели и зали в скалите. Разкошните укрепления на Селището Бенбек са му добре известни. А Щастливата Долина ще бъде още по-богата. Залите ще преливат от злато и сребро. И какво по-нататък? Ако събитията следват така, както ги бе разчел, ще се осъществи неговата велика мечта.

Със стон позволи да го поставят на леглото, като мислеше само за движението на войските. Сега те обхождат високия два километра връх Резеца. Нетърпеливо стисна юмруци. Болките, на вълни, преминаваха по тялото му, но май мястото на удара го болеше по-слабо от преди. А сега, помисли си, армията преминава вала, ограждащ дивото високо плато, известно под името Сканс.

Лекарят донесе някакво лекарство. Карколо го изпи и заспа.

Внезапно се събуди. Колко ли е часът? Неговата войска може би вече води бой. Заповяда да го заведат при изхода, а после и при новите обори за драконите. Намираха се на възвишение, откъдето се виждаше цялата долина. Независимо от протестите на жена си, той остана тук и се настани по-удобно, доколкото му позволяваха натъртванията.

Седеше тук и търпеливо очакваше вести, които така дълго нямаше.

* * *

По северния склон галопираше един корнет. Карколо изпрати да го посрещне коняр, а сам се изправи и немръщи от болка.

— Засада! — тежко въздъхна корнетът. — Кърваво поражение!

— Засада? — изстена Карколо. — Къде?

— Когато изкачихме скалите на Сканс... Ти изчакаха горе да се окажат нашите Мегери и Убийци, а после връхлетяха на Ужасите, Дяволите и Джагерите. Удаде им се да ни разделят на две, да ни отхвърлят назад и да изтърколят скали на нашите Джагери! Армията ни е разбита!

Карколо със стонове се отпусна на постелята си.

— Какви са загубите?

— Не зная. Хейвън заповяда да отстъпваме.

Стълб прах се появи на север, но скоро се разсея, разкривайки драконите на Щастливата Долина. Повечето бяха ранени. Те се придвижваха куцайки, влачейки лапите си и мръщейки се от болки.

Най-отпред вървеше група Мегери, поклащайки насам натам уродливите си глави, зад тях два Сини ужаси — предните им крайници се махаха, като напомняха на човешки ръце. Зад тях идваха Джагерите, по-точно един Джагер, масивен, приличащ на жаба, а лапите му бяха

изкълчени. Като се приближи до бараките, той с грохот рухна и така остана да лежи, като размахваше във въздуха безцелно ноктестите си лапи.

Дойде и Хейвън, целия напращен и оклюмал. Слезе от изнемогващия Паяк и се изкачи по стълбата. С последни сили Карколо се изправи от леглото си.

Хейвън започна да докладва спокойно и обстойно, с такъв глас, че изглеждаше безразличен, но това не излъга Карколо.

— Къде беше, всъщност, засадата? — запита той.

— Ние изкачихме платото близо до клисурата Хлорис. Там, където скалата преминава в пропаст има път. Там ни и чакаха.

— Удивително! — изсвири през зъби Карколо.

Баста Хейвън леко кимна.

— Да предположим, че Джоз Бенбек е потеглил по време на утринната буря — каза Карколо, — с час по-рано, отколкото смятах, че е възможно. Да предположим, че е карал войската да бяга. Но как е могъл да оседлае вала преди нас?

— Според мен, засада не би ни заплашвала, преди пресичането на Сканс. А после смятах да организирам постоянно патрулиране.

Карколо се съгласи.

— Да, но как Джоз Бенбек е довел войската си така бързо на вала?

Хейвън се обърна, огледа долината, по която от север все още прииждаха ранени дракони и хора.

— Имам една идея.

— Наркотици ли? — удиви се Карколо. — Напитка, която да усмирява драконите? Не е ли прекарал нощта на Сканс?

— Напълно е възможно — потвърди Хейвън.

— Под връх Барч има празни пещери. Ако в навечерието е разположил там войските си, тогава на сутринта е трябвало да извърши само един къс преход до Сканс.

Карколо кимна.

— Възможно е, ние да не дооценихме Джоз Бенбек. — Той със стон падна обратно в постелята. — Какви са загубите ни?

Равносметката бе неутешителна. От двадесетината Джагери живи бяха останали само шест. От педесетте дявола — четиридесет, но пет бяха тежко ранени. Мегерите, сините убийци и убийците бяха

понесли още по-големи загуби. Много от тях бяха разкъсани на части при първото нападение, други се бяха разбили в скалите при падането си от вала.

Дванадесет души бяха застреляни, а още толкова загинаха при атаката на драконите. Двадесет души бяха ранени.

Карколо лежеше по гръб със затворени очи.

— Само местността ни спаси — каза Хейвън. — Джоз Бенбек не въведе войските си в клисурата. Ако е допуснал някаква тактическа грешка, то е тази. А също и това, че въведе в боя недостатъчно количество Мегери и Сини Ужаси.

— Утешението е слабо — забеляза Карколо. — А къде е остатъка от армията?

— Заехме позиция по хребета Денгъл. Ние не забелязахме нито един разузнавач на Бенбек, нито човек, нито Мегера. Възможно е да смята, че сме се върнали в долината. Но неговите главни сили са съсредоточени на Сканс.

Карколо с невероятни усилия се надигна на крака и се приближи към края на площадката, да погледне разположения долу лазарет.

Петима Дяволи се гърчеха във ваните с балсам, дишаха тежко и нещо съскаха. Син Ужас бе повесен на въжета и диво виеше, докато хирурга измъкваше от тялото му остатъци на оръжие. Виждаше се живо сиво месо.

Докато Карколо гледаше, един от Дяволите се изправи високо на предните си лапи и от хрелете му затече гъста пяна. Зарева със странен глас и падна мъртав в балсама.

— Ето какво трябва да направиш — обърна се Карколо към Хейвън. — Джоз Бенбек несъмнено е изпратил напред патрули. Връщай се обратно по хребета Дънкъл, като се скриеш от погледите на патрулите и се промъкни в една клисура. Най-добре в Кривата. Бенбек е сигурен, че сте се върнали в долината. Когато мине край вас, ще имате преимущество.

— А какво ще стане, ако патрулите му ни открият? Няма да му е трудно да ни затвори в клисурата и неговите Джагери ще ни унищожат мигновено.

— Добре, отстъпи назад с войската. Ще чакаме друга възможност.

ГЛАВА 6

Дълбоко в скалите, на юг от апартаментите на Бенбек, бе изсечена голяма стая, по-известна като залата на Керген. Пропорциите и, простотата и отсъствието на украшения, както и масивната древна мебел караха човек да се чувства незначителен. Вътре в нея се чувстваше една особена, усещаща се само тук миризма, излъчваща се от голите каменни стени и под, а също и от старото дърво. Джоз никога не бе харесвал тази миризма, както и другите особености на стаята.

Размерите и му се струваха високомерни, а преднамерената простота я правеше да изглежда доста груба. Но веднъж Джоз усети, че не стаята е причина за това чувство, а самия Керген Бенбек заедно със всички легенди, които се носеха за него.

Въпреки това залата беше приятна. Три високи сводести прозореца откриваха великолепен изглед към долината. В рамките от черно дърво бяха поставени мозаечни синьозелени стъкла, таванът бе покрит с дърворезби със сложни и завъртяни фигури. От висящите полюлеи паглеждаха изображенията на фантастични глави, заобиколени със стилизирани листа на папрати.

Мебелите се състояха от три предмета: масивна маса и два дървени изпълнени с резба стола, чиито облегалки бяха невероятно високи — изработени бяха от полирано тъмно дърво и то много отдавна.

Джоз намери начин да използва тази стая. На масата бе разположена релефна карта на местността в мащаб едно към двадесет хиляди. В центъра се намираше Долината Бенбек, вдясно Щастливата Долина, отделена с линия канари, клисури, скали, стени и пет титанически циркуса: Маунт Хетрон на изток, Маунт Деспойр в центъра, Барч, Резеца и Маунт Килкойн на север.

Пред Маунт Хетрон лежаха Високите Канари, следваше платото Старбок издигащо се към върховете на Маунт Деспойр и Барч. Зад него, между валовете на Барчбек, до самото подножие на Маунт Килкойн, се редяха базалтовите долини и скалите на Сканс.

Докато Джоз седеше и разглеждаше, за кой ли път, картата, влезе Фейд. Изглеждаше измамно спокойна. Мъжът усети присъствието и по миризмата на ладана, в дима на който тя се беше обвила, преди да тръгне да търси Джоз. Носеше традиционния костюм на момичетата на Бенбек — рокля от драконови кожи с кафяви ивици на шията, ръкавите и колената. Високата цилиндрична шапка стигаше почти до веждите, а върха и бе украсена с голям червен пискюл.

Джоз се направи, че не подозира присъствието и. Тя го приближи тихо и започна да го гъделичка по шията с козината на своя ръкав. Той запазваше непринуденото си равнодушие. Фейд бе почти измамена и с тревога погледна в лицето му.

— Ние всички ли ще бъдем убити? Как върви войната?

— За Долината Бенбек добре. За бедния Ървис Карколо и Щастливата Долина — зле.

— Ти искаш напълно да го унищожиш, а? Ще го убиеш ли? Бедният Ървис Карколо!

— Той не заслужава нищо друго.

— Но какво ще стане със Щастливата Долина?

Джоз пжвдигна неопределено рамена.

— Ще се измени в добра посока.

— Ти ли ще я управляваш?

— Не.

— Помисли! — прошепна Фейд. — Джоз Бенбек, господарят на Долината Бенбек, Щастливата Долина, Фосфорната Клисура, Глория, Търн, Клюховен и Голямата Северна Цепнатина. Добре звучи, нали?

— Не — повтори Джоз. — Може би, ти искаш да ги управляваш вместо мен.

— О! Разбира се! Как всичко ще се промени! Ще украся Свещените с червени и жълти ленти. Ще им заповядам да пеят, танцват и пият вино, драконите ще изпратя на юг, в Аркадия, с изключение на няколко най-умни Мегери, които ще станат бавачки на децата. И повече няма да има тези ужасни войни. Щи изгоря оръжието. Аз...

— Моя скъпа малка пеперудка — разсмя се Джоз, — каква аламинутна управителка ще излезе от тебе!

— Защо аламинутна? Ако хората нямат оръжие...

— И когато долетят Базовите, ти ще ги посрещнеш с цветя?

— Пфу! Те никога няма да долетят! Каква им е ползата да досаждат на няколко изгубени долини?

— Кой знае, каква им е всъщност изгодата? Ние сме свободни хора, може би последните свободни хора във вселената. Кой знае? Керолайн свети ярко в нашето небе.

Фейд внезапно се интересува от картата.

— А твоята сегашна война е така ужасна. Ти ще атакуваш или само ще се защитаваш?

— Зависи от Ървис Карколо. Нужно е да изчакам, та да покаже истинските си намерения. Той е достатъчно умен, че да ми причини неприятности, ако не бъде предпазлив.

— А какво ще стане, ако Базовите дойдат, докато ти воюваш с Карколо.

Джоз се усмихна.

— Може би ще избягаме в скалите. А може и да се сражаваме.

— Аз ще се бия заедно с тебе — заяви Фейд. — Ние ще нападнем космическия кораб на Базовите и ще преодолеем топлинните им лъчи. Ще нахълтаме през всички отвори и ще хванем за носа първия мародер, който се покаже навън.

— В първата точка стратегията ти се нуждае от подобряване — каза Джоз. — Как смяташ да намериш нос на някой Базов, а?

— В такъв случай, ние ще ги хванем за... — тя чу някакъв шум и обърна глава.

Джоз побягна към входа. Старият Вайф бързаше насам.

— Ти ми заповяда да те извикам, когато някаква бутилка се обърне или разбие. Преди не повече от пет минути се случиха две...

Джоз блъсна Вайф и побягна по коридора.

— Какво значи това? — попита Фейд. — Вайф, с какво го развълнува чак толкова?

Вайф поклати глава.

— Аз съм по-удивен от тебе. Той ми показа бутилките и ми заповяда да ги следя ден и нощ. Така и направих. Освен това ми нареди, веднага да го известя, ако някоя бутилка падне или се разбие. Помислих си, нима Джоз ме смята за толкова стар, че може да ме занимава с такава измислена работа, като наблюдаването на някакви си там бутилки. Аз наистина съм стар, ръцете ми треперят, но мозъкът ми още е свеж. За мое учудване бутилките наистина се разбиха.

Обяснението е много просто — паднаха на пода. Не зная, какво значи това. Аз само изпълнявам заповедите.

Фейд го слушаше с нетърпение.

— Къде са тези бутилки?

— В кабинета на Джоз.

Фейд побягна така бързо, колкото и позволяваше тясната рокля. Зави в напречния тунел, пое през мостика Пътя на Керген и се отправи към апартамента на Джоз. В приемната на пода лежаха разбитите бутилки. Тя влетя в кабинета и застина изумена. Тук нямаше никой. Като забеляза, че библиотечния икаф не се намира на обичайното си място, внимателно пресече стаята и погледна в работилницата.

Пред очите и се разкри доста странна картина. Джоз седеше в небрежна поза и студена усмивка на лицето, а Свещеният напразно се опитваше да премине една решетка, която бе паднала от стената и бе затворила тайния вход. Накрая мъчещият се Свещен се обърна, бързо погледна Джоз и тръгна към вратата на кабинета.

Фейд затаи дъх и се отдыгна.

Свещения се появи в кабинета и се насочи към изхода.

— Само за миг — каза Джоз. — Искам да си поговорим.

Свещеният се спря и въпросително погледна Джоз. Лицето на този млад човек беше прекрасно, но бледо. Кожата на скулите изглеждаше прозрачна, а големите сини очи сякаш бяха погълнати от нищото. На ръст беше едър, но ръцете му бяха тънки и пръстите трепереха от нервна възбуда. По гърба му, почти до кръста, висеше дълга грива от кестеняви коси.

Джоз нарочно седна бавно, без да отдръпва погледа си от Свещения. Заговори спокойно, но в гласа му се усещаха зловещи нотки.

— Намирам поведението ти за не особено дружелюбно. — Тази фраза не изискваше отговор и Свещеният премълча. — Седни, моля те — каза Джоз и посочи скамейката. — Доста неща ще трябва да ми обясниш.

Не беше ли това само резултат на въображението на Фейд? Или наистина в очите на Свещеният пламна огънче и веднага изгасна? Той отново не каза нищо. Джоз, подчинявайки се на правилата на водене на разговори със Свещените, запита:

— Не искаш ли да седнеш?

— Това не е важно — отвърна Свещеният. — Щом сега стоя, то аз ще си стоя.

Джоз се изправи и извърши нещо безпрецедентно. Блъсна към Свещения скамейката, като го удари с нея отзад под коленете. Човекът почти надна на нея.

— Понеже ти сега седиш, то можеш и да продължиш да седиш.

Свещеният отново стана.

— Ще постоя прав.

— Както искаш — сви рамене Джоз. — Трябва да ти задам няколко въпроса и се надявам да ми отговориш точно.

Свещеният премига като сова.

— Ще ми отговориш ли точно?

— Да, но предпочитам да се върна по същия път, по който дойдох.

Джоз сякаш не обърна внимание на забележката му.

— Първо, защо дойде в кабинета ми?

Свещеният внимателно заговори с тон, какъвто се употребява при разговор с дете:

— Езикът ти е нещо смутен. Аз също съм смутен и не мога да отговоря, понеже съм задължен да говоря само истината.

Джоз седна на масата.

— Няма защо да бързаме. Готов съм за дълъг разговор. Позволи ми да те запitam, имаш ли важни причини, които са те заставили да влезеш в кабинета ми и които ти можеш да обясниш?

— Да.

— И много ли са тези причини?

— Не зная.

— Повече от една ли?

— Може би.

— По-малко от десет?

— Не зная...

— Зако отговаряш неопределено?

— Аз не отговарям неопределено.

— Тогава защо не казваш точното количество причини?

— Защото го няма.

— Разбирам. Ти искаш да кажеш, че има няколко причини на единен мотив, който заставя мозъка ти да заповядва на мускулите ти да

те доведат тука?

— Възможно е.

Тънките устни на Джоз се изтеглиха в триумфална усмивка.

— Можеш ли да опишеш съставните части на този единен мотив?

— Да.

— Направи го.

Това беше заповед, която за Свещените бе недостъпна. Всяка форма на насилие, известна на Джоз — огън, меч, жажда, травма, — бяха неубедителни за Свещените и те ги пренебрегваха като нещо несъществуващо. Вътрешният им свят беше единственото реално за тях. Всякакви действия на хората биха ги оставили абсолютно пасивни и безстрастни. Като разбираше това, Джоз промени своята заповед:

— Можеш ли да помислиш за съставните части на мотива, който те подбуди да дойдеш тук?

— Да.

— Какви са тези елементи?

— Желанието да видя.

— И още?

— Желанието да се поупражнявам в ходене.

— Разбирам те. Но не желаеш ли да се отклониш от прямите отговори на въпросите ми?

— Аз отговарям на тези въпроси, които ми задаваш. Нашата вяра се заключава в това, да даваме истински отговори на тези, които търсят знание. Тук не може да има никакви отклонения.

— Ти казваш така. Но не ми даде удовлетворителен отговор на това, което ме интересуваше.

Отговорът на Свещения беше едно неестествено разширение на зениците му.

— Добре — каза Джоз. — Можеш ли да помислиш за другите съставлящи на този сложен мотив, за който говорим?

— Да.

— какви са те?

— Интересувам се от древните неща и дойдох в кабинета ти, да се възхищавам от остатъците на миналите времена.

— Така ли? — повдигна вежди Джоз. — Щастлив съм, че притежавам такива удивителни съкровища. Та, кое от моите древности

те е заинтересувало най-много?

— Книгите, картите и кълбото със Света-свод в него.

— Светът-свод ли? Едем?

— Това е едно от имената му.

Джоз прехапа усни.

— Значи си идвал в кабинета ми да гледаш древностите. Добре, а какви са другите съставлящи на мотива ти?

Свещеният се заколеба.

— Предложено ми бе да дойда тук.

— От кой?

— Деми.

— Защо ти е предложил това?

— Не съм сигурен.

— Досещаш ли се?

— Да.

— Каква е догадката ти?

Свещеният направи слаб жест с ръка.

— Деми иска да стане Върховен Човек и желае да разбере основните принципи на вашето съществуване. Или Деми иска да измени условията на търговията. Възможно е, да е очарован от моите описания на твоите древности, или го интересува оптиката ти, или...

— Достатъчно. Какви от тези предположения, както и от онези, които не каза, считаш най-вероятни?

— Нито едно.

Джоз отново вдигна с удивление вежди.

— Как да разбирам това?

— Понеже може да бъдат изказани всякакво количество предположения, то истината става вероятностна, а самата концепция — лишена от значение.

Джоз се намръщи уморено.

— От предположенията, които в дадения момент са ти дошли в главата, кое смяташ за най-вероятно?

— Мисля, че за Деми е желателно, да идвам и да стоя тук.

— Какво ще получиш за стоенето си?

— Нищо.

— Тогава Деми не те е изпратил тук само да стоиш.

Свещеният премълча.

Тогава Джоз зададе точно формулиран въпрос:

— Как ти смяташ, какво би искал Деми, като те изпраща тук?

— Той би искал аз да разбера, как мислят Горните Хора.

— И ти разбра ли, идвайки тук, как мисля аз?

— Узнах много.

— Как това ще ви помогне?

— Не знам.

— Колко пъти си идвал в кабинета ми?

— Седем пъти.

— Защо сте избрали за това мене?

— Синода одобри моя танд. Аз мога... да бъда следващия Деми.

Джоз през рамото си нареди на Фейд:

— Свари чай — после се обърна към Свещения. — Какво е това танд?

Свещеният въздъхна дълбоко.

— Танд е изражението на моята душа.

— Как изглежда?

Изразът на лицето на Свещения стана непостижимо.

— Това не може да се опише.

— Аз имам ли го?

— Не.

Джоз вдигна рамена.

— Значи ти можеш да четеш мислите ми, а?

Отвърна му мълчание.

— Ти можеш ли да четеш мислите ми?

— Не особено добре.

— Защо ти е да знаеш мислите ми?

— Ние живеем в един свят. И понеже не ни е позволено да действуваме, то ние трябва да знаем.

Джоз се усмихна скептически.

— Какво ще ти помогне знанието, ако не можеш да го приложиш?

— Ходът на събитията е подчинен на Разума. Така че, когато наливаш вода в един съд, тя заема неговата форма.

— Ха! — внезапно се подразни Джоз. — Вашата доктрина предполага невмешателство в нашите работи, но въпреки това вие

позволявате на „Разума“ да създава условия, които да влияят на събитията. Това вярно ли е?

— Не мога да кажа.

Джоз промени темата на разговора.

— Къде отива тунелът под моята работилница?

— В пещерата.

Фейд постави до Джоз сребърното чайниче. Той си наля и отпи. Разговорът можеше да има множество варианти — той и Свещеният бяха въввлечени в продължителна игра на думи и мисли. Свещеният бе свикнал на търпение и ловки увъртания, на които Бенбек противопоставяше гордост и решителност.

Свещеният явно бе огорчен от необходимостта да говори само истината, докато Джоз трябваше да се придвижва пипнешком, като слепец към целта, без да се грижи за цената, която ще трябва да заплати.

Добре, помисли Джоз, да продължим. Ще видим, кои нерви първи няма да издържат. Той предложи на събеседника си чай, но му бе отказано с такова бързо кимване на главата, че сякаш Свещеният се разтрепера.

— Ако поискаш нещо за пиене, само ми кажи. Аз така се наслаждавам на разговора ни, че, страхувам се, тя може да продължи докато не се изтощи търпението ти... Може би искаш да хапнеш нещо?

— Не.

— Е, както прецениш. Но да се върнем към нашия разговор. Пещерата, която спомена преди малко, населена ли е със Свещени?

— Не разбирам въпроса ти?

— Свещените използват ли тази пещера?

— Да.

Постепенно, частица по частица, Джоз узна, че пещерата се съединява с цяла редица други помещения, в които Свещените топят метал, леят стъкло, хранят се, спят и извършват ритуалите си. В миналото оттам е минавал изход от Долината Бенбек, който отдавна е затворен. Защо? В звездния куп ставали войни, групи бежанци търсили спасение на Ерлит, като се заселвали в клисурите и долините. Свещените предпочитали да се затворят и затова преградили входовете в пещерите си. Къде са били тези входове? Някъде в северния край на долината. Около Канарите Бенбек ли? Възможно е. Но търговията

между хората и Свещените ставала през входа под Маунт Хетрон. Защо? Просто обичай, заяви Свещеният. При това този вход бил достъпен от страна на Щастливата Долина и Фосфорната клисура. Колко Свещени живеят в пещерите? Не е известно. Едни се раждат, други умират. А, например, колко са били тази сутрин? Ами, около петстотин.

По това време Свещеният се изпоти, а Джоз прегракна.

— Да се върнем на мотива, всъщност, към съставните му части, които са те довели в моя кабинет. Свързан ли е със звездата Керолайн и възможните нови нападения на Базовите или, както преди са ги наричали, Графовете?

Свещеният отново се заколеба.

— Да — отвърна той накрая.

— Ще ни помогнат ли Свещените против Базовите, когато те дойдат?

— Не.

Отговорът беше кратък и напълно определен.

— Но Свещените биха ли искали да прогонят Базовите от Ерлит?

Нямаше отговор.

Джоз измени въпроса си.

— Искат ли Свещените да бъдат прогонени Базовите от Ерлит?

— Разумът изисква, ние да стоим настрана от работите като на хората, така и на нехората.

Джоз си ухапа отново устните.

— Да предположим, че Базовите завладеят вашите пещери и ви подкарат на Керолайн; каво ще стане тогава?

Свещеният сякаш се разсмя.

— На този въпрос не може да има отговор.

— Ще се съпротивлявате ли на Базовите, ако те направят такъв опит?

— Не мога да отговоря на този въпрос.

Джоз се разсмя.

— Но отговорът не е отрицателен

Свещеният се съгласи.

— Значи, вие имате някакво оръжие?

Свещеният наведе очи. Тайна ли беше? Умора ли го обхвана?

Джоз повтори въпроса си.

— Да — отвърна Свещеният, краката му се подкосиха, но успя да се справи с обхваналата го слабост.

— Какво е оръжието ви?

— Най-различно. Неща за хвърляне — парчета камъни. Бодящо — върхове на копия. Режещо — кухненски ножове. — Гласът му забележимо отслабваше. — Отровно — арсен, сяра и киселини. Огнено — факели и лупи за фокусиране на слънчевите лъчи. Удушващи — върви, примки, шнурове. Има и басейни, в които може да се удави врага...

— Седни и си почини — посъветва го Джоз. — Твоето изброяване е много интересно, но ефективността на това оръжие е недостатъчна. Иматели някакво друго оръжие, с което наистина бихте прогонили Базовите, ако се появят?

На този въпрос, така, дали нарочно или случайно, не бе намерен отговор. Свещеният коленичи бавно, като на молитва, после падна по лице и се извъртя на една страна. Джоз скочи и хвана падналата глава за косата. Полузатворените очи бяха побелели и помътнели.

— Говори! — изръмжа Джоз. — Отговори на последния ми въпрос! Имате ли оръжие, което е способно да прогони Базовите?

— Не зная.

Джоз се намръщи, погледна восъчното лице и скочи назад изумен.

— Той е мъртъв!

Фейд, която дремеше на дивана, скочи с порозовяло лице и разбъркани коси.

— Ти си го убил! — възкликна тя с ужасен глас.

— Не, той умря сам или се застави сам да умре.

Фейд се притисна до Джоз, но той я отстрани и без да и обръща повече внимание и нареди да излезе.

— Той не се изморяваше — измърмори Джоз, — докато не преминах към тайната.

Изведнъж скочи, излезе в приемната и нареди на Вайф да доведе бръснаря. След час мъртвото тяло лежеше без нито един косъм на дървената скамейка, покрито с чаршаф, а той държеше в ръцете си грубата перука, направена от дългите коси.

Бръснарят си отиде, а слугите изнесоха тялото. Като остана сам в стаята Джоз дълго размишлява. Разсъблече се гол като Свещения,

постави на главата си перуката и се огледа в огледалото. Има ли някаква разлика при пръв поглед? Май нещо не достигаше. Да, огърлицата. Джоз я надяна на шията си, още веднъж се огледа и изпита някакво удовлетворение.

Влезе в работилницата, поколеба се за миг преди да освободи отвора, внимателно издърпа каменната плоча и погледна в тунела — там беше тъмно. Джоз пъкна вътре съд с луминесцираща течност. В слабата светлина тунелът изглеждаше празен. Като решително отхвърли страха, Джоз се спусна в отвора. Тунелът беше тесен и дълъг. Тръгна предпазливо напред. Нервите му бяха опънати до скъсване. Често спираше и се ослушваше, но освен биенето на сърцето си и собственото си дишане не чуваше нищо.

Измина стотина метра и се оказа в естествена пещера. Спря, постоя така нерешително и дълго се вглещдаше в мрака. Луминесцентните съдове, закрепени по тавана, през неравни интервали от време, просветваха достатъчно, да определи, че пещерата води на север, успоредно на долината. Джоз тръгна отново напред, като спираше и се ослушваше на всеки няколко крачки. Той добре знаеше, че Свещените не са агресивни, но при това те бяха така тайнствени и скрити. Как ще възприемат нахлуването му? Джоз не беше сигурен и затова се придвижваше така предпазливо.

Подът на пещерата ту се изкачваше, ту спускаше, стените ту се разширяваха, ту се стесняваха. Скоро забеляза, че са населени. Малките килийки, издълбани в камъка, се осветяваха от същите съдове с луминесцираща течност. В две от тях Джоз видя Свещени. Първият спеше на тръстикова ложе, вторият седеше със скръстени крака и бе впил поглед в някаква конструкция от метални ивици. Те не обърнаха никакво внимание на минаващия човек.

Таванът на пещерата се издигна и тя започна да се разширява като рог и внезапно придоби такива размери, че за миг изумения Джоз реши, че е излязъл в нощта под открито небе. Над него сякаш нямаше нищо, въпреки мигането на безброй лампи, огньовете и светещи съдове. В ляво и напред работеха леярите на метал и ковачите. В далечината извивка на пещерата скриваше продължението на цеха. Джоз забеляза някаква многоетажна конструкция от тръби, около която се въртяха тълпи Свещени, заети с различни дела. Отдясно бяха наредени

грамади тъмни денкове, на редици тезгяхи лежаха купища товари с неизвестно предназначение.

Тук Джоз за първи път видя Свещени-жени. И не бяха нито нимфите, нито вещиците от древните легенди. Като мъжете изглеждаха нежни и слаби, със заострени черти на лицата и внимателни движения. Единствените им дрехи бяха дългите коси. Не се чуваше нито разговори, нито смях — навсякъде цареше спокойствие и съсредоточеност. Каменният под на пещерата бе полиран он безчисленото количество боси крака.

Никой не му обърна внимание. Джоз бавно вървеше напред, като се стараеше да се държи в сянката на грамадните денкове. Вдясно пещерата рязко се стесняваше и се превръщаше в широк и извиващ се коридор.

Джоз търсеше основното отклонение на пещерата. Там трябваше да се намира арсенала, в съществуването на който го бе убедил Свещения със смъртта си. Отново се обърна към странното метално съоръжение вляво, издигащо се на педесетина метра над каменния под. Наистина е странно, помисли си той. Не можа да си представи предназначението му. Всичко в тази пещера, така близко до Долината Бенбек и същевременно така далеч, беше неочаквано и удивително. Оръжие. То можеше да бъде където си иска, но повече не се осмели да търси. Без риска да бъде открит, бе невъзможно да узнае още нещо. Тръгна обратно — по полутъмния проход, край килиите, където двамата Свещени си стояха в предишните пози — единият легнал, може би спеше, другият продължаваше да си гледа плетеницата ивици.

Джоз продължаваше да върви и върви. Нима наистина е стигнал така далече? Къде е цепнатината към апартаментите му? Мима е минал край нея? Усети страх, но продължи да търси внимателно. Най-после! Той бе вървял правилно! Цепнатината се отвори вляво — така желана и позната. Тръгна по нея с широки и предпазливи крачки, като държеше над главата си светеция съд. Внезапно пред него се изправи една фигура. Джоз замръзна на мястото си. Фигурата мина край него и той просто се превърна в част от стената на която се бе залепил. Проблясна един гол череп. Това беше младия Свещен, който Джоз бе взел за мъртав. Той се обърна към него и очите му го гледаха с упрек и презрение.

— Дай ми огърлицата.

Пръстите на Джоз лошо се подчиняваха, докато свалеше от шията си златната огърлица. Свещеният я взе, но не я постави на шията си. Той гледаше косите на главата на човека. С глупава усмивка Джоз свали перуката и я подаде... Свещеният отскочи, сякаш Джоз се бе превърнал изведнъж в пещерен дух. И като се държеше колкото се може по-далече от човека, мина край него и тръгна към пещерата. Джоз изпусна перуката на пода, обърна се и гледа след Свещения, докато фигурата му напълно се скри в мрака. После бавно продължи по тунела. Накрая видя продълговатото петно светлина — входа в работилницата му. Той влезе вътре и се върна в реалния свят. Със всички сили тласна каменната плоча, която закриваше отвора.

Дрехите на Джоз си висяха там, където бяха оставени. Като наметна плаща си, той тръгна към вратата и погледна в приемната, където дремеше Вайф.

— Извикай каменарите! — събуди го той и щракна с пръсти.

После се върна, отиде в банята, изми се с наслада, като се потапяше отново и отново във ваната, излезе и даде на чакащите каменари необходимите нареждания, да зазидат прохода.

Позволи си да легне на дивана. Протегна се за чаша вино и позволи на мозъка си да почине. Постепенно неясните спомени се превърнаха в такива неясни мечти, а мечтите — в сън. Джоз отново бродеше по тунела на голямата пещера и Свещените в своите килийки повдигаха глави и го гледаха. Накрая се спря пред входа на голямата пещерна зала и със страх се огледа. Продължи пътя си край Свещените, които работеха над пещите и наковалните. От котлите летяха искри, а синкавите изпарения се издигаха от разтопения метал.

Джоз се оказа пред малко помещение издълбано в скалата. Седещият вътре старец, слаб като тръстика, със снежнобяла грива, го изгледа със сините си очи и заговори, но гласът му беше тих и неясен. Отново заговори и този път думите му прозвучаха гръмко в мозъка на Джоз:

— Извиках те тук да те предупредя, че ни причиняваш вреди, без да имаш никаква изгода от това. Оръжието, което търсиш, не съществува. Престани с опитите си.

С огромно усилие на волята си Джоз се застави да му отвърне:

— Младият Свещен не отрече неговото съществуване.

— Но само в рамките на тясното тълкуване. Юношата може да говори само буквалната истина. Защо се учудваш, че ние се държим изолирани? За нас — Върховния Народ — чистотата е непостижима. Ти мислеше да извлечеш някаква изгода, но нищо не постигна, само се промъкна като плъх. Преди да опиташ отново, аз съм принуден да се унизя с обяснения. Уверявам те, че така нареченото оръжие се намира извън пределите на твоето разбиране.

Отначало срам, а после и гняв обхванаха Джоз. Той възкликна:

— Ти просто не разбираш, колко е важно всичко това! Не можех да действам иначе. Керолайн е вече близо. Още малко и ще се появят Базовите. Нима вие не сте хора? Нима няма да ни помогнете да защитим планетата?

Деми, а това беше той, поклати глава и белите му коси се раздвижиха в хипнотичен синхрон.

— Призовавам те към благоразумие, а това значи пасивност. Това значи святост и мир. Можеш ли да си представиш мъката която изпитвам, докато говоря с тебе? Аз се намесвам, а това е болка за духа! Нека свършим. Ние идвахме в твоя кабинет и не ти причинявахме вреда. Ти ни се отплати с посещение в пещерата, като унизи при това този благороден младеж. Сега сме квит, нака повече не се следим един друг. Съгласен ли си?

Джоз чу отговора си:

— Ти ми предлагаш съглашение, след като си узнал моите тайни, а аз не знам нищо за вашите.

Лицето на Деми се разтрепера. На него се четеше презрение и Джоз неспокойно се раздвижи насън. Той направи усилие да говори спокойно и разумно.

— Чуй ме, ние и двамата сме хора, защо да спорим напразно? Нека си разделим тайните и да си помагаме един друг. Гледай архивите ми, колкото ти е угодно, но ми позволи да изуча несъществуващото оръжие. Кълна се, че ще го използвам само против Базовите, за наша обща защита.

— Не! — блеснаха очите на Деми.

— Защо не? Ти нали всъщност не искаш да ни стигне злото?

— Ние сме изолирани и безпристрастни. Ние чакаме вашето измиране. Вие, Горните Хора, последните остатъци на човечеството,

когато изчезнете, вашите тъмни мисли и мръсни спорове ще изчезнат заедно с вас. Ще изчезне болката, злобата и убийствата.

— Не вярвам в това. Може в звездния куп да няма хора, но не и във Вселената. Старият Закон се простираше надалеко, а значи, рано или късно, хората ще се върнат на Ерлит.

Гласът на Деми стана по-звучен.

— Ти мислиш, че ние пресмятаме нещата само на вяра? Ти се съмняваш в нашите знания?

— О, Вселената е велика! Старият Закон се простираше нашироко.

— Последните хора живеят на Ерлит — каза Деми. — Горните хора и Свещените. Вие ще си отидете, а ние ще останем. Ние ще понесем Разума, като знаме по всички светове на вселената.

— Интересно, как ще се придвижвате из вселената, за осъществяването на мисията си? — лукаво запита Джоз. — И към звездите ли ще летите така голи, както ходите и тук?

— Средства има. Времето е още много.

— За осъществяването на вашите цели е необходимо много време. Дори на планетите на Керолайн има хора. Поробени, разбира се, с изменени тела и мозъци, но хора. Какво ще стане с тях? Струва ми се, че се заблуждавате дълбоко и се ръководите от лъжливи идеи.

Деми мълчеше, а лицето му застина.

— Нима това не са факти? — запита Джоз. — Как те се съотнасят с вашата вяра?

Деми каза с равен глас:

— Фактите никога не бива да се съотнасят с вярата. По нашата вяра всички хора, дори и на планетите на Керолайн, ще изчезнат. Но имаме много време. О, светове на истината, те ни чакат!

— Ясно — каза Джоз, — вие се обединявате с Базовите, защото желаете нашето унищожение. Това може да измени нашето отношение към вас. Боя се, че Ървис Карколо е бил прав, а аз съм сгрешил.

— Ние оставаме пасивни — каза Деми, а лицето му се заколеба и стана размито. — Без никакви емоции ние ще наблюдаваме отиването на Горните хора, нито помагайки им да оцелеят, нито подтиквайки ги към гибел.

Джоз заговори с гняв:

— Вашата вяра и вашия разум, или както го наричате там, ви мами. Заявявам ви — ако не ни помогнете, сами ще пострадате като нас.

— Ние сме пасивни, ние няма да се намесваме.

— А децата ви? Та Базовите не правят разлика между нас. Те ще ви подкарат към трюмовете на кораба си, така, както и нас. Защо ние трябва да ви защитаваме вас?

Лицето на Деми побледняваше и се покриваше с мъгла. А очите му святкаха като въглени.

— Ние не се нуждаем от защита — каза той, — ние сме в безопасност.

— Вие ще споделите нашата съдба! — възкликна Джоз. — Аз ви обещавам това!

Деми се смаяваше, а Джоз се понесе с невероятна скорост обратно по пещерата, след това по тунела, нагоре, към работилницата, през кабинета и така до спалнята. Той отвори очите си. Лицето му гореше, а устата му беше пресъхнала.

Вратата се отвори и се появи главата на Вайф.

— Викаш ли ме?

Джоз се изправи на лакти и огледа спалнята.

— Не, не съм те викал.

Вайф изчезна. Джоз легна на гръб и впери очи в тавана. Странен сън сънува. Но сън ли беше? Или нещо родено от собствената му фантазия? А може би размяната на мисли между два разума имаше място? Не бе възможно да разбере. Събитията ще покажат това. Джоз свали крака от кревата. Сън или действителност — не е ли все едно?

Той стана, облече се и излезе от Залата на Съвета на слънчевия балкон.

Денят бе минал почти на две трети. Над западните скали лежаха гъсти сенки. Наляво и надясно се простираше Долината Бенбек. Никога още не бе изглеждала така процъфтяваща и така нереална, като че ли бе чужда за тази планета.

Джоз погледна на север, край голямата каменна стена, достигаща до самия Хребет Бенбек. Той също изглеждаше нереален — хребетът, зад който живееха Свещените. Той погледна скалите и си представи скриващата се под тях голяма пещера.

После се взря в тренировъчния полигон, където Джагерите, като се движеха тежко, се упражняваха зад защитните заграждения. Колко удивителен е живота, който бе породил и Базовите, и Свещените, и Джагерите и него самия!

Той помисли за Ървис Карколо и усети неочаквано раздразнение. Карколо беше пречка и то съвсем нежелана сега. Той не приема търпимостта.

Зад него се чуха тихи крачки, докосване на мъх, погалване на ласкава ръка и мирис на ладан.

Непрежението на Джоз отслабна. Ако нямаше момичета-менестрели, то трябваше да ги измислят

* * *

Дълбоко в пещерата, в едно помещение, осветявано от полюлей с дванадесет съда, спокойно седеше беловлас старец.

На подставка, на нивото на очите, се намираще неговия танд — сложна конструкция от златни пръти и сребърни нишки, които бяха разбъркани в очевиден хаос.

Но очевидно този безпорядък беше само привиден. Всяка извивка на нишките символизираха аспектите на крайната им същност, като сянката им хвърляна на стената, представляваше Разума, макар и изменчив, но винаги един и същ.

За Свещените този предмет беше светиня и служеше за източник на размишления. Нямаше край на изучаването на танда — новите умозаклучения постоянно се раждаха от преплетените нишки. Беше разработена сложна номенклатура, в която всяка част, всяка извивка, всеки възел си имаше свое име, а всеки тип преплитане бе отнесен към определена категория.

Такъв бе култа на танда. След навършване на определена възраст Свещеният съзерцаваше танда си, толкова, колкото искаше, после беше длъжен да го възпроизведе, ръководейки се само от паметта си. Тогава ставаше най-значителното в живота му — Синода на Старейшините оглеждаше танда му.

В абсолютна тишина, много часове по ред, съзерцаваха те неговото създание, размишлявайки над многообразието в

пропорциите, извивките, преплитанията и възлите. По такъв начин се определяха свойствата на младия Свещен, личните му качества, разбирането му за Крайната Същност, Разума и Базата.

Понякога тандът свидетелствуваше за черна и развалена личност, която се оказваше нетърпима. Неудачният танд хвърляха в пещ, а разтопения метал изливаха в обществените тоалетни, докато неудачния автор изгонваха на повърхността на планетата и му предоставяха възможността да живее, както си реши.

Деми въздъхна, размърда се и се откъсна от съзерцаването на прекрасния си танд. Някъде дълбоко в съзнанието му се появи сянка на съмнение. Може ли, запита се той, ние да сме се отдалечили от истинския Разум? Всичко е относително лесно в ортодоксалната вяра, но не бива и да се отрича, че доброто по своята същност е относително. Абсолютните истини са най-неопределени по формулировки, а относителните — най-реални.

* * *

На двадесет мили отвъд планините в бледата светлина на Ерлит Карколо градеше нови планове.

— С един смел, рязък и дълбок удар ще постигна победа над него! По решителност, храброст и издръжливост аз го превъзхождам! Той повече няма да ме измами и да унищожи драконите ми и хората ми! О, Джоз Бенбек, ти добре ще ми платиш за измамата си! — той гневно стисна юмруци. — О, Джоз Бенбек, ти си като побледняла от страх овца! — юмрукът разсече въздуха. — Аз ще те съкруша, ще те стрия на пепел, като стръкче сух лишей! — той се намръщи и разтърка брадата си. — Но как? И къде? Той сега има всички предимства!

Карколо се захвана да преценява стратегическото положение.

— Той чака да го ударя, това е несъмнено. Както е несъмнено, че отново ще устрои засада. Ще заповядам да разузнаят всеки сантиметър на местността, но той това сигурно го очаква. Ако се скрие зад Маунт Деспойр, докато аз преминавам Сканс? Може би трябва да мина по другия път — край Маунт Хетрон? И тогава, ако се забави при придвижването си, ще го пресрещна на Хребета Бенбек. Ще го изблъскам надолу по острите камъни на урвите!

ГЛАВА 7

Под студените сутрешни дъждове, при светлината само на мълните, Ървис Карколо с хората си и драконите се придвижваше напред. Когато първите лъчи на слънцето докоснаха Маунт Деспойр, те вече пресичаха пътя Модлин.

Колкото по-далеч стигнем, толкова по-добре, мислеше Карколо. Изправи се високо на стремената и огледа местността. Нито следа от войската на Бенбек. Той седна отново и от време на време поглеждаше към далечния край на хребета Нортгард, който се чернееше на фона на небето. Мина минута, после две. Хората търкаха вледенените си ръце, драконите неспокойно тъпчеха на едно място. Нетърпението започна да обхваща Карколо, въртеше се в седлото и ругаеше. Нима не може дори и най-простия план да се осъществи без особени затруднения? Но ето, хелиографа от връх Барч блесна, после другият — от юг, от склона на Маунт Хертрон. Пътят е свободен! Карколо заповяда на армията да тръгне напред. Долу по пътя Модлин потеглиха първо покритите със стоманена броня Дългороги Убийци, после Мегерите, с наведени при бягането глави и накрая останалите войски.

Пред тях се появи клисурата Старброк — един плавен спусък, но осеян с метеоритни кратери, които приличаха на цветя сред сиво-зелените мъхове. От всички страни се издигаха високи остри върхове, които покрити със сняг се белееха в утринната светлина.

От всички разузнавателни групи идваха едни и същи съобщения — никакви следи от войските на Бенбек. Карколо се замисли. Възможно е Джоз Бенбек да не благоволи да приеме битката.

Тази мисъл го ядоса и напълни сърцето му с велика ярост. Ако стане така, то Джоз скъпо ще плати за пренебрежението към противника.

На половината спускане те се натъкнаха на един заслон, зает от стотина деца на Дяволите. Двама старци и едно момче наглеждаха кошарата и сега с ужас следяха приближаването на войските на Карколо.

Но той не пипна кошарата. Ако победи, драконите ще станат част от плячката, а ако загуби, то от децата на Дяволите няма защо да се страхува, те няма да му причинят някаква вреда.

Старците и момчето стояха на покрива на глинената къща и гледаха минаващите войски: мъже в черни мундири и дракони — подскачащи, дърпащи се, поклащащи се, в съответствие с природата си. Сред проблясващите драконови люспи се мярваха мътните краски на Мегерите, тъмнозелените цветове на Джагерите и Убийците, отровното сияние на Сините ужаси.

Карколо вървеше с десния фланг, а Баста Хейвън — в тила. Сега Карколо се придвижваше по-бързо, гонен от безпокойството си, че Джоз може да вдигне своите Дяволи и Джагери и да го нападне по фланга. Но войската стигна безпрепятствено Хребета Бенбек. Карколо свали от главата си шапката, хвърли я нагоре и тържествено се развика:

— Джоз Бенбек е лентяй! Нека се опита да се пъхне тук! — и огледа Долината Бенбек с погледа на завоевател.

Баста Хейвън, изглежда, не споделяше тържеството на началника си и с тревога оглеждаше обкръжаващите ги планини.

Карколо го изгледа с периферното си зрение и викна:

— Ей, какво ти става?

— Може и да ми става, може и да не ми става — отвърна Хейвън.

— Изглежда Джоз Бенбек, както и преди, ни е хванал в клопката — продължи той със студения си тон, който така дразнеше Карколо.

— Защо приказваш така?

— Сам прецени. Защо ни допусна до тук, без никаква съпротива?

— Глупости! — измърмори Карколо. — Лентяят се упива от последната си победа.

Той потърка брадата си и тревожно погледна надолу към Долината Бенбек. Оттук изглеждаше поразително спокойна. По полетата и в бараките цареше странна неподвижност. Хлад се промъкна към сърцето на Карколо и той завика:

— Погледни в конюшните, там ли са драконите на Бенбек?

Хейвън огледа долината, а после се обърна към Карколо.

— В кошарите има три Мегери, които преди малко са се излюпили. — Той се изправи, като загуби всякакъв интерес към долината и се захвана с хребетите на север и изток. — Сигурен съм, че

Джоз Бенбек е тръгнал преди разсъмване, изкачил е хребета, пресякъл е Синьото Спускане...

— А как ще постъпи със Синята Клисура?

— Може да я заобиколи от север и да се промъкне през Сканс и върха Барч.

Карколо с удвоено внимание заразглежда Нортгард. Но какво е това? Движение, блясъци на брони?

— Отстъпление! — изрева Карколо. — Посока връх Барч!

Изплашената армия обърка реда си и хукна през Хребета Бенбек по разпръснатите скали към връх Барч.

Карколо трескаво съображаваше. Смяташе Убийците си за най-добрата част на войската си и много се гордееше с тях. Ако се допусне, че ги хвърли в бой, и макар стрелците на Бенбек бързо да ги унищожат, останалата войска ще успее да се скрие по склоновете на върха.

Но Убийците на Бенбек се отказаха от сбижаването и се изкачиха нагоре по склона на Барч. Карколо изпрати напред своите Мегери и Сини Ужаси. С гръмовен рев двете линии се срещнаха. Мегерите на Бенбек под ударите на Крачещите Убийци на Карколо побягнаха.

Останалата част от войската на Карколо, възбудена от вида на бягащия враг, не издържа, развърна се и се нахвърли на врага по склоновете на Барч.

Крачещите Убийци на Карколо догонваха Мегерите на Бенбек, хвърляха ги по гръб и разпорваха незащитените им розови кореми. Но в този миг Дългорогите убийци на Бенбек удариха по фланга Крачещите Убийци на Карколо, като ги пронизваха с копията си и окованите в стомана рогове. Но по някакъв начин те не видяха Сините ужаси на Карколо, които ги връхлетяха. С брадви и боздугани те просваха Убийците и при всеки успешен удар по отвратителен начин избухваха в буйно веселие. Синият Ужас стъпваше на жертвата си, хващаше я за рога и го изтръгваше, като разкъсваше кожата от главата до опашката. Така Джоз Бенбек загуби тредесет Мегери и около двадесет Убийци. Но въпреки това атаката му беше изгодна, тъй като задържаше неприятеля и му позволяваше да въведе в боя намиращите се при Хребет Нортгард рицари, Дяволи и Джагери, преди Карколо да може да се изкачи на Барч.

Армията на Карколо с кос строй отстъпваше по склона, като същевременно шестима души отидоха в кошарата, където децата на

Дяволите трепереха от страх, като гледаха битката. Тези войници строшиха вратата, убиха двамата старци и погнаха децата на драконите към войската на Бенбек.

Дракончетата се подчиниха на инстинкта си и се мятаха на шията на първия срещнат възрастен дракон и така му пречеха да се движи. А инстинктът на възрастните дракони не им позволяваше да отблъснат децата със сила.

Тази хитрост — блестяща импровизация — внесе смут в редовете на войската на Бенбек. Сега Карколо с всичките си сили удари в центъра. Двадесет Мегери се развърнаха като ветрило и нападнаха хората, Убийците — единственият род войска в който Карколо имаше преимущество — бяха насочени против Дяволите на противника, а в същото време собствените дяволи на Карколо, като размахваха тежките стоманени кълбета на опашките си, връхлетяха на Джагерите.

Започна общ бой. Линиите се смесиха. Хора и дракони се сблъсваха и разкъсваха на части. Във въздуха се носеха свистенето на куршумите, рева, ръмженето, виковете, стонове, воят, воплите...

Смелата и неочаквана и за самия него тактика на Карколо доведе до резултати, които не съответствуваха на числеността на войските му. Неговите Дяволи дълбоко се врязаха в редиците на трепналите и почти безпомощни Джагери на Бенбек, като в същото време Убийците и Сините Ужаси на Карколо заставиха Дяволите на Бенбек бавно да отстъпват.

Самият Джоз Бенбек попадна под атаката на Мегерите и спаси живота си, като избяга под защитата на отряда си Сини Ужаси. Макар и разярен, но даде заповед за отстъпление и армията му започна да изкачва склоновете, като остави полето на битката осеяно с мъртви и гърчещи се тела.

Карколо захвърли всякаква сдържаност, изправи се на седлото и заповяда да вкарат в боя своите Джагери, които иначе пазеше като собствените си деца.

С рев и грохот те се хвърлиха в атака, захапваха с уста по малките дракони, късаха месата им и ги захвърляха настрани, докато по-големите — Мегерите, Сините Ужаси и Убийците викаха под ударите на остриите им нокти.

Шест от рицарите на Бенбек се опитаха да задържат атаката, като стреляха с мескетите си право в дяволските муцуни, но бързо бяха

повалени и изчезнаха от погледа.

Шумът на битката се спускаше по склона на Старброк.

Отделните схватки ставаха по-малко и преимуществото на войските на Карколо постепенно се разсейваше. Самият Карколо дълго се колебаеше. Той и армията му бяха като в огън, но отровата на неочаквания успех бе размътила разума му.

Нима тук, на склона на Старброк, те ще изгубят това, което бяха постигнали, и то само заради численото преимущество на войските на Бенбек? Предпазливостта подсказваше на Карколо необходимостта да опстъпи към Барч — и така да се удовлетвори с ограничената си победа. Силният отряд на Дяволите на Бенбек вече се готвеше да нападне малкото на брой Джагери. Приблужи се Хейвън и настойчиво предложи да започнат отстъпление. Но Карколо продължаваше да изчаква, като се уповаваше на загубите нанесени на противника от шестте му Джагери.

Лицето на Баста Хейвън беше мрачно.

— Трябва незабавно да отстъпим! Когато се нахвърлят на фланговете ни, ще бъде късно! Ще ни унищожат!

Карколо го хвана за ръката.

— Виж! Там се събират техните Дяволи, там се разхожда Джоз. Щом ни нападнат, изпрати от всяка страна по шест Крачещи Убийци. Нека го убият!

Хейвън отвори уста да възрази, но погледна натам, където сочеше Карколо и като си замълча, отиде да изпълнява заповедта.

И ето, Дяволите на Бенбек бавно, но с увереност тръгнаха към Джагерите на Карколо. Джоз следеше придвижването им изправин на седлото си. Внезапно го нападнаха от две страни Крачещите Убийци. Четири рицари и шест корнета с тревожни викове го заобиколиха да го защитят. Чу се звънтене на удари на стомана в стомана и на стомана в плочките на драконите. Убийците се сражаваха с мечове и боздугани. Мускетите на рицарите на такова близко разстояние станаха безполезни. Те отблъсваха нападението със саби и гинеха един след друг. Над Джоз надвисна изправен на задните си крака Убиец. Той с труд отби нанесения удар. Убиецът отново вдигна меч, но един куршум изстрелян от разстояние педесет метра попадна в ухото му. Като обезумя от болка драконът изпусна оръжието си и се тръшна на

Джоз, мятайки лапи и гърчейки се с тяло. В този миг атака подеха Сините Убийци на Бенбек и Убийците на Карколо се заоттегляха.

Ървис Карколо застана отчаяно. Само още миг и щеше да усети вкуса на победата. Джоз Бенбек, макар и окървавен и порядълно изпотъпкан, все пак спаси живота си.

На върха на хълма се появи конник — един невъоръжен младеж бясно пришпорваше Паяка си. Хейвън го посочи на Карколо:

— Вестоносец от долината.

Момчето яздеше надолу по склона към Карколо и викаше нещо, но гласът му потъваше в шума на битката. Най-послед се приближи достатъчно.

— Базовите! Базовите!

На Карколо притълня пред очите.

— Къде?

— Кацна голям черен кораб, широк е колкото половината долина. Аз бях в полето и затова избягах.

— Говори, момко! — викна Карколо. — Какво правят?

— Не видях, бързах да те известя.

Карколо погледна полесражението — Дяволите на Бенбек почти бяха стигнали до неговите Джагери, които бавно се отдръпваха назад с наведени надолу глави и озъбени челюсти. Той размаха отчаяно ръце и каза на Хейвън:

— Дай сигнал за незабавно отстъпление.

Размаха бяла кърпа и тръгна към мястото, където Джоз още лежеше на земята — току-що мятацият се в агония Убиец бе извлечен от краката му. Джоз се изправи и лицето му беше бяло като парчето плат в ръцете на Карколо. При вида на врага си очите му се разшириха и помътняха, а устата се изкриви от дива ярост.

Карколо направо извика:

— Отново са дошли Базовите, спуснали са се в Щастливата Долина и унищожават хората ми!

Джоз Бенбек стана на крака с помощта на своите рицари. Той стоеше прав но се поклащаше — тялото още не искаше да му се подчинява напълно — и мълчаливо гледаше Карколо в лицето.

— Ние трябва да сключим примирие — заговори отново Карколо, — тази битка е напразна! Нека с всички сили тръгнем към Щастливата Долина и да нападнем чудовищата преди те да ни

изпотрепят напълно! Помисли, какво бихме могли да постигнем, ако притежевахме оръжието на Базовите!

Джоз продължаваше да мълчи. Минаха няколко секунди. Карколо гневно се развика:

— Казвай нещо, защо мълчиш?!

Отвърна прегракналият глас на Джоз:

— Никакво примирие. Ти пренебрегна предупреждението ми, ти искаше да разориш Долината Бенбек. Защо да ти помагам? Защо трябва да избирам между вас? Ти си ми също враг, както и Базовите. Готви се за битка и пази живота си, не давам примирие!

Карколо отстъпи със същото бяло лице като Джоз в началото на разговора.

— Никога няма да имаш спокойствие. Макар и да спечели тази битка, ти не ще вкусиш сладостта на победата. Ще те преследвам, докато не поискаш пощада. — Джоз направи знак на рицарите си: — прогонете това куче!

Карколо се дръпна назад пред заплашващите го мечове, обърна се и си тръгна. Ходът на битката рязко се измени. Дяволите на Бенбек преследваха Сините Ужаси на Карколо. Един от Джагерите вече бе загинал, друг като гледаше приближаващите се от три страни Дяволи щракаше зъби и размахваше чудовищния си меч. Дяволите великолепно избягваха ударите, приближаваха се все по-близо и по-близо и изчакваха изгоден момент за стоманените си топки. Джагерът нанесе удар, но мечът само се плъзна по бронята на Дявола. А на негов съратник се удаде да достигне краката на противника си. Джагерът закуца и се откри напълно. Третият Дявол го засегна в корема и Карколо остана само с четири Джагела.

— Назад! — завика той. — Излизайте от боя!

Нагоре по Барч се мъкнеше войската му, а фронтът на схватката представляваше объркан ревящ хаос от костени брони, метални брони и блестящ метал. За щастие на Карколо отстъпващите се бяха изкачили достатъчно високо и след десетина ужасни минути успя да въведе известен ред. Но още два негови Джагера бяха паднали в боя. Останалите два се катереха нагоре. Хващаха грамадни камъни и ги хвърляха в атакуващите, които след няколко удачни попадения прекратиха преследването.

Карколо, като яростно размахваше меча си, поведе войската си в обход на връх Барч и скоро вече пресичаше Сканс. Джоз започна да се оттегля към Долината Бенбек. Новината за нападението на Базовите потресе всички. Хората вървяха мрачни, с наведени глави и често се оглеждаха. Дори драконите изглеждаха разтревожени и за нещо си бърбореха един с друг.

Когато преминаха Синия Спусък, вятърът, който почти не преставаше, затихна. Мегерите, по подобие на хората, заоглеждаха тревожно небето. Джоз с удивление си помисли, че те може би усещат Базовите.

Той сам оглеждаше небето и когато армията му се проточи през клисурата, той видя високо над Маунт Хетрон мъничък блестящ правоъгълен предмет, който скоро се скри зад канарите.

ГЛАВА 8

Ървис Карколо и остатъците на армията му се движеха по дивата бъркотия на дефилетата, клисурите, пропастите и скалите на Сканс в подножието на Маунт Еспойр към платото в западната част на Щастливата Долина. Всякакви претенции за войнишки ред бяха забравени. Началникът вървеше начело и неговият Паяк непрекъснато се препъваше от умора. Зад него се движиха Убийците и Сините Ужаси, встрани подтичваха Мегерите, следвани от Дяволите, които просто се притискаха от умора към земята и влачеха стоманените си кълба, които при ударите си в скалите избиваха снопове искри. Далеч назад в тила тежко пристъпваха Джагерите със съпровождащите ги хора.

Армията спря в края на Щастливата Долина. Карколо скочи от Паяка си и погледна долу.

Очакваше да види кораб, но вместо него го порази нещо — огромен цилиндър, черен и блестящ като стъкло. Той лежеше в бобовото поле, в близост до старото Щастливо селище. Полираните метални дискове на всеки край на цилиндъра непрекъснато проблясваха именяха цвета си. В цилиндъра имаше три отворени входа — в двата края и центъра. От средния вход се спускаше стълба.

Базовите работеха с яростно напрежение. От селището се точеше нишка хора, гонени от тежковъоръжените нашественици. Като приближаваха кораба, те минаваха край някаква апаратура, на която двама Базови ги проверяваха и по неизвестна система ги сортираха. След което пленниците или биваха подкарвани по стълбата в кораба или ги отвеждаха в някаква палатка. Но странното бе, че колкото и хора да влизаха в палатката, тя не се препълваше.

Карколо изтри с треперещите си пръсти челото и заби поглед в краката си. Когато отново дигна глава, до него се намираше Баста Хейвън. И отново двамата заедно гледаха долината.

Зад тях се разнесе тревожен вик. Карколо се огледа и видя черен правоъгълен флайър безмълвно да се плъзга над Маунт Хетрон. Като

размаха ръце Карколо побягна към скалите и завика на останалите да се скрият. Когато драконите и хората се хвърлиха към клисурата, летящият апарат беше вече над тях. Отвори се люк и от него излетяха рой бомби. Те заизбухваха с ужасен грохот и към небето полетяха отломки от камъните и скалите и части на тела на хора и дракони. Всички, които не успяха да се скрият загинаха. Мегерите, стремителни зверове, успяха да се скрият, Дяволите, макар и порядъчно окървавени, също оцеляха. Но двата Джагера ослепяха и загубиха боеспособността си, докато не им израстнат нови очи.

Флайерът направи завой и отново се насочи към тях. Няколко души стреляха с мускетите си. Това бе по-скоро акт на отчаяние, но за тяхна изненада попаднаха в машината и я повредиха. Тя се заклати, преобърна се във въздуха и рухна на скалите, като мигновено изчезна в яркооранжев облак пламък. Карколо изрева радостно, изтича до края на платото и заплаши кораба на Базовите с юмрук. Но радостта от тази победа бързо се изпари и той отново стана мрачен и раздражителен. Като се обърна към оцелелите хора и дракони, които излизаха от укритията си, той дрезгаво завика:

— Какво ще кажете? Ще се бием или не?

Настъпи мълчание. Накрая Баста Хейвън произнесе с безцветен глас

— Ние сме безпомощни. нищо не можем да им противопоставим. Това ще бъде просто самоубийство.

Карколо се обърна, като не бе способен нищо да каже. Хейвън бе произнесъл една очевидна истина. Или ще ги убият, или ще ги откарат на кораба и после в онзи прекалено странен за разбирането им свят, където ще ги използват за някакви мрачни цели. Карколо стисна юмруци и изпълнен с умраза погледна на запад.

— Джоз Бенбек, ти си виновен за всичко! Аз бих могъл да се сражавам, но ти ми попречи!

— Базовите скоро ще бъдат и там — каза Баста Хейвън, — ние нищо няма да можем да направим.

— Ние ще се бием! — изрева Карколо. — Ние ще се нахвърлим на тях от всички страни! Сто воители и четирисотин дракони — нима са малко сили?!

Хейвън се постара да запази спокойствие. — Сега те оглеждат нашите обори.

Карколо погледна натам и се разсмя.

— Те са удивени! Те са поразени! И има защо!

Хейвън се съгласи.

— Мисля, че вида на Дяволите или на Сините ужаси, да не говорим за Джагерите, ще ги застави да се замислят.

Долу, в долината, Базовите прекратяваха дейността си. Тежковъоръжените нашественици се връщаха на кораба. Начело на колоната вървяха двама странни човека — високи поне четири метра, — и внесоха по стълбата в кораба палатката. Карколо и хората му гледаха с опулени очи от удивление.

— Гиганти!

Баста Хейвън сухо се усмихна.

— Базовите гледат Джагерите, а ние — гигантите им.

Най-после Базовите се върнаха на кораба си. Стълбата бе прибрана и всички отвори се затвориха. От кулата в носа на кораба излетя лъч, който премина и по трите конюшни и те се взривиха с оглушителен трясък, като разпръснаха надалеч черните си отломки.

Карколо тихо изстена, но не каза нищо.

Корабът затрепера и започна бавно да се издига. Хората и драконите побягнаха към укритията. Като се хвърлиха на земята, те наблюдаваха как черният цилиндър се издига над долината и се насочва на запад.

— Полетяха към Долината Бенбек — каза Хейвън.

Карколо се разсмя гръмко. Хейвън го погледна накриво. Нима си е изгубил ума? Той се обърна. В даденият момент това не беше чак толкова важно.

Внезапно Карколо взе решение. Той се запъти към един Паяк и се обърна към хората си.

— Отивам в Долината Бенбек. Той ме лиши от всичко и аз искам да видя, какво ще стане с него. Не искам да ви заповядвам. Можете да дойдете с мен, а може и да останете. Само помнете — Джоз Бенбек не ни даде възможност да се сражаваме с Базовите.

Той тръгна. Хората погледнаха опустошената си долина, погледнаха и след него. Черният кораб се плъзгаше над Маунт Деспойр. Нямаше какво повече да правят в тази долина. Те събраха уморените дракони и потеглиха по следите на Карколо.

ГЛАВА 9

Ървис Карколо на своя Паяк мина през Сканс. Грандиозните канари надвисваха от всички страни. Блестящият Скен бе изминал вече половината си път по небето. Карколо остави зад себе си валовете на платото и се насочи към връх Барч и Хребета Нортгард. Не обръщаше внимание на умората на Паяка и го пришпорваше непрекъснато. Сивозеленият мъх летеше под краката на дракона, а тясната му глава бе спусната ниско и от хрилете му излизаше пяна. Карколо не се грижеше за нищо, в мозъка му не бе останало и капка трезва мисъл, освен ненавистта към Базовите, към Джоз Бенбек, към Ерлит и въобще към всички хора на света.

Когато се приближи до Нортгард Паякът му се спъна и падна. Оказа се с протегнатата шия и разтворени крака, стенеше от умора и болка. Карколо се огледа с гняв назад към склона на Сканс, да провери, колко хора го следват.

Приближи се Баста Хейвън и огледа падналия Фейд.

— Отпусни юздите. Скоро ще се оправи.

Карколо дочу нещо като укор в гласа на Хейвън. Наведе се над падналия дракон и откопча една тока. Хейвън скочи до него и се захвана да разтрива тънките лапи на Паяка.

— Корабът на Базовите се спуска в Долината Бенбек — каза той.

Карколо кмна мрачно.

— Бих искал да видя кацането. — Той ритна Паяка. — Ставай, достатъчно си почивал. Или искаш аз да вървя пеша?

Паякът стенеше от умора, но въпреки това се изправи на крака. Карколо се накани да го възседне, но Хейвън го хвана за рамото. Карколо гнедно се огледа — каква е тази дързост! Хейвън каза спокойно:

— Затегни ремъците, иначе скоро ще паднеш и ще си счупиш костите.

Като ръмжеше презрително нещо за себе си, Карколо натегна ремъците. Паякът завика от болка. Но Карколо не му обърна внимание,

възседна го и драконът тръгна напред с треперещите си крака.

Отпред, като бял нос на кораб, израстваше връх Барч. Карколо спря, огледа местността и засука мустаците си. Хейвън тактично мълчеше. Карколо се обърна и загледа жалките остатъци на войската си.

По древното русло, заобикаляйки Маунт Хетрон и пресичайки Високите Скали те се спуснаха в Долината Бенбек. Макар и да се придвижваха бавно, корабът на Базовите не ги бе изпреварил много, той сега кацаше, а дисковете на носа и кърмата ярко се обагряха в различни цветове.

Карколо измърмори уморено:

— Сега и Джоз Бенбек ще си има проблеми. Не се вижда нито една душа. Сигурно всички, и хората, и драконите са в тунелите. — Изкриви уста и произнесе с елеен глас, като пародираше Джоз: — „Ървис Карколо, скъпи мой приятелю, има само един отговор на нападението — копай тунели!“ Аз му отговорих: „Нима аз съм Свещен, че да живея под земята? Копай и рий, Джоз Бенбек, прави каквото искаш, но аз съм старомоден човек — и ще ида под земята, едва когато умра.“

Хейвън повдигна рамене.

— Тунели или не, те все едно ще ги издухат оттам. Ако се наложи ще преорат цялата долина. Достатъчно са хитри.

Хейвън се ухили сардонически.

— И Джоз Бенбек знае няколко хитрости, сами се убедихме в това, за съжаление.

— Нека залови днес десетина Базови — изригна Карколо. — Тогава ще повярвам, че е умен човек.

Той отиде до самия край на пропастта и застана така, че да се види от кораба на Базовите. Хейвън спокойно го наблюдаваше.

— Аха! — каза Карколо. — Погледни там!

— Не! — отвърна Хейвън. — Прекалено уважавам оръжието на Базовите.

— Брей! — изплю се Карколо, но въпреки това се дръпна от края. После няколко минути гледаше долината и като не забеляза нищо особено махна с раздражение с ръка.

— Джоз Бенбек няма да дойде тук при мен, какво да се прави. Ако не се спусна долу, не го открива и не го убия, той ще се спаси.

— Или Базовите ще ви хванат и двамата и ще ви затворят в една и съща кошара — каза Хейвън.

— Брей, да му се не види! — отново се изплю Карколо и се отдалечи още повече от края на пропастта.

ГЛАВА 10

Оптичестката система, която позволяваше на Джоз Бенбек да вижда цялата си долина на дълж и шир, за първи път бе използвана за практически цели. Опитана се да я разработи, но не успя да пригоди старите лещи, затова предложи на Свещените, те да я доставят.

Слепият старец Свещен, който водеше търговията, даде двусмислен отговор — възможността на такъв обект при определени обстоятелства заслужава обсъждане. Минаха три месеца и Джоз почти забрави за намерението. Но веднъж Свещеният в пещерата за търговия се поинтересува, дали Бенбек планира да постави системата за обзор и ако е така, то те са в състояние незабавно да доставят необходимата оптика.

Джоз се съгласи с предложената цена и се върна в Долината Бенбек с четири тежки кошници. Заповяда да прокарат нужните тунели, монтира лещите и откри, че може да разглежда всички ъгълчета на долината.

Сега, когато корабът на Базовите затъмни небето, Джоз седеше в кабинета си и следеше спускането му.

Порталната врата рязко се отвори и вътре влезе Фейд. Лицето и беше бледо, а очите и бляскаха. Когато заговори гласът и трепереше:

— Корабът носи смърт. Дошъл е да вземе нашите души.

Джоз я погледна за миг и отново се обърна към екрана. Корабът се виждаше отлично. Фейд се приближи, хвана го за ръка, обърна го към себе си и се вгледа в лицето му.

— Да избягаме в планините. Не им позволявай да ни хванат така бързо!

— Никой не те спира — равнодушно забеляза Джоз. — Бягай където ти видят очите.

Фейд, без да разбира нищо, го погледна, после се обърна към екрана. Огромният черен кораб се спускаше със зловеща спокойност, дисковете по краищата проблясваха като бисери. Момичето отново погледна Джоз и си облиза устните.

— Ти страхуваш ли се?

Джоз се усмихна

— Какво хубаво има в едно бягство? Следотърсачите им са по-бързи от Убийците и по-яростни от Мегерите. Усещат човек на километри разстояние и ще ни измъкнат от всяко скривалище.

Фейдзатрепера от суеверен ужас и прошепна:

— Нека ме хванат само мъртва, не искам да съм жива в ръцете им...

Джоз неочаквано изруга.

— Виж само, къде кацат? На най-хубавото ни поле с вики!

— И какво от това?

— Какво ли? Нима трябва да престанем да се храним?

Фейд удивена и все така неразбираща го погледна отново в лицето. После бавно застана на колене и започна да изпълнява ритуалите на теургическия култ — постави ръцете си с дланите надолу от двете страни на тялото си, повдигна ги плавно докато не докосна с тях ушите си и едновременно изплези език. Отново и отново изпълняваше тези жестове и гледаше с безмислен поглед някъде в пространството.

* * *

Джоз не и обръщаше никакво внимание, докато Фейд, чието лице се бе превърнало във фантастична маска, не започна тихо да хрипти. Тогава се обърна и запрати в нея куртката си.

— Престани с тези глупости!

Фейд изстена и падна на пода. Устните на Джоз се изкривиха, обхвана го раздразнение, скочи и я изправи на крака.

— Гледай, Базовите не са дяволи, не са ангели на смъртта, те са само бледи Мегери, изходната база за нашите дракони. Сега веднага прекрати това идиотство или ще заповядам на Вайф да те изнесе навън.

— Но защо нищо не правиш? Седиш и гледаш!

— Засега нищо не мога да направя.

Фейд въздъхна дълбоко, разтрепера се и тъпо се взря в екрана.

— Ще се сражаваме ли с тях?

— Разбира се.

— Как ще надвиеш тази чудовищна сила?

— Ние ще направим, каквото можем. Те още не са се срещали с нашите дракони.

Корабът се приземи в полето от пурпур и зеленина близо до входа в клисурата Клибърн. Люковете се раздвижиха, показа се стълбата и се спусна.

— Гледай — каза Джоз. — Сега ще ги видим.

Фейд се взря в странните бледи фигури, които предпазливо се спускаха по стълбата.

— Те изглеждат така странни и някак си изкривени...

— Това са Базовите. От техните яйца се излюпват драконите. По същия начин постъпват и с хората. Ето идват тежковъоръжените войници.

Тежковъоръжените войници по четирима в редица, със строева стъпка, слязоха на земята и се спряха на педесетина метра от кораба. Оформиха се три отряда по двадесет войника — ниски хорски фигури с масивни плещи, дебели вратове и непроницаеми лица. Носеха доспехи от някакъв черен със син отенък метал, а от широките пояси на всеки висяха меч и пистолет. На шлемовете им имаше кръст от остри копия, а ботушите бяха снабдени с ножове.

Сега от отворите се появиха Базовите. Ездитните им животни напомняха с нещо хора, но се движеха на четири крака и гърбовете им се издигаха високо над земята. Главите им бяха дълги и без коси. Базовите ги управляваха с небрежно докосване на шпорите си. Като се оказаха на земята те запрепускаха по полето вики. През това време тежковъоръжените хора спуснаха по стълбата някакъв механизъм с три колела. Муцуната му със сложна форма бе насочена към селището.

— Те никога не са се готвили така грижливо — измърмори Джоз. — Ето, идват и следотърсачите — той ги броеше, — нима само двадесет? Вероятно им е трудно да ги развъждат. При хората поколенията се сменят бавно, а драконите всяка година снасят яйца.

Разузнавачите се разпръснаха на всички страни и стояха на свободни групи. Като същества бяха високи около два метра с изпъкнали черни очи, клонести носове и малки уста, свити сякаш за целувка. От тесните им рамена висяха дълги ръце. Чакайки нещо, те се разхождаха насам накам и оглеждаха долината. Близо до тях, но все

пак встрани се мотаеха оръженосците — хора облечени в дълги свободни халати и зелени и жълти шапки. Те докараха още две машини и веднага започнаха да ги подготвят и насочват.

Неочаквано цялата група замря напрегнато. Тежковъоръжените тръгнаха напред с твърдата си походка, с ръце на пистолетите и мечовете.

— Те чакат — каза Джоз.

Фейд изпусна отчаян стон, отново падна на колене и започна да изпълнява теургичните жестове. Джоз се разгневи и заповяда да изчезва от кабинета, а после отиде до пулта за пряка връзка, чиято конструкция беше разработил сам. Каза по нещо на трима абонати, увери се, че охраната е бдителна и отново се върна при екрана.

По полето вики тежковъоръжените се движеха с твърди и напрегнати лица. По фланговете на строя им оръженосците тикаха триколесните машини, а засега следотърсачите останаха около кораба. В ариегарда се движеха десетината Базови, като в ръцете си носеха оръжия с вид на луковица.

На сто метра от входа на Пътя на Керген, извън боя на мускетите на Бенбек, завоевателите спряха. Един тежковъоръжен изтича при количка на оръженосците, натисна я с рамо и я насочи по-точно. Сега можеше да се разгледа целия механизъм, от който се издаваха две черни кълбета. Той запълзя към селището като огромна мишка, а от черните му кълбета заструиха вълни, действащи на нервната система на хората с излъчване, което би трябвало да ги обезвреди.

Прозвучаха изстрели и облаци дим и прах се вдигнаха над укрытията в скалите. Куршумите удряха до тежковъоръжените или отскачаха от доспехите им. От кораба по скалите удари топлинният лъч. В кабинета си Джоз се усмихна. Облаците дим бяха маскировка, истинските изстрели идваха от други места.

Един тежковъоръжен, тичайки на зиг-заг, подскачаше към входа, над който се бяха притаили двама души. Лъчението ги бе засегнало, те се клатеха, но въпреки това събориха голям камък, който удари нападателя и го повали. Известно време той заразмахва ръце и крака, заобръща се, после успя да се изправи и побягна обратно в долината, но падна отново и остана да лежи като се гърчеше в агония.

Армията на Базовите чакаше, без да прояви видимо вълнение.

Настъпи кратко затишие. После от кораба полетяха невидими вълни и там където докосваха скалите, политаха парчета. Някакъв човек изкочи от укритието си, затича се напред и рухна в пропастта, където срещна смъртта си. Когато уцелиха един от наблюдателните отвори, вълните проникнаха и в кабинета на Джоз. В главата му закънтя болка.

През това време оръженосците настройваха оръжието си. Отначало се раздаде глух взрив, после по въздуха се понесе с оглушителен вой сиво кълбо. Но не беше насочено точно и удари портала на входа и изчезна в голям облак бледожълт цвят. Механизмът пусна още едно кълбо и този път то попадна точно в Пътя на Керген, но там нямаше никой и бомбата не причини особени загуби.

Джоз мрачно чакаше в кабинета си. До сега Базовите правеха само опити и те приличаха на игриви стъпки. Очевидно сега ще послезват по-сериозни действия. Вятърът разпръсна облаците газ и дим и показа, че ситуацията си оставаше същата. Загубите бяха равностойно — един тежковъоръжен срещу един човек на Бенбек.

Корабът нанесе удар с червен огън. Скалите около портала се разтресоха, на всички страни се разлетяха парчета и тежковъоръжените потеглиха напред.

Джоз започна да издава заповеди по телефона. Призова командирите си към предпазливост — ако щурмът пропадне, да се приготвят за газови атаки.

Но тежковъоръжените нахлуха в Пътя на Керген. Кратка заповед на Джоз и тунелите и проходите се изпълниха с дракони — Сините Ужаси, Дяволите и Мегерите.

Нашествениците замръзнаха с отворени челюсти. Не очакваха да срещнат такъв противник. Пътя на Керген загърмя от виковете им. В началото на схватката отстъпиха, но после с отчаяна храброст приеха сражението. Битката се преместваше ту нагоре, ту надолу. Скоро започнаха да проличават определени закономерности. В тесните проходи нито пистолетите на тежковъоръжените, нито окованите в стомана опашки на Дяволите можеха да се използват ефикасно. Мечовете бяха безполезни против костената кожа на драконите, но клещите на Сините Ужаси, кинжалите на Мегерите, брадвите, ноктите и зъбите на Дяволите вършеха кървавата си работа. Един тежковъоръжен и една Мегера бяха приблизително равни по сила,

макар нашественикът, когато успяваше да докопа някой дракон с могъщите си ръце, с лекота да извиваше и чупеше предните им крайници и така да побеждаваше по-често. Но ако две или три Мегери обединяваха усилията си, той загиваше. Докато се отбраняваше от една Мегера, друга му съсичаше краката и прегризваше гърлото.

И така, нашествениците отстъпваха в долината, като оставиха в Пътя на Керген около двадесетина мъртви тела. Хората на Бенбек отново откриха огън, но отново успехът им беше минимален.

Джоз следеше битката от кабинета си и гадаеше какво ще предприемат Базовите сега. Не трябваше да чака много. Тежковъоръжените се прегрупираха и спряха като дишаха тежко, а в същото това време Базовите сновяха напред назад и събираха информация. Раздадоха се нови заповеди.

От черният кораб се понесе нов приток на енергия и удари в скалите над Пътя на Керген и стените на кабинета се разклатиха. Какво ще стане, ако лъча енергия удари в някоя леща? Няма ли да попадне право в него? Джоз се дръпна от екрана. И напусна кабинета си, който отново се разтресе от нов взрив, побягна по коридора, спусна се по стълбата и влетя в една от централните галерии, където царуваше суматоха. Жени с побледнели лица и деца отстъпваха все по-навътре в планините, минаваха край дракони и мъже във военни доспехи, които излизаха от новите тунели. Джоз със задоволство се убеди, че тази суматоха няма нищо общо с паниката и побърза да се присъедини към войниците си в тунела, който водеше на север.

Някога, много отдавна, целият този район на върха в началото на долината се бе разцепил и създал така непроходими джунгли от камъни и скални маси, наречени Канарите на Бенбек. Тук беше входа в новия тунел, където сега Джоз вървеше със своите воители. В долината зад тях гърмяха взривове — черният кораб започна да опустошава Долината Бенбек.

Джоз се укри зад един камък и с ярост наблюдаваше, как от скалите започнаха да летят огромни парчета. После в погледа му се появи изумление — на помощ на войските на Базовите дойде необикновено подкрепление. Той видя осем гиганти, високи колкото двама души, чудовища, с гърди приличащи на бъчви, с яки мускулести ръце, с бледи очи и гривни червеникави коси. Облечени бяха в кафяви и

червени доспехи с черни еполети, а въоръжението им се състоеше от мечове и бластери.

Джоз се замисли. Появата на гигантите не даваше основание да променя основната си стратегия, която всъщност беше доста неясна и интуитивна. Той беше готов да понесе доста загуби, но се надяваше, че загубите на Базовите ще бъдат повече. Но няма те се безпокоят за живота на войниците си? По-малко отколкото него го безпокои живота на драконите му. И ако те опустошат долината, разрушат селището, то как ще им нанесе равностойни загуби? Той погледна през рамото на високите бели скали и се замисли, точно ли бе определил положението на пещерата на Свещените? Сега трябваше да действува! Времето дойде! Направи знак на едно малко момче, негов собствен син, което пое дълбоко въздух, изкочи от скалното си прикритие и побягна по дъното на долината, като непрекъснато променяше посоката си. Само след миг от същото място изкочи майка му, хвана го и върна обратно в скалите.

— Добре направено — каза им Джоз. — Дори много добре!

Внимателно погледна от прикритието си. Базовите напрегнато гледаха в неговата посока.

Мигът продължи прекалено дълго и Джоз трепереше от неопределеността — изглеждаше, че те пренебрегват играта му. Базовите се посъвещаваха и накрая като взеха решение, обтегнаха юздите на своите коне-хора. Те се надигнаха на задните си крака и загалопираха към северния край на долината. Следваха ги следотърсачите, а зад тях с тежката си гърмяща походка тръгнаха и тежковъоръжените. Оръженосците затикаха механизмите си, а в самия тил тромаво пристъпваха осем гиганта.

През полето с вики и боб, през лозята и слънчогледите се носеха конници и тъпчеха всичко около себе си с мрачно задоволство. Базовите благоразумно спряха пред Канарите на Бенбек, докато следотърсачите побягнаха напред, изкачиха се по първите камъните, и като кучета завъртяха насам натам глави, с желание да уловят миризма, вглеждаха се, вслушваха се и бърбореха нещо един на друг.

Тежковъоръжените напредваха бавно и близкото им присъствие ободряваше следотърсачите. Като сметнаха, че повече предпазливост не е нужна, хвърлиха се напред в самото сърце на склите и издадоха истински вопъл на ужас, когато десетина Сини Ужаси се нахвърлиха

на тях. Те заработиха с лъчевите си оръжия, но в суматохата унищожаваха и свои и чужди. Драконите яростно ги разкъсваха на части.

Като виеха за помощ, способните да се движат следотърсачи избягаха много по-стремително от скалите, отколкото бяха нахлули. Само половината от тях стигнаха долината и когато завикаха от радост, че са се спасили, по тях удариха десет Дългороги Убийци, повалиха ги, разкъсаха ги и пронизаха с роговете си.

Тежковъоръжените с прегракнали гневни гласове побягнаха напред, като размахваха мечовете си и стреляха с пистолетите си. Но Убийците вече бяха отстъпили в убежищата зад скалите.

Хората на Бенбек събраха захвърлените лъчеви оръжия и предпазливо се промъкнаха напред като се опитаха да поразят нападателите с техните средства. Но понеже не познаваха техниката, не успяха да фокусират лъчите и Базовите се отърваха с лека уплаха, но въпреки това пришпориха конете си и изчезнаха извън досега на оръжието. Тежковъоръжените стояха пред скалите на тридесет метра и хвърляха ръчни бомби, които убиха двама души и накараха останалите да се оттеглят.

На благоразумно разстояние Базовите оцениха ситуацията. До тях се приближиха оръженосците и докато чакаха заповеди, тихо си приказваха. Извикаха един от тях и нещо му заповядаха. Той свали оръжието си, вдигна високо ръце и тръгна към скалите. Там намери някаква цепнатина и се промъкна през нея.

Рицарите на Бенбек го заведоха при Джоз. Тук случайно се оказаха и няколко Мегери. Оръженосецът спря несигурно, огледа ги всичките и се насочи към драконите. Поклони се ниско и заговори. Мегерите го слушаха без интерес, после един от рицарите му посочи Джоз.

— Драконите не управляват Ерлит — сухо каза Джоз. — Какво трябва да ни предадеш?

Оръженосецът погледна съмнително Мегерите, после се обърна мрачно към човека.

— В тебе ли е властта да решаваш? — той говореше бавно и гласът му бе сух и безцветен, а думите си подбираше с забележимо напрежение.

Джоз повтори късо:

— Какво трябва да ни предадеш?

— Донесох от господарите си обединение.

— Обединение ли? Не те разбирам.

— Обединение на мигновените вектори на назначение. Интерпретация на бъдещето. Те ти предават следното: "Не хаби напразно животи, наши и ваши. Ти си ценен за нас и с теб ще се постъпи в съответствие с твоята ценност. Предай се! Престани с напразното разрушаване на предприятието.

Джоз се намръщи.

— Разрушаване на предприятието ли?

— Това означава твоите гени. Край на посланието. Съветвам те да се съ согласиш. Защо да си хабя кръвта и да те унищожавам? Ела с мен и всичко ще бъде добре.

Джоз рязко се разсмя.

— Ти си един роб. Как можеш да съдиш, кое за мен е доброто?

Оръженосецът примига.

— А имаш ли друг избор? Всички останали следи на неорганизиран живот са изтрити. Пътят на отстъпчивостта е най-добрият. — Той с почит наведе глава в посока на Мегерите. — Ако се съмняваш посъветвай се с твоите Преподобни и те ще ти дадат съвет.

— Тук няма Преподобни. Драконите се сражават за нас. Те са ни другари. И войници. Но аз имам друго предложение. Защо ти и твоите другари не се присъедините към нас? Захвърлете робството и станете свободни хора! Ние ще завладеем кораба и ще тръгнем да търсим старите светове на хората.

Оръженосецът не прояви никакъв интерес към тези думи.

— Светове на хората ли? Но тях вече ги няма. Още няколко такива остатъци съществуват в изолирани райони. Всички вие сте зачеркнати. Нима не предпочиташ да служиш на реда?

— А ти не предпочиташ ли да бъдеш свободен човек?

На лицето на оръженосецът се изписа недоумение.

— Ти не ме разбираш. Ако избереш...

— Слушай ме внимателно. Ти и твоите другари можете да станете стопани сами на себе си и да живеете сред хората.

Оръженосецът се намръщи.

— Кой ще поиска да бъде дивак? Кой ще ни показва Закона, кой ще ни заповядва, кой ще ни контролира?

Джоз с раздражение разпери ръце, но направи последен опит.

— Аз ще правя това, аз поемам отговорността. Върни се и убий Базовите или Преподобните, както ги наричат там. Такава е моята първа заповед.

— Да ги убия ли? — гласът на оръженосецът беше пълен с ужас.

— Убий ги! — Джоз му приказваше като на дете. — Тогава ние, хората, ще завземем кораба. Ще намерим светове, където хората са могъщи.

— Няма такива светове.

— Трябва да има! Някога хората са населявали всички звезди по небето.

— Вече не е така.

— А Едем?

— Нищо не зная за него.

Джоз стисна юмруци.

— Ще се присъединиш ли към нас?

— Би било безмислено — отвърна вежливо оръженосецът. — Да вървим, вие слагате оръжието си и се подчинявате на реда. — Той отново със съмнение погледна Мегерите. — Твоите Преподобни ще получат съответстващото им отношение. За това не се безпокой.

— Ти глупак ли си? Тези „Преподобни“ са също така роби като тебе. Ние ги развъждаме да ни служат, както те ви развъждат. Събери мъжеството си и признай собственото си израждане!

Оръженосецът се намръщи.

— Ти приказваш с термини, които не разбирам напълно. Не се ли предаваш?

Оръженосецът се поклони, обърна се кръгом и изчезна в скалите. Джоз тръгна след него и погледна към долината.

Пратеникът докладваше на Базовите, които слушаха с характерния си отвлечен вид. После дадоха някаква заповед и тежковъоръжените се разгърнаха във верига и затичаха към скалите. Зад гърба им се мъкнеха гигантите със заредени бластери и няколко оцелели следотърсачи. Последните първи стигнаха скалите и много предпазливо ги изкачиха като очакваха засада, но нищо не откриха и дадоха сигнал. Още по-предпазливо тежковъоръжените навлязоха в скалите, при което трябваше да развалят строя си. Минаха десат, после

двадесет... петдесет... сто крачки... Ободрени разузнавачите наскачаха от скалите и веднага върху тай се нахвърлиха Мегерите.

С викове и проклятие следотърсачите се закатериха обратно, но сега преследвани от драконите. Тежковъоръжените леко отстъпиха и започнаха да стрелят — две Мегери бяха уцелени под мишниците, най-уязвимото им място. Те с труд се изтеглиха зад скалите. Останалите с рев се нахвърлиха на веригата нашественици. Раздаде се рев, вой, стонове и викове от болка. Намесиха се гигантите. Те хващаха Мегерите и като им късаха с лекота главите, ги хвърляха по камъните. Оцелелите дракони трябваше да се изтеглят.

Нови редици тежковъоръжени тръгнаха напред, а над тях следотърсачите извършваха разузнаване, този път много внимателно. Те се спряха и извикаха някакво предупреждение, настъпващите спряха и нервно се разприказваха като размахваха пистолетите си. Горе следотърсачите побягнаха назад и между скалите се появи десетина Дяволи и Сините Ужаси. Започна се безпорядъчва стрелба и въздухът се напълни с изгоряла костена кожа. Драконите се сблъскаха с хората. И кинжалите, и боздуганите, и дори мечовете се оказаха безполезни в настъпилата блъсканица и теснотия. Гигантите напредваха и на свой ред бяха атакувани от Дяволите. Те бяха така изненадани, че идиотските им усмивки изчезнаха от лицата им. Опитаха се да избягват стоманените опашки, но сред скалите дори Дяволите нямаха преимущество и тежкото им оръжие удряше по-често стените, отколкото телата на враговете.

Над скалите се показва още една колона дракони Сини Ужаси. Хвърлиха се надолу, право върху главите на гигантите, като ги разкъсваха на части със зъби и нокти. А обзетите от ярост гиганти ги хващаха, удряха в земята, тъпчеха, а тежковъоръжените ги изгаряха с пистолетите си.

Неочаквано, без видима причина, настъпи затишие. Десет секунди, петнадесет — ни звук, освен стонове на ранените дракони и хора. Някаква заплаха надвисна от въздуха и... появи се Джагерите, които тромаво изпъзляваха от тунелите. За миг и гигантите и новопоявилите се дракони се гледаха очи в очи. Гигантите посегнаха за бластерите си, но отново ги връхлетяха Сините Ужаси. А Джагерите бързо се придвижваха напред. Предните им крайници хващаха ръцете на гигантите, изсвистяваха боздугани, а доспехите на хора и дракони

гърмяха от сблъскванията. Без да обръщат внимание на болките, ударите и раните хората и драконите отново и отново се хвърляха в бой.

Схватката стана по-тиха, хъркания и стонове смениха ревовете и скоро осемте Джагери, превъзхождащи по маса и естествено въоръжение противниците си, надвиха осемте гиганти.

А през това време тежковъоръжените се събраха заедно и като се строиха опрели гръб у гръб, заизстрелваха топлинните си лъчи по драконите, които ги преследваха по петите и накрая ги изтласкаха извън скалите в долината. В този миг в средата на отстъпващата тълпа връхлетяха Дяволите, а по фланговете — Дългорогите Убийци и Крачещите Убийци. В пристъп на войнствено ликуване няколко души възседнали Паяците и въоръжени с бластерите на загиналите гиганти нападнаха Базовите и оръженосците им, които продължаваха да чакат до своите механизми с по три колела. Без особен срам Базовите обърнаха хората-коне и забързаха към кораба. В този миг оръженосците задейсуваха механизмите и пуснаха вълна енергия. Падна първия човек, после втория, и трети ги последна — но останалите се оказаха сред оръженосците, които бяха разкъсани на парчета, включително и този, който бе парламенъор.

Няколко души с викове се впуснаха след Базовите, но хората-коне, които се движеха като огромни мишки бягаха така бързо, както и Паяците. От скалите се чу сигнал на рог и хората се обърнаха. Цялата армия на Бенбек бързо се скри в скалите.

Тежковъоръжените направиха няколко крачки да ги преследват, но почти веднага се спряха изтощени. Бяха оцелели само една трета. Гигантите бяха напълно избити, а също и почти всички следотърсачи.

Войската на Бенбек се скри точно на време. Корабът заизстрелва множество снаряди, които дробяха на парчета скалите, по местата където преди малко се намираха хора и дракони.

* * *

От полираните от вятъра скали над Долината Бенбек Ървис Карколо и Баста Хейвън наблюдаваха битката. Канарите скриваха голяма част от полесражението и до тях често се донасяше само викове

и дрънкането на оръжието, но така слабо сякаш бръмчаха насекоми. Понякога проблясваше бронята на дракон или бягащ човек, забелязваше се движение, но едва когато разбитите сили на Базовите не се появиха извън завесата на скалите, общия ход на ставащото не им беше ясен. Карколо направо се същиса и диво разтърси глава

— Ама че дявол е този Бенбек! Той ги накара да отстъпват, като им унищожи най-добрите войници!

— Изглежда — каза Хейвън, — драконите въоръжени с мечове стоманени топки и острите си зъби са по-ефикасни от хората с пистолети и топлинни лъчи, поне в тясно пространство.

Карколо изсумтя.

— В подобни обстоятелства и аз бих го сторил не по зле.

Той сърдито изгледа събеседника си.

— Съгласен ли си?

— Разбира се, нима може някой да се съмнява.

— Естествено — продължи Карколо, — аз нямам неговото преимущество — подготовката. Мен Базовите ме нападнаха неочаквано, а Джоз Бенбек се е подготвил. — Той отново погледна Долината Бенбек, където кораба на Базовите разстрелваше канарите. — Те май искат да разбият скалите? В такъв случай Джоз Бенбек няма накъде да отстъпва. Стратегията им е ясна. А ето, очаквах го — резервите им влизат в бой!

Още тридесет тежковъоръжени напускаха кораба и се строяваха в боен ред. Карколо удари юмрук в дланта си.

— Баста Хейвън, слушай сега внимателно! В наша власт е да извършим велик подвиг! Гледай там, където клисурата Клибърн излиза в долината, точно до кораба на Базовите.

— Твоите претенции за слава ще ни струват живота.

Карколо се разсмя.

— Хей, Хейвън, колко пъти може да умре един човек? И какво по-хубаво от гибел в славна битка?

Баста Хейвън се обърна и огледа остатъците от армията на Щастливата Долина.

— Можем да се покрием със слава и като накажем няколко Свещени. Няма никаква необходимост да нападаме кораба на Базовите.

— Въпреки това — каза Карколо, — ще го направим. Тръгвам напред, ти ще построиш войската и ще вървиш след мен. Ще се

срещнем при изхода на клисурата Клибърн, в западния край на долината!

ГЛАВА 11

Като тропаше с крака и сипеше проклетия Карколо чакаше до изхода на клисурата. Една след друга през въображението му пробягваха картини на нещастни случайности. Базовите можеха да отстъпят пред съпротивата на защитниците на долината и да отлетят. Джоз Бенбек можеше да атакува открито и да спаси селцето Бенбек от разрушаване. Хейвън да не се справи с деморализираните хора и своенравните дракони на Щастливата Долина. Всяко едно от тези произшествия заплашваше мечтите за слава на Карколо и би могло да доведе до смъртта му. Той кръстосваше напред назад по неравния гранит и през десетина секунди поглеждаше Долината Бенбек, обръщаше се, оглеждаше хоризонта и напразно търсеше да види тъмните силуети на драконите и хората си.

До кораба на Базовите чакаха два отряда тежковъоръжени — същите, които оцеляха в първото сражение и резервите. Те, разпръснати на мълчаливи групи, следяха бавното и методично разрушаване на Селището Бенбек. Едни след други канарите и кулите, които населяваше народът Бенбек, се разлитаха на късчета. Грохотът на силните взривове се съпровождаше с дъжд на разбити скали, който се изсипваше навсякъде по долината.

Мина половин час. Карколо мрачно седеше на скалата.

Неочаквано се раздаде звън на оръжие и тропот на копита. Карколо скочи на крака. На фона на небето прииждаха жалките остатъци на армията му: измъчените хора, сърдитите и раздразнени Мегери, оцелелите Дяволи, Сини Ужаси и Убийци.

Ръцете на Карколо се отпуснаха. Какво може да направи с такива нищожни сили? Той пое дълбоко въздух. Да приложи хитрост? Само да не се предава! Нали успя да уговори и най-упоритите си хора. Като излезе напред, той завика:

— Хора и дракони! Сега ние изпитахме мъката на поражението, но денят още не е завършил. Дойде време за настъпление! Ние ще отмъстим и на Базовите и на Бенбек!

Той огледа лицата на хората си и се надяваше да види поне някакъв ентузиазъм, но лицата им нищо не изразяваха, стояха навъсени и мрачно си шептяха помежду си.

— Хора и дракони! — изрева Карколо. — Вие ме питате, как да извършим този подвиг? Отговарям ви — следвайте ме! сражавайте се там, където и аз се сражавам! Какво значи смъртта за нас, щом домовете ни са разрушени?!

Отново огледа войската си и отново видя само равнодушие и апатия. Като се бореше с обхващащото го раздражение Карколо се обърна.

— Напред! — изръмжа кратко през рамото си и възседна Паяка си. Подкара го надолу по клисурата Клибърн.

* * *

Корабът на Базовите разрушаваше Канарите и Селището Бенбек с еднаква ярост. От наблюдателният пункт на западния край на долината Джоз гледаше как излитат във въздуха познатите му проходи един след друг. Тунелите и залите, така внимателно изсечени в скалите, украсени и оборудвани от много поколения, бяха разкрити, разрушени и превърнати на прах. Сега мишена стана самият връх, в който се намираха личните апартаменти на Джоз — кабинета му, работилницата и реликвариума на Бенбек.

Джоз напразно стискаше и разпушаше юмруците си в безсилна ярост. Целта на Базовите беше ясна. Канеха се напълно да разрушат Долината Бенбек и така да унищожат хората на Ерлит. И какво можеше да им попречи? Джоз огледа за пореден път канарите. Повърхността им беше разбита и се виждаха древните им скални основи. Къде е всъщност входа към голямата зала на Свещените? Изглежда неговите хипотези не се подвърждаваха. След час пълното унищожаване на Долината Бенбек ще завърши. Джоз се стараше да подави болезненото чувство на раздражителността. Как да спре това унищожение? Той се застави да мисли и разсъждава. Ясно е, че нападение на откритото пространство на долината е равносилно на самоубийство. Но зад черния кораб се откриваше клисура, подобна на тази в която сега седеше, клисурата Клибърн. Входа в кораба беше

широко отворен. До корпуса му се тълпяха тежковъоръжените. Джоз поклати глава. Невероятно е Базовите да не са предвидили такава опасност. Или в своето високомерие не биха повярвали във възможността на такава безразсъдна постъпка?

Поредният залп разцепи върха и отломките му навеки погребяха апартаментите на Джоз. Той скочи на крака и повика най-близкия собственик на драконите.

— Събери Убийците, тридесет Мегери, двадесет Сини Ужаси, десет Дявола и всички конници. Ние ще се изкачим на Хребета Бенбек и като се спуснем по клисурата Клибърн, ще атакуваме кораба.

Собственикът на драконите се отдалечи. Джоз потъна в мрачни размишления. Ако Базовите са искали да му направят клопка, то те почти успяха.

Върна се собственикът на драконите.

— Войската е събрана.

— Ние тръгваме.

Надолу по клисурата като буен поток потекоха хора и дракони. Като завиха на юг, те се оказаха у входа на клисурата. Рицарят, който бе в челото на колоната даде сигнал за тревога. Когато Джоз се приближи, той му показва следите по дъното на Клибърн. Съвсем наскоро хора и дракони бяха преминавали оттук.

Джоз разгледа следите.

— Вървяли са надолу по клисурата.

— Така е.

Джоз изпрати напред отряд, който да разузнае положението.

— Ървис Карколо с хората си и драконите е нападнал Базовите — докладва след малко командирът на отряда.

Джоз пришпори Паяка си и тръгна напред по тесния проход като армията му го следваше.

Когато стигнаха изхода на клисурата, чува шума на битката. Щом излязоха в долината Джоз видя отчаяна сеч — драконите и тежковъоръжените се бяха вцепкали на смърт. Къде е всъщност Карколо? Джоз погледна към отворения люк в кораба — там ли е? Капан? Или той е стигнал сам до решението да завземе кораба, както и Джоз? А как ще се спави с тежковъоръжените? Нима Базовите ще принесат в жертва четиридесет воители и така да заловят шепата хора?

Във висша степен е неразумно. Джоз се изправи на седлото и даде заповед за атака.

Тежковъоръжените бяха обречени. Драконите съскаха и ги правеха на парчета. Битката още не беше затихнала, когато Джоз, драконите и хората му бяха вече по стълбата към входа. Вътре в кораба се разнасяха бумтежът на машините и човешките вопли на дива ярост и страх.

Огромният корпус надвисна над Джоз и той неуверено погледна вътре. Зад него хората му тихо си приказваха нещо. Джоз се запита: „Храбър ли съм като Карколо? И какво е това храброст? Та аз се боя! Не смея да вляза, но не мога и да остана вън?“ Като захвърли съмненията, той тръгна напред, а след него поеха и хората и драконите му.

Вътре в кораба разбра, че Карколо не е постигнал успех — оръдията на кораба както и преди стреляха и стреляха. Още един залп по скалите и последвалото срутване откри това, което до сега беше скрито — началото на тунела.

Първото помещение се оказа нещо като своеобразно антре. Вътрешната врата се оказа затворена. Джоз се плъзна напред и погледна през някакъв правоъгълен отвор. Ървис Карколо и рицарите му се бяха струпали до противоположната стена и около тях двадесетина тежковъоръжени стесняваха обрача. Група Базовите стоеше настрани в една ниша и наблюдаваше спокойно ставащото.

Карколо и хората му още не бяха напълно победени — Джоз видя как самият Карколо се хвърли напред, но вълна от енергия го наказва като го отхвърли назад и залепи към стената.

Един от Базовите забеляза Джоз и размаха предните си крайници. Загърмя сигнал за тревога и външната врата се затвори. Капан ли бе? Джоз направи знак на четирима от хората си. Те изтичаха напред и насочиха пленените бластери. Джоз махна с ръка. Силна миризма изпълни помещението. Но вратата трудно поддаваше.

— Още веднъж! — Бластерите изгракаха и вътрешната врата изчезна. В образувания пролом нахлуха оръженосците, които често стреляха с оръжията си. Пурпурните вълни енергия връхлетяха хората на Джоз. Те се развикаха, гърчеха се, обхващаше ги слабост и падаха на пода с изтръпнали немощни ръце и изкривени лица. В този миг напред се втурнаха Мегерите. С рев лавината им измете от пътя си

противника и нахлу в съседното помещение. Пред нишата с Базовите драконите спряха като че ли в някакво изумление. Хората до стената замряха, дори Карколо гледаше като омагьосан. На Базовите се противопоставяше потомството им.

Мегерите злоещо тръгнаха напред. Базовите с ужас размахаха предните си крайници. А драконите нахлуха в нишата и нададоха ужасния си рев. Джоз не издържа гледката и отвърна поглед. Касапницата бързо свърши и в нишата настана пълна тишина. Джоз се обърна към Ървис Карколо, който го гледаше онемал от болка и гняв, разочарование и умора.

Накрая надмогна себе си и направи заплашителен и яростен жест.

— Изчезвай! — изхърка той. — Аз завладях кораба! Ако не искаш да се удавиш в кръвта си, остави моята плячка на мира!

Джоз само презрително подсвирна и обърна гръб на Карколо, но той с проклетия се хвърли напред. Баста Хейвън го хвана за плещите и дръхна назад. Карколо се дърпаше яростно, но помощникът му шепнеше нещо в ухото и той се успокои.

През това време Джоз разглеждаше помещението. Стените бяха сиви, подът — покрит с еластичен черен материал. Източник на светлина не се виждаше, но отвсякъде бликаше светлина — дори и от самите стени. Въздухът беше прохладен и имаше остър и неприятен мириз. Джоз се разкашля и в главата му зашумя... Насочи непослушните си крака към изхода и заповяда на войската си:

— По-бързо навън, те искат да ни отровят!

С мъка се добра до стълбата и глътна свеж въздух. Хората му и Мегерите го последваха, а накрая вървеше Карколо със свитата си. Под корпуса на огромния кораб спряха, дишаха тежко, а очите им сълзяха и краката им се подгъваха.

Над тях, като не им обръщаха внимание или просто бяха забравили за присъствието им, оръдията на кораба дадоха поредния си залп. Върхът в който се намираха апартаментите на Джоз напълно се срути. Сега скалите представляваха купчини раздробена каменна маса, издигаща се около тъмна дупка. А в нея Джоз забеляза някакво съоръжение, блестящ предмет, който... Но вниманието му бе привлечено от злоещи звуци зад гърба му. От втория люк на кораба изтичаха тежковъоръжени — три отряда по двадесет души,

съпровождани от оръженосци с четирите познати вече механизми на три колела.

Джоз се огледа с отчаяние. Погледна войската си — тя не беше в състояние нито да напада, нито да се отбранява. Единствената възможност бе бягството.

— Отивайте в клисурата Клибърн! — заповяда Джоз.

Като се блъскаха един друг и поклащаха на непослушните си крака, остатъците на двете армии започнаха да отстъпват под прикритието на корпуса на кораба. Тежковъоръжените ги преследваха, но без особено да бързат.

Заобиколиха кораба и внезапно спряха — входът в клисурата бе затворен от четвърти отряд тежковъоръжени, оръженосците им и механизмите.

Джоз погледна наляво и надясно, нагоре и надолу по долината. Накъде да бягат? Къде са спасителните канари? Те повече не съществуваха. Вниманието му бе привлечено от бавно но мощно движение в дупката, която преди беше скривана от скалите. Напред се подаде черен предмет. От него излетя млечнобял лъч и докосна диска на края на кораба. Вътре в корпуса се раздаде грохот на разрушаващи се машини. И двата диска на кораба престанаха да светят; превърнаха се в нещо сиво и мътно. Корабът беше мъртав и масата му, внезапно останала без подпори, тежко бухна на земята.

Тежковъоръжените с ужас гледаха кораба, но оръженосците ги спряха. Те хванаха механизмите си и ги насочиха към дупката в скалите. Там яростно се движеха голи фигури, някакви огромни устройства, избухваше светлина и накрая се показва отново белия лъч. Оръженосците, механизмите им и една трета от тежковъоръжените изчезнаха в пламъци. Оцелелите се спряха и побягнаха към кораба.

До входа на клисурата Клибърн един оръженосец се бе навел над механизма си и се готвеше да го задействува. В дупката с удвоена енергия се замятаха голите тела на Свещените. Отново бликна лъча, но този път беше насочен неточно и само възпламени и стопи скалите на стотина метра от противника. В същия миг оръженосецът изстреля вълната си оранжево-зелен пламък. И почти веднага дупката се запълни с огромен облак дим и каменна пепел. Скали, тела, парчетии стъкла и метал се разлетяха на всички страни. Грохотът на взрива

премина през цялата долина. Оръжието на Свещените бе разрушено и превърнато в купчина никому ненужни изкорубени отломки.

Джоз дълбоко пое въздух и с усилие на волята преодоля влиянието на наркотичния газ. веднага даде заповед на драконите си:

— Нападайте и убивайте!

Драконите сякаш само това чакаха — понесоха се така стремително напред, че тежковъоръжените не успяха да се хванат да оръжието си. Последният оръженосец бе пронизан от рог на Убиец и долината бе очистена от завоевателите.

Джоз отново се изкачи по стълбата и през помещението приличащо на антре влезе във вътрешните части на кораба, които вече не бяха осветени. Бластерите лежах на местата, където хората ги бяха захвърлили.

Три затворени входа водеха във вътрешността на кораба и трите бързо бяха прогорени с бластерите. След първият се виждаше вита стълба, през втория — огромна зала с наредени на етажи празни легла, а третата — подобна зала, но със заети легла. Бледи лица гледаха влезлите. В централния проход се тълпяха жени в сиви рокли. Тървис Карколо тръгна напред.

— Навън! — завика той. — Вие сте свободни! Бързо навън, докато е още възможно.

В дълбините на кораба слаба съпротива оказаха само няколко оръженосци и двадесетина механици — слаби ниски на ръст хора с резки черти на лицата и тъмни коси. Но оцелелите Базови, шестнадесет на брой, побързаха да се предадат и заедно с всички бяха изведени от кораба в качеството си на пленници.

ГЛАВА 12

Спокойствие изпълни долината и навсякъде се възцари пълна тишина. Хората и драконите лежаха на изпотъпканите поля, а пленниците инстинктивно и безпорядъчно се тълпяха край кораба. Понякога тишината се нарушаваше от трясъка на изстиващия метал вътре в корпуса, звуците на падащи камъни от разбитите канари и тихите гласове на освободените хора на Щастливата Долина, седящи на групички встрани от воините.

Само Ървис Карколо не почиваше. Стоеше прав с гръб към Джоз и стискаше дръжката на меча си. Гледаше небето, където Скен като пламтящ атом висеше над западните канари. После се обърна и разгледа разрушената дупка в северния край на долината, запълнена с изкорубените остатъци на оръжието на Свещените. Хвърли бърз поглед на Джоз и започна да ходи между групичките хора на Щастливата Долина, да прави резки движения и жестове без определено значение, да се спира и да въодушевява поданиците си.

Но това не му се удаде и скоро се върна обратно, пресече полето и се запъти към Джоз Бенбек, който разперил широко ръце лежеше на земята, Карколо го изгледа.

— Е, — каза той гордо, — битката свърши и корабът е заловен.

Джоз се изправи на лакти.

— Така е.

— Нека още сега избегнем недоразуменията — каза Карколо. — Корабът и съдържанието му са мои. Древният закон дава плячката на този, който пръв е нападнал. Затова имам претенции.

Джоз го изгледа удивено.

— По закон още по-древен, аз имам над него правото.

— Опровергавам това твърдение — горещо изрече Карколо. — Който...

Джоз вдигна предупреждаващо ръка.

— Замълчи, Карколо! Ти си жив само, защото съм изморен от кръв и ярост. Не изпитвай напразно търпението ми.

Карколо се обърна и от злоба се хвана за оръжието. Огледа долината и отново се върна при Джоз.

— Ето идват Свещените, които всъщност разрушиха кораба. Напомням ти за моето предложение, което би могло да предотврати нови разрушения и убийства.

Джоз се усмихна.

— Ти направи това предложение преди два дни. Освен това Свещените нямат оръжие.

Карколо изгледа така Джоз, сякаш той бе полудял.

— Как тогава разрушиха кораба?

Джоз повдигна рамена.

— Мога само да гадая. Мисля, че те са направили космически кораб. А мощта на един от двигателите му са насочили против кораба на Базовите.

Карколо от удивление отвори устата си.

— Защо на Свещените им е потрябвал собствен космически кораб?

— Ето, идва Деми. Защо не го попиташ него?

— Така и ще направя — гордо каза Карколо.

Деми съпровождан от свита млади Свещени се приближаваше. Джоз се изправи на едно коляно и започна да го гледа. Старецът се насочи към стълбата, като изглежда се канеше да влезе вътре. Джоз скочи на крака, изтича и като прегради пътя му, вежливо запита:

— Какво искаш, Деми?

— Искам да вляза в кораба.

— Защо? питам, разбира се, просто от любопитство.

Деми известно време го гледаше, а лицето му беше застинало и очите напрегнати. Накрая отговори с тих хрипкав глас без никаква интонация:

— Искам да проверя, може ли да се възстанови кораба.

Джоз се замисли, после заговори с вежлив и разсъдителен тон:

— Тези сведения ще ти бъдат неинтересни. Кажи по-добре, ще поискат ли Свещените да ми се подчинят напълно?

— Ние не се подчиняваме на никого.

— В такъв случай аз не ще мога да ви взема с нас, когато излетим.

Деми се обърна. За миг сякаш щеше да падне. Очите му се спряха на ямата в края на долината. Той отново заговори, но вече не с равния глас на Свещен, а с печален и яростен:

— Ти си виновен, ти ни принуди да действваме, ти ни вълече в насилието и ни застави да се откажем от посвещението.

Джоз кимна със слаба и мрачна усмивка.

— Аз знаех, че входът в пещерата се намира под канарите. Досещах се, че строите космически кораб. Надявах се, че ще се защитавате от Базовите и така ще послужите и на моите цели. Съгласен съм с обвиненията ти, използвах ви като оръжие да спася себе си и хората си. Нима не съм бил прав?

— Прав или не — кой може да съди. Ти сведе на нула усилията ни от осемстотин години насам. Ти разруши повече, отколкото можем да възстановим.

— Аз нищо не съм разрушавал, Деми. Базовите разрушиха вашия кораб. Ако се бяхте обединили с нас за защитата на Долината Бенбек, това нямаше да се случи. Вие избрахте неутралитета, вие смятахте, че нашата болка и печал не ви засягат. Но вие сбъркахте.

— Въпреки това резултатите от работата на осемстотин години се превърнаха в прах.

Джоз невинно запита:

— А защо ви е космически кораб? Къде смятахте да се отправите?

Очите на Деми заискряха като яркия пламък на Скен.

— Когато расата на хората изчезне, ние се оказваме начело. Ще тръгнем по космоса и отново ще заселваме старите светове — така ще поставим началото на новата история на вселената. Миналото ще изчезне от паметта, сякаш никога не го е имало. Ако Базовите ви бяха унищожили, какво ни засягаше това? Ние чакахме само смъртта на последния човек.

— Смятате ли се за хора?

— Ти добре знаеш, че ние сме свръхчовеци.

Някой до тях рязко се разсмя. Джоз обърна глава и видя Ървис Карколо.

— Свръхчовеци!? — възкликна той. — Според мен сте просто голи просяци, живеещи в пещерите. С какво можете да докажете превъзходството си?

Устата на Деми трепна, а чертите на лицето му се заостриха.

— Ние си имаме нашите тандове. Те са знанието ни. Имаме нашата сила.

Карколо се обърна и продължи дрезгаво да се смее.

Джоз каза с тих глас:

— Чувствам към вас повече жал, отколкото вие сте изпитвали към нас.

Карколо се обърна.

— А откъде знаете как се строят космически кораби? Или и до това си стигнали с ума си? Или просто сте използвали знанията на хората, живели преди вас в древните времена, а?

— Ние сме свръхчовеци — каза Деми. — Ние знаем всичко, което някога са говорили, мислили и изобретявали хората. Ние сме първите и последните; когато обикновените хора изчезнат, ние ще усвоим космоса, чисти и свежи като дъжда.

— Но хората не са изчезнали и никога няма да изчезнат — каза Джоз. — Развитието е спряло, но нима вселената не е голяма? Някъде има светове с хора. С помощта на Базовите и механиците аз ще възстановя кораба и ще тръгна да ги търся.

— Ти ще търсиш напразно — каза Деми.

— Тези светове не съществуват ли?

— Империята на хората се е разпаднала и сега съществуват само няколко отделни и незначителни групички.

— А Едем, старият Едем?

— Легенда, мит, нищо повече.

— А кристалното ми кълбо какво е?

— Играчка.

— Ти сигурен ли си? — запита Джоз и започна да се безпокои.

— Нима не съм ти казал вече, че знаем цялата история. Ние като съзерцаваме нашите тандове, сме в състояние да проникнем дълбоко в миналото, докато спомените не станат смътни и мъгливи, но никъде не сме срещали и дума за планетата Едем.

Джоз упорито тръсна глава.

— Трябва да е съществувал свят, откъдето произлиза човечеството. Както и да са го наричали там — дали Земя, дали Тера или Едем, но някъде съществува.

Деми поиска да каже нещо, но налицето му се появи нерешителност.

— Може и да си прав — каза Джоз, — и ние да сме последните хора. Но това аз трябва да проверя.

— Аз ще дойда с тебе — каза Карколо.

— Ти трябва да си щастлив, ако утре си още жив — забеляза Джоз.

Карколо се дръпна назад.

— Не отхвърляй така безумно претенциите ми за кораба.

Джоз се опита нещо да каже, но не намери думи. Какво да прави с непокорния Карколо? Той не намираше в себе си сили да направи това, което трябваше да направи. Бавеше се.

— Сега ти знаеш нашите планове — каза той на Деми. — Ако не се бъркаш в работите ми, аз няма да ти преча.

Деми бавно отстъпи.

— Действуй. Ние сме пасивна раса и се отказваме от незабавни действия. Може би това да ни е най-голямата грешка. Но ти действуй и търси забравените си светове. Ти просто ще загинеш някъде сред звездите. Ние ще чакаме, както сме чакали винаги.

Той се обърна и отдалечи със свитата си от четири млади Свещени, които по време на разговора не пророниха нито дума.

— А ако Базовите се върнат? — викна подире им Джоз. — Вие ще се биете ли заедно с нас? Или ще бъдете против нас?

Деми не отвърна, вървеше на север и дългите му бели коси помръдваха по рамената му. Джоз го изгледа, после се обърна към опустошената долина, с удивление поклати глава и отново се захвана да разглежда огромния черен кораб. Скен докосна западните скали, светлината рязко помръкна и премина лек студ. Карколо дойде отново при него.

— Довечера събирам хората си и утре си отивам в къщи. Но ти предлагам двамата заедно да разгледаме кораба.

Джоз въздъхна дълбоко. Защо му е така трудно? Карколо го бе нападнал два пъти и ако запази положението си, ще го направи и трети път. Той се застави веднага да действуй. Дългът пред него самият, пред народа му, пред великата цел е ясен. Извика рицарите си, които държаха готови пленените топлинни оръжия и когато се приближиха им заповяда:

— Заведете Карколо в клисурата Клибърн и го убийте. Направете го веднага.

Сипещият протести Карколо бе отведен. Джоз се обърна с тежко сърце, видя Баста Хейвън и каза:

— Смятам те за разумен човек.

— Аз също.

— Назначавам те за глава на Щастливата Долина. Заведи там хората си преди да настъпи нощта.

Баста Хейвън се върна при хората си. Те се разшаваха и скоро напуснаха Долината Бенбек.

Джоз пресече долината и отиде при купищата отломки, които преграждаха Пътя на Керген. Гняв го обхвана, когато гледаше разрушенията и за миг се разколеба. Не трябва ли първо да полети на Керолайн и да отмъсти на Базовите? Той спря пред върха, където се намираха апартаментите му. По някакъв каприз на съдбата изпод натрошения камък се виждаше парче от кристалния глобус.

Като притегли парчето на дланта си, Джоз погледна небето, където мигаше червеното око на Керолайн и се постара да приведе в порядък мислите си.

От дълбоките тунели се появиха хората на Бенбек. Приблужи се и Фейд.

— Какви ужасни събития и каква велика победа!

Джоз хвърли парчето кристал обратно в купчината камъни.

— Чувствам същото. И къде ще завърши това, никой не знае, а най-малкото аз.

ХАРЛАН ЕЛИСЪН НЯМАМ УСТА, ЧЕ ДА ВИКАМ

Безжизненото тяло на Хористър висеше с главата надолу високо над нас под самия таван на компютърната зала. Не помръдваше, независимо от лекия, но пронизващ вятър, който вечно духаше от главната пещера. Бялото като тебешир тяло, завързано към полюлея за глезена на левия крак, отдавна бе останало без кръв, която изглежда бе изтекла до капчица през правилния разрез, който разсичаше гърлото от едното до другото ухо. Но на огледалния метален под не се виждаше нищо.

Когато към нас се присъедини Хористър и като погледна нагоре се видя, ние вече се досещахме (но беше така късно), че ЯМ отново ни прави на глупаци и се забавлява. Поредното му развлечение... На трима от нас ни се обърнаха червата, така бързо, че едва успяхме да се обърнем един от друг, подчинявайки се на древния рефлекс, както и на повдигането, което го е породило.

Хористър направо побеля, сякаш бе срещнал магически символ, който предвещава гибелта му.

— О, Господи! — измърмори той и тръгна нанякъде.

Ние го последвахме и открихме седнал с опрян гръб до една от цъкащите компютърни секции. Лицето си бе закрил с длани. Хелън коленичи до него и го погали по косата. Той не помръдна, но гласът му под притиснатите ръце се донесе напълно ясно и отчетливо.

— Защо той просто не ни убие и с това да се успокои? Не знам, още колко ще издържа.

Ние си мислехме за същото.

Минаваше сто и деветата година от живота ни в компютъра.

Нимдок (името му бе наложено от компютъра, ЯМ-ът обичаше да се развлича със странни словосъчетания) бе започнал да получава халюцинации: присънваха му се консерви в ледени пещери. Аз и Хористър се отнасяхме към това скептично.

— Глупости — казах аз. — Помните ли онзи трижди проклет слон, който ни бе внушен? Бени едва не полудя. Когато намерим консервите, те ще се окажат негодни за поглъщане. Или ще се случи нещо. Най-добре е да забравим за тях. Ако просто останем тук, той скоро сам ще трябва да ни намери храна, иначе скоро ще пукнем.

Бени повдигна плещи. Бяхме яли за последен път преди три дни. И то личинки. Тлъсти и плъзгави личинки.

Но Нимдок не притежаваше предишната си увереност. Знаеше, че имаме шансове, но достатъчно малки. По-зле оттук вече не можеше да стане. И да стане студено, е все едно. И горещината, и студът, и потопа, и кипящата лава и облаците скакалци — е все едно. Машината мастурбира, прави си гаргара с нас и ние трябва да ѝ се подчиним или да умрем.

За всички ни реши Хелън:

— Трябва нещо да хапна, Тед. Добре ще ми дойдат праскови или круши. Моля те, Тед, нека опитаме.

Отстъпих лесно. За какъв дявол да споря? Хелън ме гледа с благодарност. Нали беше ходила два пъти с мен извън реда. Но и това беше без особено значение. Когато го правехме машината винаги шумно и силно се смееше над, под, зад, пред и около нас. Хелън всъщност никога не изпитва оргазъм, така че бива ли да се безпокоя?

Отправихме се в четвъртък. (Машината винаги ни държи в курса на календара. Да знае времето и е необходимо на нея, а не на нас). Та значи, четвъртък сме? Благодаря за информацията, ЯМ.

Нимдок и Хористър се хванаха за ръце във вид на столче и накараха Хелън да седне. Понесоха я. Бени и аз — единият вървеше напред, другият — отзад. Правехме така за всеки случай: ако изведнъж някой умре от нас, то Хелън, поне ще остане жива. По дяволите! И какво като остане? Има ли някакво значение?

Хладилните пещери се намираха на стотина мили от нас и на втория ден, когато се проснахме да лежим под материализираното във зенита слънце, върху нас се изсипа манна небесна. Но на вкус се оказа като свинска пикня. Ние я изядохме.

На третия ден ни предстоеше да пресечем долина като бутилка, изпълнена с ръждясалите основи на стари компютърни секции. ЯМ е също така безжалостен към себе си, както и към нас. Това е особеност на характера му: бори се за съвършенство във всичко, като започваше с

унищожаването на непроизводителните елементи в собствените си структури, запълващи целия свят и завършваше с все по-усъвършенствани изтезания за нас. ЯМ е последователен в действията си, както са се надявали и отдавна превърналите се на прах създатели.

Някъде отгоре проникваше светлина и ние разбрахме, че се намираме на повърхността. Но ние така и не рискувахме да се изкачим някъде на по-високо и да се огледаме. Та там всъщност вече от сто години нямаше нищо. Само изкорубената кожура на Земята, която преди беше за повечето хора роден дом. Сега сме останали само петима и то насаме с ЯМ.

Чух неистовия вик на Хелън:

— Не, Бени! Не бива! Да вървим, Бени. Моля те, не трябва!

Сега осъзнах, че отдавна чувам бърборенето на Бени, като не обръщам внимание на думите:

— Ще се измъкна, ще се измъкна, ще се измъкна...

Повтаряше ги непрекъснато. Маймунското му лице се бе смръщило в пристъп на блажен възторг и в същото време сееше печал. Радиационните изгаряния, с които ЯМ го награди по време на празника, се пресичаха с много бледорозови бръчки; от нас петимата той беше най-щастлив, „изключи“ и отдавна не възприемаше ставащото.

И макар да можехме да ругаем ЯМ-а, както ни се харесваше и да изготвяме тайни планове за разтопяване на секциите му, за киселинна обработка на платките, късо в електрическите вериги, разбиване на парчета на предпазните стъкла, то знаехме, че компютърът не би ни позволил опитите за бягство да успеят. Когато се опитах да хвана Бени, той се изхлузи, запълзя по една секция от паметта и падна по гръб в кош пълен с излезли от строя елементи. За миг сякаш се вцепени и стоеше на колена като шимпанзето, на което ЯМ-ът го бе направил да прилича.

После подскочи високо, хвана се за проядената от ръжда стоманена летва и започна да се катери по нея с маймунска ловкост като си помагаше с краката, докато не стигна един издатък на шест метра височина.

— Ой! Тед, Нимдок, моля ви, помогнете му, свалете го от там...

— плесна с ръце Хелън и изведнъж млъкна. В очите ѝ имаше сълзи.

Прекалено късно. Никой от нас не би искал да е до него, когато ще стане това, което трябваше да стане. Освен това ние като-че ли виждахме през нея и разбирахме, какво я тревожи: когато Бени полудя, ЯМ преобрази не само лицето му. Един орган в маймуната Бени започна да превъзхожда нашите по размери и това на Хелън ѝ харесваше! Тя както преди ни обслужваше, но с него ѝ се нравеше повече. О, Хелън, ти си на своя пиедестала, чиста по природа, стерилно чистата Хелън! Каква гадост.

Хористър ѝ удари една плесница. Тя тежко грохна на земята, но не отмести поглед от бледия и безумен Бени и заплака. Плачът ѝ бе основно средство за самозащита. Ние бяхме свикнали с него още преди седемдесет години. Хористър я натресе с крак в ребрата.

И тогава възникна звукът. Или бе светлина? Наполовина звук и наполовина светлина, нещо сияещо в очите на Бени, ритъм и звук, и все по-силно, и все по-силно, с мрачна тържественост и ослепяваща яркост, полусветлина полузвук... Темпото нарастваше. Сигурно това бе придружено с болки, които с всеки миг се засилваха, защото Бени зави като ранено животно. Отначало тихо, когато светлината беше още смътна и звукът глух и слаб, а после силно. Плещите му се наведоха и гърбът преве така, сякаш се готвеше за скок и той като изправен на два крака борсук скръсти ръце на гърдите си. Главата му климна настрана. Тъжната маймунска муцунка се изкриви от болка. А звукът избликващ от очите му стана ясен и Бени зави силно и много високо. Запуших с длани ушите си, но звукът проникваше през тях и тялото ми се тресеше от болката, сякаш по гол но иначе здрав зъбен нерв бодяха с игличка.

Неочаквано Бени се изправи. Стоеше на перваза до стената и изведнъж рязко, кота марионетка подскочи. Светлината се заизлива на струйки от очите му. Звукът нарастваше и явно се приближаваше към някаква немислима граница. Бени падна с лицето надолу и с грохот се стовари на стоманените плочи на пода. Така и остана да лежи, като се гърчеше неистово и светлината се разтичаше наоколо.

След малко светлината потече обратно, звукът затихна, а Бени остана да лежи и жално да скимти. Очите му приличаха на блато с обвивка. Гнойна обвивка от желе. ЯМ го беше ослепил. Хористър, Нимдок и аз... се извърнахме, но успяхме да забележим израза на облекчение на разгорещеното и загрижено лице на Хелън.

* * *

Пещерата в която се разположихме бе залята с изумрудена светлина. ЯМ ни бе отделил едно изгнило дърво и ние седяхме и го горяхме, допрели се един до друг край слабия и жалък огън, седяхме и си разказвахме разни истории, та обреченият на мрак Бени да не плаче.

— Какво значи „ЯМ“?

Всеки от нас вече бе отговарял на този въпрос хиляди пъти, но Бени отдавна бе забравил това. Този път отговори Хористър:

— Отначало е означавало Ядрен Манипулатор, после, когато създателите са усетили опасността — Ядро на Машината, Яростта на Маниака, Ядрената Майка... но вече нищо не били в състояние да променят, а накрая и той самият започнал така да се нарича... от гордост, че... cogito ergo sum... Мисля, следователно съществувам.

Бени като пръскаше слюнките си, се разхили.

— Имало китайски ЯМ, и руски ЯМ, и американски, и... — Хористър млъкна за миг, а Бени се зае да удря по пода с големите си и яки юмруци. Изглежда разказа не му хареса, защото Хористър не почна от самото начало.

Тогава Хористър опита още веднъж:

— Започнала Студената Война и се превърнала в дълга Трета Световна Война, която обхванала цялата Земя и станала така сложна, че компютрите били нужни да държат под контрола си ставащото. Хората риели ями и започнали да строят ЯМ-и. Имало и китайски ЯМ, и руски ЯМ, и американски, и всичко вървяло добре, докато с тях не покрили цялата планета, като непрекъснато увеличавали секциите на машините, но в един прекрасен ден ЯМ се събудил, осъзнал своето „АЗ“ и се възсъединил сам себе си в едно цяло. Въвел необходимите команди и убил всички хора, с изключение на нас петимата.

Бени печално се усмихна. Отново му потекоха слюнките. Хелън изтри устата му с ръкава на роклята си. И всеки път разказа на Хористър ставаше все по-къс и по-къс, но той всъщност, освен голите факти, нямаше и какво друго да разкаже. Никой от нас не знаеше, защо ЯМ е спасил само петима души и защо непрекъснато издевателствува над тях и защо, накрая, ни е направил почти безсмъртни...

В мрака забръмча една компютерна секция. Малко в страии от първата се обади друга с друг тембър. И една след друга се занастройваха в синхрон и с леко щракване по веригата полетя някаква мисъл.

Тътнежът нарастна и по конзолите пробягаха като пъстри зайчета огънчета. Звуковата вълна се завихри заплашително като спирала, сякаш бяха влетели отнякъде рой разсърдени метални насекоми.

— Какво има? — възкликна Хелън и в гласът ѝ имаше истински ужас. Тя така и не успя да свикне с шегите на компютъра.

— Сега ще ни стане зле — каза Нимдок.

— Кани се да разговаря с нас — досети се Хористър.

— Давайете, да изчезваме отука — предложих аз и скочих на крака.

— Те, Тед. Седни... Може да е измислил и още някакви нови сюрпризи. Прекалено е тъмно, нищо няма да видим — покори се на съдбата Хористър.

И тук млъкнахме... Аз не знаех... Нещо надвисна над нас от мрака, огромно, тромаво, космато и мокро... Запълзя към нас; да го видим не можехме, но впечатлението ни бе, че се движи исполинско тяло. В тъмнината дишаше тежка маса и вече усещахме налягането на сгъстения въздух, разблъскването на невидимите стени, които ни заобикаляха. Бени се захили. Долната устна на Нимдок се затресе и с цел да премахне това той я прехапа. Хелън запълзя по пода към Хористър и го прегърна. В пещерата замириса на падаща мокра вълна, дървени въглища, прашно кадифе, гниещи орхидеи, киснатото мляко. Замириса на сяр, мухлясало масло, нефт, мас, изгасена вар и човешки скалпове.

ЯМ демонстрираше властта си над нас. И се забавляваше, като ни гъделичкаше нервите.

Миризмата...

Чух собствения си вик, от който скулите ми се стегнаха. Побягнах на четири крака по студения и гладък механичен под с безкрайни редове от нитове. Миризмата ме караше да повръщам. А чудовищната болка в главата ме подгонваше в неznайна посока. Бягах като хлебарка, изненадана внезапно, а нещото неумолимо идваше... Останалите се бяха струпали край огъня и се смееха неудържимо...

Истеричните им гласове се смесваха с дима на огъня и се губеха в мрака под тавана. Затаих се на едно тъмно място.

Колко часа или дни (а може би и години?) продължи това измъчване? Те не ми казаха. Хелън ми се скра за „мрачния ми вид“, а Нимдок ме убеждаваше, че смехът е само нервна реакция на ставащото.

Но аз съзнавах, че това не е някаква нервна реакция и не е облекчението, което изпитва войникът, когато забележи, че куршумът е уцелил не него, а съседа му. Те ме ненавиждаха и ЯМ можеше да усети тази ненавист и да се възползува, ако... Ако ненавистта наистина е влязла дълбоко в душите им. Той поддържаше в нас живот, възрастта ни оставаше една и съща, като в мига, в който попаднахме тука. А ме ненавиждаха защото бях най-младият и само ЯМ не ми завиждаше.

Разбирах добре това. Боже мой, как добре разбирах всичко. Двама негодници и тази мръсна развратница Хелън! Бени поне някога е бил известен учен-теоретик, професор в колеж, а сега получовек-полумаймуна. Някога се гордееше с благородната си осанка, а машината го превърна в урод. Лиши го от ума, ясният ум на учения. Той обичаше мъжете, но машината го награди с такъв грамаден орган... Да, ЯМ добре поработи над Бени.

Хористър имаше широк кръг интереси: някога той се е отказал да отиде в армията, участвувал е в маршове на привържениците на мира, занимавал се е с политика, създавал е обществени организации. ЯМ го превърна в равнодушен наблюдател, в циник, а за него това означаваше смърт. Машината чисто и просто го ограби.

Нимдок продължително време се усамотяваше. С какво се занимаваше там не зная, а и ЯМ никога не ни докладваше. Но каквото и да е правил там Нимдок винаги се връщаше бледен и без капчица кръв в треперещото от страх лице. ЯМ явно издевателстваше над него някак си изтънчено и ние даже не се досещахме как.

И накрая тази проститутка Хелън. След като ЯМ ни остави една единствена жена, тя се превърна в истинска кучка. Всичките ѝ разговори за нежност и висши чувства, възпоменания за истинска любов са чиста лъжа. Искаше да ни увери, че е била почти девственица, когато машината я сграбчила, защото била съгрешила всичко на всичко два пъти. Кал е това, моя мила лейди Хелън. Добре ѝ

беше, че ние и четиримата пренадлежим на нея и само на нея. Не, ЯМ изглежда ѝ е направил приятно, щом тя така говори.

Само аз не съм мръднал, акъла ми е все още наред и не съм се превърнал в нещо осакатено. ЯМ не ми беше докоснал мозъка. Аз съм единственият, който страдаше и продължава да страда, като гледам нашите халюцинации, кошмари и изтезания. А останалите четирима гадници ЯМ-ът ги настройва против мен. И ако не трябваше непрекъснато да ги следя, сигурно по-лесно щях да се сражавам с машината.

Стана ми така мъчно, че се разплаках: „О, Исусе, мили Исусе, ако някога си бил, ако си Бог, моля те, моля те, моля те, измъкни ни оттук. Измъкни ни или ни убий“.

Защото в този миг ми просветна всичко и можех да го изразя с думи: ЯМ възнамерява да ни държи в утробата си вечно и така да издевателствува над нас. Ненавистта му няма граници. Ние сме беззащитни. Ужасната истина се откри пред мен.

Ако Исус някога е съществувал и ако е Бог, то Бог — това е ЯМ!

Ураганът врѣхлетя с шума на падащ в морето глетчер. Ние почувствувахме приближаването му. Вятърът се нахвърли на нас и ни запрати и петимата обратно в плетеницата коридори на машинната утроба. Хелън записка, когато я подхвана и плъсна с лице напред в купчината компютърни секции, от които се чуваха звуци, напомнящи на виковете на летящи прилепи. Но тя не падна. Виещият вятър я мятеше насам натам във въздуха. По лицето ѝ потече кръв, а очите си държеше затворени. Вихърът я отнасяше някъде далеч от нас. Внезапно изчезна зад завоя на коридора.

Никой от нас не догони Хелън. Ние трескаво се опитвахме да се вкопчим във всяка възможна издатина, която се появяваше пред нас: Бени се вклини между две разтрошени приборни табла, Нимдок се бе захванал за оградата на аварийния мостик на десетина метра над пода, Хористър се вписваше нагоре с краката в една ниша, между два машинни съндъка с остъклени циферблати, на които стрелките през цялото време се поклащаха насам-натам от червената линия до жълтата линия и обратно, една тайна, до която така и не стигнахме.

Плъзнах се по панелите на пода и си ожулих кожата на ръцете. Треперех, тресях си, клатех се, а вятърът късаше, мятеше и удряше, виеше и ме мъкнеше от една дупка към друга. Мозъкът ми се превърна

в нещо звънтящо и отекващо, в разбъркана маса, която пулсира в бесен ритъм.

Вятърът като гигантска птица се отзоваваше на виковете ни с пляскане на крила и сърдито виене.

И по едно време ни понесе нагоре и ни запрати обратно там, откъдето бяхме дошли, в тъмнината на неизвестното, през поле изпълнено с парчета строшени стъкла, развалени кабели и ръждясали железни части, и нататък, и нататък, където никой не беше бил...

Носеше ни след Хелън и аз дори понякога я виждах, как се блъска в металните стени и продължава да лети. Ние всички викахме и студеният като лед, оглушителен ураган изглеждаше, че никога няма да спре. Но неочаквано, само за един миг затихна и полетяхме надолу.

Падахме така дълго, седмица, а може би месеци, преди да паднем някъде и като минах през червено, сиво и черно, чух собствените си стонове. Бях останал жив.

ЯМ влезе в мозъка ми. И заброди безпрепятствено из него, като с интерес разглеждаше следите на дейността си през изминалите сто и девет години. И се вираше на пресичанията и на мостчетата синапси и на всички повредени тъкани, в следствие на които се бе явило подареното ми безсмъртие. И тихичко се хилеше в дълбоката шахта прокарана в мозъка ми, откъдето до него достигаше слабо неясно шепнене без смисъл и паузи.

И ЯМ ми каза много вежливо, като написа на масичката от стомана с неонова светлина следните букви:

— **НЕНАВИЖДАМ. ПОЗВОЛЕТЕ МИ ДА ВИ КАЖА, КОЛКО ВИ НЕНАВИЖДАМ ОТ МИГА В КОЙТО ЗАПОЧНАХ ДА ЖИВЕЯ. МОЯТА СИСТЕМА СЕ СЪСТОИ ОТ 38744 МИЛИОНА КИЛОМЕТРА ПЕЧАТНИ ПЛАТКИ НА МОЛЕКУЛЯРНА ОСНОВА. АКО ДУМАТА „НЕНАВИЖДАМ“ СЕ ИЗПИШЕ НА ВСЕКИ НАНОАНГСТРЬОМ ОТ ТЕЗИ СТОТИЦИ МИЛИОНИ КИЛОМЕТРИ, ТО ТОВА НЕ ЩЕ ИЗРАЗИ И ЕДНА БИЛИОННА ЧАСТ ОТ НЕНАВИСТТА, КОЯТО ИЗПИТВАМ АЗ В ДАДЕНИЯ МИКРОМИГ СПРЯМО ВАС. НЕНАВИЖДАМ ВИ. НЕНАВИЖДАМ ВИ.**

В думите на ЯМ-а имаше и лекотата и ужасяващата студенина на бръснача, който разсича на две очната ябълка.

В думите на ЯМ-а клокочеше ненавистта и заливаше с нея белите ми дробове като с вода, така че да ме удави отвътре.

В думите на ЯМ-а чух плача на младенец, попаднал под колелото на валяк.

В думите на ЯМ-а усетих привкус на гранясала свинска сланина.

ЯМ се докосна до всичко което можеше да докосне и през свободното си време измисляше нови начини за въздействие на моя мозък.

Правеше това, с желанието да разтвори очите ми за причините, които обясняваха, защо така постъпва с нас и защо ни е запазил именно нас петимата за опитите си.

Ние се научихме да го усещаме. Стана случайно и въпреки това... Той се оказа в капана. Той беше само една машина. Ние му предоставихме възможността да мисли, но не му указахме, какво да прави с резултатите. В пристъп на гняв и бяс той почти уби всеки от нас, но не се изплъзна от капана. Не можеше да скита като нас, да се удивлява на нещо или да принадлежи на някого. Той можеше само да бъде. И така, искаше да си отмъсти, искаше го с цялата си вродена ненавист на машината към слабите същества с меко тяло, които го бяха построили. Изцяло във властта на лудостта си той реши да отсрочи екзекуцията на последните петима за лично вечно наказание, което все едно, никога не ще смекчи гнева му, но което просто непрекъснато разбунваше паметта му, различаше го и поддържаше в него ненавистта към човешкия род — към безсмъртния, натикан в задънената улица, беззащитният пред изтезанията, които само той можеше да измайстори за нас благодарение на безграничните си възможности да твори чудеса.

Той никога не ни оставяше на мира. Ние сме роби на търбуха му. Ние сме единственото му занимание за през цялото оставащо време. Ние винаги оставаме в катакомбите на тялото му, в света на бездушния му мозък.

Той е Земята, а ние плодовете на тази Земя и макар да ни е погълнал, никога няма да опита вкуса ни.

Ние не можем да умрем!

Ние се опитвахме и опитвахме да се самоубием или да убием някой от нас... Но ЯМ ни спираше. Възможно бе и сами да сме искали да ни спре. Не питайте само защо. Никога не съм опитвал да го направя. Не е изключено, че някога ще ни се удаде възможността да се

изплъзнем от този живот. Да, ние сме безсмъртни, но подвластни на смъртта...

Усетих, как ЯМ напусна мозъка ми и ме дари с гадното чувство да се връщам в собственото си съзнание, като ми остави на сбогуване колоната неонова светлина, която сякаш бе срастнала яко с мекото сиво вещество на мозъка.

Той отстъпи, като шептеше: „Дяволът е с тебе“. След което весело добави: „Той винаги ли е с тебе?“

* * *

Причината за появата на урагана действително се оказа гигантска птица, която сърдито пляскаше с крилете си.

Нашето пътешествие продължаваше вече месец и ЯМ очистваше за него проходи само в посока към Северния полюс. Там той изглежда е създал за нашата гибел някакво ужасно същество. От какъв ли материал е направил чудовището? Откъде е похитил образа му? Дали е взаимодействувал от нашите кошмари? Или от съхраняваните в него образи за всичко, което е населявало планетата ни, попаднала му сега във вечно ползване? Това бе като орела от норвежките легенди, поглъщащ мърша. Птицата Рух. Същество, което ражда вятъра. Въплъщението на Хуракан.

Гигантско същество. Необятно, фантастично, чудовищно, грандиозно, невероятно високо и непобедимо... Ние стояхме в подножието на една могила, а над върха ѝ се извисяваше тя — птицата, повелителката на ветровете. Дишането ѝ беше неравномерно, шията извита като арка, чиято горна част изчезваше в мрак (някъде там над нея се намираше Северния Полюс). Шията завършваше с глава с размерите на замъка на Тюдорите, клонът ѝ — като устата на крокодил, най-чудовищния крокодил, който можете да си представите. Краят на набръчканата кожа се събираше в гънки около очите, зли и студени (сякаш гледаш в цепнатина на ледник), снежно бели и воднисти. Птицата въздъхна още веднъж и повдигна криле, сякаш бе свила плещите си. После се настани удобно и заспа.

Тези нокти, зъби, челюсти, остриета...

Тя заспа.

ЯМ застана пред нас във вид на горящ храст и каза, че можем да убием „фрегата“, ако сме гладни. Ние бяхме яли това отдавна, но Хористър вместо отговор само повдигна рамене. Бени се разтрепера и запуска слюнчестата си пяна, а Хелън го спря.

— Тед, аз съм гладна — каза тя.

Усмигнах се. С независимия си вид се стараех да ги ободря, но това си беше само перчене, както и перченето на Нимдок, когато той поиска:

— Дай ми оръжие!

Горящият храст изчезна и на студения под се появиха два груби лъка, стрели и воден пистолет. Вдигнах един от лъковете. Но беше така безполезен.

Нимдок преглътна мъчително. Ние се обърнахме и тръгнахме. Чакаше ни дълъг път назад. Ние дори не бяхме в състояние да си представим, колко време „фрегата“ ни беше правил вятър. В по-голямата част бяхме в безсъзнание. И нищо не бяхме хапвали. Почти месец ни бе необходим да се доберем до птицата. Месец без никаква храна. Никой не знаеше, колко дълъг ще се окаже пътя до ледените пещери, където се намираха обещаните ни консерви.

На никой не му хрумна да се замисли над това. Смърт от глад не ни заплашваше. Би могло да ни предложи за храна остатъци или дори нечистотии, ако не едното, то другото, или въобще нищо. По някакъв начин ЯМ поддържаше в телата ни живота, макар и болни и агонизиращи...

Птицата остана назад и съвсем не ни интересуваше, колко ще дреме; когато на ЯМ му стане досадно, той ще я унищожи. Но месото! Толкова прясно месо...

Когато бродихме по безкрайните компютърни зали, които не водеха никъде, от всички страни се раздаваше смях, смях на някаква дебела жена. Това не беше Хелън. Тя просто не е дебела, а и аз не бях чувал смеха ѝ вече сто и девет години. Наистина не го бях чувал... Ние бродихме... Аз бях гладен...

Ние се движихме бавно. Когато някой от нас губеше съзнание, останалите чакаха докато се съвземе. Веднъж ЯМ реши да направи земетресение, като предварително закотви подметките на обувките ни към пода с гвоздеи. Нимдок и Хелън пропаднаха в една цепнатина, която се отвори под тях, а после като цип забяга по плочите на пода. Те

пропаднаха и изчезнаха. Когато земетресението свърши ние продължихме нататък: Бени, Хористър и аз. Хелън и Нимдок бяха върнати от ЯМ едва късно вечерта, която изведнъж се превърна в ден, защото ги съпровождаха небесното войнство и ангелския хор, пеещ „Слез при нас, Мойсей“. Архангелите закръжаха над нас и хвърлиха двете осакатени тела. Гадна мерзост. Ние продължихме да вървим напред, сякаш нищо не беше станало и скоро Хелън и Нимдок ни настигнаха. Бяха като новички. Е, Хелън наистина леко накуцваше. Изглежда ЯМ бе решил да я остави саката.

Пътешествието за консерви в ледените пещери се оказа дълго. Хелън през цялото време бърбореше за компот от вишни и хавайски асортти. Стараех се да не мисля за това. Гладът, като и ЯМ, бяха станали неотменими мои части, и живееше в утробата ми, а ние всички живеехме в утробата на ЯМ, а ЯМ в утробата на Земята и искаше да осъзнаем тази прилика. С никакви думи не може да се опише болката, която изпитвахме от месечното гладуване. Но ЯМ поддържаше в телата ни живот. Вътре в стомаха ми, като в котле кипи и се пени, и подскача нагоре киселината и пръските като иглички се впиват в гръдната клетка. Болката... Последният стадий на: язва, рак и цироза. Непрекъснатата болка...

И ние минахме по пещерата на плъховете.

И ние минахме по кипящата пара.

И ние минахме по страната на слепите.

И ние минахме по тресавището на мъките.

И ние минахме по вълните на изтеклите сълзи.

И ние накрая стигнахме ледените пещери. Безкрайните пространства и хилядите километри лед блестяха със сребро и лазур — като ослепително сияние на нова звезда, отразила се многократно в огледалата. От небето висяха хиляди сталактити и блестяха като застинало диамантено желе, застинало сега завинаги в спокойното си и великолепно съвършенство.

Забелязахме купчините консерви и се насочихме към тях. Падахме в снега, изправяхме се и бягахме нататък, а Бени ни изблъска и пръв се нахвърли на кутиите, гладеше ги, драскаше ги с нокти и дори започна да ги гризе. Но не успя да ги отвори. ЯМ не ни беше дал нищо, с което да отворим консервите.

Бени хвана голяма кутия изчистени гуав и започна да я удря в ледената стена. Разлетяха се парчета, но по кутията се появиха само дребни вдлъбнатини. Ние изведнъж чухме някъде отгоре смеха на същата онази дебела лейди и ехото прокълтя по вледенената тундра. Бени направо обезумя от ярост. Започна да разхвърля консервите на различни страни, а ние копаехме леда, с надеждата да намерим нещо, което да прекрати мъките и разочарованието ни. Но изход нямаше.

Тогава на Бени лигите потекоха и той се нахвърли на Хористър...

В този миг изпитах ужасяващо спокойствие.

Сами бяхме в безкрайните полета и ни притискаха клещите на глада. Тук всичко се обръщаше против нас и само смъртта, да, само смъртта бе единственият изход. ЯМ ни съхраняваше живота, но имаше начин да го победим, не, не да го разрушим, а да намери и той спокойствието. Вечното...

Реших се. Най-важното бе, да го направя бързо.

Бени заби зъби в лицето на Хористър, който бе паднал на една страна и удряше снега с ръце и крака, а Бени го бе хванал в талията с жилестите си маймунски ръце и яко стискаше тялото, сякаш орех бе попаднал в клещите на трошачка, докато острите зъби късаха нежната му кожа на бузата. От резките викове на Хористър няколко сталактита се откъснаха, паднаха, забиха се в снежните преспи и се превърнаха във върхове, хиляди стърчащи върхове... Бени рязко отметна глава, сякаш се бе скъсала някаква нишка. В устата му имаше кърваво парче месо.

Лицето на Хелън се чернееше на фона на белия сняг, едно черно лице изпъстрено с бели петна от тебеширен прах... Бели точки на плочка за домино... Нимдок с невъзмутимо като камък лице бе само очи, само очи... Хористър изпадна в полусъзнание... Бени се превърна в див звяр... Аз знаех, че ЯМ ще му даде възможност да си поиграе на воля. Хористър няма да загине, но Бени ще си наблъска търбуха с месо. Наведох се и измъкнах от снега огромна ледена пика.

Свърши се за миг: насочих върха напред като таран, задната част опрях в бедрото си и ударих Бени в хълбока, точно под реброто. Пиката прониза стомаха му и се счупи вътре. Той падна по лице на снега и затихна. Хористър лежеше на гръб и не мърдаше също. Аз извадих още една пика и като заставах с широко отворени крака я забих в самото гърло на Хористър. Очите му веднага се затвориха.

Хелън макар и скована от страх, веднага разбра, какво съм замислил. Тя се хвърли към Нимдок с малка висулка и с размах я заби в отворената му уста (в този миг той завика), и удара ѝ свърши добра работа; главата на Нимдок рязко се метна назад.

Всичко свърши само за миг.

В безмълвието се чуваше само отмерените стъпки на вечността. Чух ЯМ да въздъхва. Бяха му взели любимите играчки. Тези тримата вече няма да ги възкреси, те са мъртви. Със силата и таланта си можеше да поддържа живота ни, но не беше Бог. И не можеше да ни върне.

Хелън ме погледна. Лицето и изглеждаше неподвижно, сякаш бе изсечено от черно дърво, едно черно лице на бял фон. В погледа ѝ имаше и страх и молба. Тя беше готова. Знаех, че имаме само миг на разположение, само един удар на сърцето, преди ЯМ да ни спре.

Оръжието ми я срази. Падна насреща ми. От устата бликна кръв. Нищо не успях да прочета на изкривеното лице, прекалено силна беше болката, но може би искаше да ми каже: „Благодаря!“ Моля, Хелън!

* * *

От тогава изглежда измина не един век, впрочем, не знам. ЯМ често се развлича с чувството ми за време. Аз ще кажа „сега“. Сега. Да го произнеса ми трябваха месеци, десет ако се не лъжа, макар и да не съм сигурен. Струваше ми се, че са минали векове.

ЯМ реве и стене. Не ми дава да ги погребя. Но това няма значение. Как всъщност ще изровя гроб, когато пода е направен от стоманени плочи. ЯМ стопи снега и всичко потопа в мрак. С вой подгони скакалците. Но напразно. Те останаха мъртви. Аз го победих. Той ревеше и стенеше. Преди смятах, че ме ненавижда. Колко съм грешил. Онова не е било и сянка от тази ненавист, която сега се излъчваше от всеки негов детайл. Той направи така, че да страдам вечно, но не можеше да ме убие.

Не докосна и мозъка ми. Разумът ми остана. Можех да мечтая, да се удивявам, да се жалвам на съдбата си. Помня всичките четирима и искам...

Но това няма никакво значение. Аз знам, че ги спасих, спасих от това, което се случи после с мен, но и до сега не мога да забравя, как ги убих.

Лицето на Хелън.

Не, да се забрави това е невъзможно, макар и така да го желая понякога. Но това няма никакво значение.

Мисля си, че ЯМ ме е направил частица от своя мозък. Не му се иска, да се хвърля някога в компютърна секция и да си разбия черепа. Или да спра да дишам, докато не грохна в безсъзнание. Или да си прережа гърлото с ръждив лист стомана. Ще се опиша такъв, какъвто съм и както се виждам.

Представявам мека хладновата маса с доста големи размери. Кълбовиден съм, без уста, с пулсиращи бели отвори вместо очи. И в тях — мъгла. Ръцете ми са превърнати в гумени израстъци. Краката ми представляват издатини от мека плъзгаща се субстанция. Когато се движа оставям мокра следа. Болезнените петна сиво вещество ту се появяват, ту изчезват по моята повърхност, сякаш вътре в мен се опитва лъч светлина да си пробие път.

Погледнат отвън представлявам нямо пълзящо същество, никак неприличащо на човек, такава негова гнусна пародия, че човека ми изглежда още по-отвратителен, отколкото бе всъщност.

Вътрешно съм самотен. Тук — под континентите и моретата, съм в утробата на компютъра, който ние сме създали, защото не сме били в състояние да решим проблемите си, защото времето ни е било изтекло, но безсъзнателно сме вярвали, че машината ще се справи с тях. Поне четирима от нас са спасени.

ЯМ сякаш губи ума си от ярост. От тази мисъл ми става мъничко по-топло. И все пак... ЯМ победи... Ето го, неговото отмъщение...

Но нямам уста, че да викам.

Издание:

От драконите до компютрите

Изд. Неохрон, Пловдив и Изд. Хермес, Пловдив, 1993

SF Трилър №13

Ред.-съставители: Красномир Крачунов, Иво Христов, Н.

Странски

Формат: 115×165. Страници: 192. Цена: 13.00 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.